

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Kié a pálma?

Budapest, május 10.

(K.) Nincs az a nagy cselekedet, melyet előbb valami nagy poéta meg nem álmódott volna. Az olyan nagyon erős ember, aki nagy álmokat maga tud nagy cselekedetig érlelni: talán kellemetlen is volna, ahogy kolosszális méreteivel kinő a halandók közül. S úgy van az nyilván legjobban, hogy merész poétalelkék, — már akár költők, akár államférfiak — álmódjanak, szép álmukat lángoló lelkesedéssel vágygyá tüzeljék az emberiség lelkében, s ha az egész nagy közösség egy eleven vágygyá izzott: akkor jöjjön az a másik erős ember, aki ezt a vágyat cselekedetté tudja kovácsolni. Nagy cselekedetek mint a fák, nem mutatják a gyökerüket, pedig ez volt legelőször. Ebből szökkent sudárba a törzs és csak ez a törzs bírja el a koronát, mely virágzik és gyümölcsöt hoz. A gyökér: a poéta. A törzs: a nemzet. A korona: a cselekedet embere. A história legalább így tanítja a cselekedet természetrajzát s vajmi kevesen vannak a kivételek, akik mint Kolumbus vagy Napoleon, egymagukban lettek volna poéta, nemzet és tett embere, egymagukban hordták volna az álmot, a vágyat s a cselekedet erejét. S ezek a kivételek elszenveték a rendkívüli nagyság tragikumát.

Ugy eszünkbe jut a históriának ez a tanítása, mikor a Ludovika-Akadémia ünnepe ötletéből csöndben és nyíltan disputák folynak, hogy ebben a nemzetre nézve bizonyára örvendetes cselekedetben kié is legyen a pálma. Az emberek egyéni hajlandóságai szerint hol gróf Apponyi Albertnek, hol báró Fejérváry Gézának szánják a pálmát. S ha éppen csak a pálmáról volna szó: oh milyen benső örömmel ösztökelnének mindenkit, hogy csak nyujtsák oda azt a pálmát mind a kettőnek. Az olyan szegény országban, mint a miénk, ahol olyan sokáig nem történt semmi, nagyon sok pálma facér. S bár annyi nagy

álmódó és nagy cselekvő bukkanna hirtelen napszínre, amennyinek nálunk a pálmából kijutna. S kinek szánna ez a nemzet szívesebben a pálmát, mint gróf Apponyi Albertnek, vagy báró Fejérváry Gézának? Az egyik szomorú időkben is csak szépet álmódott, ezt a szép álmot politikai célul tüzte ki s ideális hevületével beültette vágyának a nemzet szívébe és tiszta szavával élesztette a vágyat, hogy soha el ne aludjék s volt a saját szép álmának, a saját merész vágyának rajongó apostola. A másik pedig, ha a dolgok örök rendjénél fogva nem is volt fogékony az álom iránt, de elég hazafi volt, hogy átérezze azt, mikor vágygyá erősödött s elég katona, hogy ezt a vágyat tetté érleltesse ott, ahol minden nagy cselekedetnek meg kell kapnia a szentesítést. Nem is kellene a pálmán osztóznok, jutna Apponyinak is, Fejérvárynak is. És meg is érdemli mindkettőt. Mert az egyik hirdetni tudott egy merészen gyönyörű álmot, mely a maga egészében nem volt megvalósítható; a másik valósággá tudta váltani ez álomból a valósággá válthatót. S egyik sem magára gondolt, mind a kettő csak a nemzetre és a királyra.

A nemzetre és a királyra! Arra a két szent faktorra, akiről most palmasztogatás közben a lelkesedők mindkét oldalon megfélelkeznek. Gróf Apponyi Albert igen, báró Fejérváry Géza igen: csak éppen mi nem gondolunk a nemzetre és a királyra, pedig mi volna a legszebb álom, ha a nemzet lelkesedésében vágygyá nem érlelődnek s mi volna a leghazafiasabb és legkatonásabb cselekedet, ha az a nagy szív odafönn a trón magasságában rokonságot nem tartana a nemzet szívével és meg nem akarná érteni, amit ez dobog? Legyen a pálma gróf Apponyi Alberté, legyen báró Fejérváry Gézáé, de valami kis érdem abból az örömnaptól talán övek is: a nemzeté és a királyé. Aki merész vágyakat hirdet s plántál millió szívekbe, hálás neki a nemzet ez érdemért. Aki nagyot cselekszik,

hálás a vágy szerzőjének is, a vágy megérlelőjének is. Sohsem cselekedhetett volna nagyot nélkülök. De mindnyájuk hálája illeti meg a királyt, aki mindnyájukat megértette, mindnyájuk szívébe hintett az öröm porából. Adjatok tehát a pálmából gróf Apponyi Albertnek és báró Fejérváry Gézának, de ha elmúlt a disputa, mondjátok el velünk: dicsőség a nemzetnek és dicsőség a királynak!

Füstbement milliárdok.

Budapest, május 10.

(L.) Amióta a világ áll, még nem pusztult el annyi vagyon rövid egy-két óra alatt, mint tegnap a newyorki börzén. A táviratok, amelyek erről az örült napról referálnak, szinte úgy hatnak, mintha nem Newyorkból, hanem a Lipótmezőről jöttek volna. Néhány óra alatt gazdát cserélt hat millió darab részvény. Egy papirozt reggel még 170 dollárral jegyeztek, délben már ezer dollár volt az ára. A láz hevében kölcsönpénzre 60 százalékot fizettek, sőt egy cég háromszáz százalékot kínál egy éjszakára terjedő kölcsönért. Páratlan egy nap a börze történetében: milliomosok lettek órák alatt koldusokká, acél-szilárdságu vállalatok kerültek a bukás szélére, a spekuláció elvesztett minden erős talajt s úgy látszott, mintha egy-két óra alatt összeomlanék az egész amerikai piac.

Európában sem ösmeretlen a börzepakik és a krach. Ez a kettő vele jár a börzével s míg börze lesz a világon, addig ezt a két rákfenét kiirtani lehetetlen. De mi a legnagyobb európai pénz-katasztrófa a tegnapi newyorkihoz képest! Csekélység, semmi, hitvány kalamitás, amelyet egyetlen amerikai nábob meg tudott volna akadályozni. Amit itt országos tönknek nevezünk, az Amerikában csak könnyen kikorrigálható pillanatnyi kényelmetlenség. Tul az Atlanti-óceánon a dimenziók hihetetlen arányokra dagadnak. Ott

TÁRCA.

Irányi a száműzetésben.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Hentaller Lajos.

„Bajtárs, követlek!“ Ez a két szó állott Kossuth Lajos turini babékoszorujának szalagján, amidőn hű társa elhunyt.

Mert Irányi hű bajtársa volt a nagy száműzöttek. Evék a száműzetés, a hontalanság hosszú évei kötötték össze Irányi Dánielt Kossuth Lajossal.

Irányi életrajza közismert. Nem azzal óhajtok itt foglalkozni. Csakis néhány emléket, apró epizódot szándékozom életéből felemlíteni.

Abban a korban, amidőn dicső honvédseregünk vérel írta be nevét történelmünk lapjaira, Irányi Dániel mint hazafi és mint ember mindenütt megálta helyét. Es mindenütt mint az egyszerűség, példás csinosság és kötelességtudás kiváló alakja szerepelt. Főjellemonása az egyszerűség és hazaszeretet volt. Ebben egészen a ridegségig ment.

Este azonban, ha komoly munkáját végezte, szívesen töltött néhány órát kedélyes baráti körben s főleg nagyon szerette a női társaságot. Rendesen bele találta magát a körbe; alkalmazkodott a körülményekhez, de elvi meggyőződését sohasem adta fel. Ezért szerette, tisztelte őt mindenki.

A márciusi napokban az ifjakkal együtt buzditott, lelkesített. Amidőn március 15-ének

délutánján a néptömeg a muzeumtól a pesti városház elé vonult, a városatyák tanakodtak. A nép követelte, hogy a hatóság is fogadja el a 12 pontot. Irányi a 12 pont egy nyomtatott példányával kezében ment fel, hogy azt átnyujtsa Rottenbiller polgármesternek. Az ülésterem zsúfolásig tömve volt. A tanásterem asztalának alsó végeig csak eljutott valahogy Irányi, onnan azonban nem birt tovább hatolni. Felugrott tehát az asztalra, azon futott végig az elnöklő polgármester s úgy adta át neki a nyomtatványt, de e közben feldöntötte az asztal közepén levő óriási ólom-tintatartót.

Csakhamar pest-lipótvárosi képviselőnek választották. Csinos, ildomos, de szilárd, radikális nézetű ifju volt. Kifogástalan megjelenéséért a Pálly Albert „Március tizenötödik“-éje néha-néha tréfálódzott is vele.

És ez a kifogástalan szalon-ember, amikor mint kormánybiztos visszatért a felsőmagyarországi táborból Debrecenbe, — egyszerű daróc-szürben járt. Még pedig olyanban, mely piszkos is volt, össze-vissza is volt perzselve a tábori tűz melletti használatól. Akkor nem ért rá arra, hogy öltözködjék.

De beszélt az országgyűlésen, ahányszor csak kellett. Ó volt az, aki első alkalommal követelte nyilvánosan Görgei Arthur elmozdítását a seregtől. Még Világosnál is szembeszállt az akkor telihatalmu diktátorral; a Bohus-kastélyban tette őt felelőssé a történelem előtt a fegyverletételért.

A világios szomorú napok után hónapokig rejtőzött benn a hazában. Ekkor a legnagyobb nélkülözéseken ment keresztül. Olykor-olykor csak nyers kukorica volt az élelem. Végre Ugoosamegyében talált némileg biztos menedéket, ahol

elrejtve élt egy hegyi pásztoroknyuhóban. Innen azután egy nemesszivű ifju honleány segélyével jutott ki külföldre.

Sajátságosan jellemzi a fiatal Irányit, hogy bár nagyon szeretett nők között lenni, mégis igen tartózkodó volt társaságukban. S ha észrevette, hogy egy ifju nő jobban vonzódik hozzá, mint ő óhajtotta, akkor azt kerülte.

Párisban, mint száműzött, nehéz szellemi munkával kereste kenyerét. Társadalmi állásáról azonban itt sem feledkezett meg s a magyar névnek itt is csak dicsőséget szerzett.

Párisban De Gerando Agostonné Teleki Emma grófnő gyermekeit Atiliát és Antóniát nevelte. A két tanítvány még később is melegen ragaszkodott Irányihoz.

Tanítványai körében Irányi kedélyes és vidám volt, sőt a gyermekek szellemesebb társasjátékaiban örömet részt vett.

Itt és nemeskéri Kiss Miklós vendégszerető házában talált Irányi egy kis magyar hazát. Kiss Miklósné, ki férje magyar barátait mindig kitüntette, Irányit barátságosan „mon Dani“-nak nevezte s Irányitól tanult magyarul.

Saint-Ange volt Kiss Miklósné falusi kastélya. Vasuton alig pár óra Párishoz. Ez volt a magyar menekültek Eldoradoja. Ha Irányi párisi fáradtságos és munkás élete után pár hetet Saint-Angeban tölthetett, az valódi üdülés volt részére. Hosszabb késétak tett ott a kastélyt környező erdőben Kiss Miklós két kis fiával, Aladarral és Palival, a mostani földmívelési államtitkárral. Ilyenkor fömulatságuk az volt, hogy tüzet raktak és szalonnát sütöttek. A kis fiuk boldogok voltak, amikor „Irányi bácsi“ megmutatta nekik, hogy szokás Magyarországon szalonnát piritani.

minden szertelen és óriási. Nincs határ, mérték, arány. Az európai erények és bűnök ott akkorákká nőttek, hogy szinte megközelítik a végtelent.

Két pénzcsoport meszeszerű versengéséből keletkezett tegnap a katasztrófa. Az egyik a Morgan Company, a másik a Kohn, Löb & Co. Mind a két csoport egy jelentős vasútvonal birtokára pályázott s lázasan vásárolta a Northern Pacific részvényeit, hogy magának biztosítsa a közgyűlésen a többséget. Ennek a versenynek örületes arányairól fogalmat kapunk, ha meggondoljuk, hogy az egyik fél, Morganék, ma a világ acélpiacának egyed-árusa, s amióta néhány hónappal ezelőtt Morgannak sikerült ezt a trustöt megalakítania, diktál mindenkinek a világon, aki csak két krajcár ára acélt vásárol. Morganhoz, aki Carnegievel 5770 milliót hozott a trustbe, csatlakozott a Rothschild-csoport 5000 millióval és a Rockefeller-csoport 4250 millióval. A szerény hangzása Morgan-Company vagyoni ereje tehát egyenlő tizenöt milliárd és husz millióval. Ime, ez az egyik versenytárs ereje. Képzeltető, hogy a másik pályázó se csekélyebb.

Nos, ez a két elképzelhetetlenül erős hatalom összekapott a Northern Pacific-koncon. A pénzvilágban úgy hat ez az epikai harc, mint amikor két csillag összerohan az űrben. Természetes, hogy a kisebb emberkék, a szimpla milliomosocskák vagy az egyikhez, vagy a másikhoz csatlakoztak. Eszelős versenyben vásárolta mind a két fél a Northern Pacific részvényeit. Eleinte, amikor még senki sem álmolta meg ennek a küzdelemnek szertelen dimenzióit, akadtak pénzcsoportok, amelyek kötést csináltak rengeteg tömeg ilyen papírosra, hogy aztán drágán rálicitálhassanak a küzdő felekre. Akadtak pénzkereskedők, akik több részvény szállításra kötelezték magukat, mint amennyi egyáltalán van. Ezek s a függetelkeik — ezer s ezer ember — egy perc alatt koldussá lettek. A börze izgalmas délelőttjén jajveszékelve tépték hajukat a contemneurök s égő orcával várták a legújabb híreket. Igaz-e, hogy a két versenytárs kiegészzik? Igaz-e, hogy Morgan kerekedett felül? Vagy talán a másik? Mig egy-egy ily hír jött, újabb s újabb milliók usztak el. Tizenegy órán át tartott ez az iszonyu zavar.

Ez Amerika, a csodák, a szertelenségek, a hihetetlen események világa. S ez a szertelen tőkehalmozódás borzalomossága. Tudunk kell, hogy azok között az emberek között,

akik egymás ellen vivják ezt a gigászi pénz-harcot, alig van egy is, aki gazdagon kezdte volna karrierjét. Morgan, Rockefeller, Carnegie szegény napidíjas gyári hivatalnokok voltak. Az ő mostani hatalmuk csodák szülötte s produktuma annak a mérőn fejtelten állapotnak, amely ma a pénzvilág bázisa! A nyaktörő ut, amely az ő millióikhoz vezetett, érzéketlenné teszi őket országos és világerdekek iránt. Lutrit játszottak: beütött — az ő lutrijátékuk az alapja a szertelenségében páratlan amerikai pénzvillágnak.

Valamikor mosolyogva fognak minderről írni s nagyon tragikusan mi sem fogjuk fel. Annnyira idegen nekünk az egész, hogy színjátéknak hat, amelynek impressziója elszáll, mielőtt kiléptünk a színház előcsarnokából az utcára. Szerencsére éppen nem vagyunk érdekelve az amerikai piacon. Odaát nem kereskednek magyar értékekkel, mi pedig nem kereskedünk amerikaiakkal. Hál'isten, csak nézoi vagyunk ennek a titáni harcnak és örületes összeomlásnak. Mi, földhöz ragadt szatócsok mit is keresnénk odaát? Nálunk egy vasuti koncesszió szerény három-négy milliócskát jelent, odaát egy vasut birtokért harcba visznek s kockáztatnak tizenöt milliárdot. Idáig nem tudunk számolni.

És jó, hogy ez a lelkiismeretlen könnyelműség, ez a vad hajszja jóformán csak Amerikán érezhető hatásait. Jó ilyen körülmények közt kissé nyárszolgálnak, kissé szegénynek lenni. Az amerikai eset óriás karrikaturája annak, amit mi pénzmanipulációkról tudunk. Ijesztő jel, amelyet a börze ellenségei ugyancsak falra fognak festeni az amerikai előkép nyomán. S ezt az előképet jó lesz gyakran szem előtt tartani.

A newyorki fekete színjátékon tehát csak a néző szerepe jut nekünk. Annál jobb. De hátborsóztatóbb drámát rég láttunk, oly dráma ez, amely koldusrongyokkal öleli egész Európát egy óra alatt, ha nálunk valami kiszámíthatatlan véletlen segítségével megismételtnék.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, május 10.

Gyorsan peregték le az Ungaro-Croata tengerhajós társasággal kötött szerződésnek tegnaptól mára maradt szakaszai és a többség változatlanul szavazta meg a törvényjavaslatot. Csak éppen az adómentességről szóló rendelkezés kapcsán fejlődött ki hosszabb vita, aztán tető alá került a

szerződés a fiume-velence-anconai járatokra vonatkozó törvényjavaslatlal együtt.

Az államvasutak hálózatán eszközölt beruházásokról szóló törvényjavaslatlalt és a valutaszabályozást ellenőrző, valamint a zároszámadásokat vizsgáló bizottságnak jelentéseivel rövidesen végzett a Ház.

A képviselőház ülése május 10-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedűs Sándor, Plósz Sándor, Cseh Ervin.

(Az Ungaro-Croata szerződése.)

Major Ferenc a 18. §-nál módosítást nyújt be, mely szerint a társulat szabad hajózást csakis saját hajóival ühessen.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter kifejti, hogy éppen az üzetlet bémítanók meg azáltal, ha mi eltitánók a társulatot attól, hogy bémít hajót egyáltalán ne használjon. még szabad hajózáásban sem. A Ház változatlanul fogadja el a szakaszt.

Rátkay László a 19. §-nál nagyon rugalmasnak találja azt, hogy a társulat csak „lehetőleg” köteles alkalmazni magyar embereket. Erre nézve megnyugtatótát kér.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter: A társulattal van egy megállapodásunk a kisebb kérdésekre nézve és van megállapodásunk erre a pontra nézve is. A lehetőséget nem lehetett a társaságtól megvonni, mert mégis vannak körülmények, amikor például gépészt vagy kapitányt szoval megfelelő szakközvetet éppen abban a perében, amikor rem szük-ség van a magyar állampolgárok közötti név találni. A megállapodás úgy szól, hogy minden ilyen esetben jelentést kell tenni a tengerészeti hatóságoknak, a tengerészeti hatóság pedig jelentést tesz a miniszternek. A Ház hozzájárul a §-hoz.

Lukats Gyula a 24. §-nál az adómentesség ellen szól. Ily célú indítványt nyújt be.

Major Ferenc módosítást nyújt be, mely szerint csak azon esetben adatként meg az adómentesség, ha a jövedelem 6%-nál kevesebb.

Gróf Batthyány Tivadar szerint vagy több szubvencióit kell adunk a hajózási társulatoknak, vagy pedig egyéb kedvezményt. Ily kedvezmény az adómentesség is. Különben az 1893. évi VI. t.-c. rendeli el az adómentességet. Kéri a szakasz változatlan elfogadását.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter: Kénytelen az adómentességet fenntartani, mert nem vagyunk képesek máskülönben eljárni. Hiszen hány házadómentességet adunk csak azért, hogy provokáljuk a házak építését és a városok rendezését. (Úgy van jobbról.) Azáltal, hogy ilyen nagyon kockázatos vállalatoknak, aminő a szabadhajózás, adómentességet adunk szintén ezeknek szaporítását, fejlesztését mozdítjuk elő. (Helyeslés jobbról.) Mozgás és elmentmondások balfelől.)

A Ház elveti a módosításokat, a szakaszt változatlanul fogadja el.

Rátkay László a 30. §-nál a Dok-társulattal kötött szerződés vonatkozásig kér felvilágosítást. E szerződésben világosan ki van köve hogy mily terheket tartozik a magyar állam viselni, ellenben a társulat kötelezettségei homályosak. Van-e a miniszternek elegendő hatalma, hogy a társulatot kötelezettsegeinek teljesítésére kényszerítse.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter: Ha a társulat más társulattal vagy kormányval szerződéses viszonyba akar állani más szolgálatra nézve, amely esetleg káros hatás lehetne a magyar forgalomra és a magyar érdekekre nézve, ezt nem teheti másképpen, mint hogy előigessen bejelentni és csak a kereskedelemügyi miniszter által megállapított feltételek alatt vállalhatja azt el. Ennél már világosabb valami nem lehet.

Rátkay László: És ha megszegté a szerződést? **Hegedűs Sándor** kereskedelemügyi miniszter: Akkor természetesen megszűnik a mi kötelezettsegeink is. (Helyeslés. Felkiáltások a szélsőbalon: Ezt akaruk! Ez helyes!)

Gróf Batthyány Tivadar az adómentesség kérdésében válaszol Rátkaynak.

Rátkay László személyes kérdésben tett felszólalása után

a Ház változatlanul fogadja el a szakaszt.

Elnök a törvényjavaslati harmadik olvasását a legközelebbi ülés napirendjére tűzi ki.

Gróf Batthyány Tivadar előadó elfogadásra ajánlja a magyar-horvát gőzhajózási részvénytársasággal az Adria-tenger nyugoti részén teljesítendő parthajózási szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Major Ferenc nem fogadja el a törvényjavaslatot, mert az a magyar államvasutak érdekkörébe vág.

Lukats Gyula figyelmébe ajánlja a miniszternek, hogy az olasz vasutakkal nagyon gyenge az összeköttetésünk.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter: A hajóknak államvasuti kezelése már egy izben nem bizonyult be alkalmasnak; pedig itt sokkal egyszerűbb forgalomról, dunai hajókról volt szó, amelyeket az osztrák államvasutársaságtól vett át az állam. Még kevésbé alkalmas az államvasutak kezelése a tengeri forgalomra nézve; itt az üzleti összeköttetések a leg-élénkebb és legváltozatosabb pillanatnyi elhatározásoktól függenek. Hogy itt a magánvállalkozás mutat fel nagyobb sikereket, erre nézve elég hivatkozni a Lloydra, amelynél a triest-i-velencei forgalom telenesen esőkent, holott megfordítva, a fiume-velencei forgalom igen szépen, folytonosan emelkedik. Ez a kezelés az üzleti szellemnek olyan élénkséget követeli

Párisban szívesen kereste fel Irányi még Szarvadyék barátságos házát. Szarvadyné kitűnően zongorázott. Itt találkozott gyakran Klapkával, Horn Edével, Hensziman Imrével és Türr tábornokkal, akik egyformán szerették és tisztelték.

Nagy érdeme Irányinak, hogy Chassin Károlylyal együtt megírta a szabadságharc történetét s így a franciák egy jó, alapos és kimerítő munkából megtanulhatták volna hazánk multját s legutóbbi küzdelmeit.

S hogy mily sovíniszta magyar volt, kitűnik pár szavából. Egy ismerőse azt mondá neki, hogy Magyarországon nem lenne része abban a finom szalonéletben, mely Párisban napirenden van. Irányi erre felhevülve válaszolt:

— Ha egyszer a szabad Magyarországon lehetek, akár kezem írását is adom, hogy soha többé nem jövök Párisba.

Pihenőórát Páris nyilvános kertjeiben töltötte. Különösen az ott játszó gyermekeket figyelte. Finom érzékét nagyon sértette, hogy mily durván bánnak a párisi dadák a gondozásukra bízott gyermekekkel.

Ez érlelte meg benne azt a gondolatot, hogy a párisi bonnes-oknak előadást tart.

Franciá barátai igen pártolták ezt az eszmét. Ehhez azonban császári engedély kellett s mert a császári kormány már akkor félt a forradalomtól, betöltött minden nyilvános előadást s így Irányi sem kapta meg az engedélyt.

Megható, könnyekig megható jelenete volt Irányinak Teleki Blanka grófnő temetésén, melyen a bánatos kísérettel megjelent. Teleki Blanka grófnőt, ezt az angyalszívű martirt nagyon jól ősmerte s tisztelte mint fenkölt, hazafias szellemű magyar mágnásnőt. Debrecenben gyakran megfordult házánál. Örült, midőn értesült, hogy a grófnő Párisban van, de annál job-

ban összefacsarodott a szíve, mikor váratlan halálhírért meghallotta.

A francia lelkész felkereste De Gerandó Teleki Emma grófnőt s nagy érdeklél tudakozódott Teleki Blankáról; főleg eltűléséről, fogságáról, — mert erről akart beszélni a sírnál. A sírnál azonban nem az a lelkész jelent meg — s aki ott volt, egy szóval sem említette Teleki Blanka multját s kilétét. Ez végtelenül fájt a sirt körülálló rokonoknak és jóbarátoknak.

Ekkor Irányi rögtönözve remek magyar bucsuzató beszédet tartott. Elmondá benne a sokat szenvedett, lelkes honleány rövid jellemrajzát, fényesen kiemelte abban a fővonásokat. Elsorolta hosszas fogságát, szenvedéseit, melyek alatt nem csüggedt, hanem lelke megtartá fenségét. Végül szívzaggató szavakkal rajzoló a kínos fájdalmat, hogy idegen földbe lesz eltemetve. És itt a számozott fájdalom egész erejével kitűrt s e biztató szavakkal végzé beszédét: „Nem örökre leszesz idegen földben! Eljön az idő, midőn a szabad Magyarországon a hálás nemzet fogja hazavitetni a nagy, a hü honleány, Teleki Blanka grófnő hmvait!”

Ó itthon van eltemetve! Visszatérhetett hazájába a nélkül, hogy amnesztiát kellett volna kérnie. Itt megtalálta jó barátait, a régi jó ősmertőket. Meg is látogatta őket. A hajthatatlan Ráthonyi Jánost, Csanády Sándort, Puky Miklóst és nemeskéri Kiss Miklóst Véghelesen. Legtöbbször Majtison időzött Vályi János családjánál, de gyakran felkereste gróf Teleki Miksáékat is Kendi-Lónán.

Utolsó éveit teljesen a függetlenségi és 48-as párt ügyeinek szentel. Végnapjait megkeseríté, hogy néhányan megbontották a nagy, egységes országos pártot.

Szobra ott áll közel a Bajtárs sírjához, aki nemsokára követte!

meg, amellyel sem az államvasut, sem pedig az állam egyáltalában nem bír.

Hogy egy bizonyos, nem nagy idő alatt egy bizonyos spácium, a hajók érkezésénél előforduló késedelem tekintetbe vehető legyen, az iránt a kísérletet mindenesetre megteszi és amennyiben az ottani gyorsvonatok veszedelme nélkül s ezek forgalmának hátráltatása nélkül lehetséges lesz, erre bizonyára van is kilátás.

A Ház általánosságban és részleteiben elfogadja a törvényjavaslatot.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

(A beruházások.)

Makfalvy Géza előadó ismerteti a javaslatot. A beruházások a mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem érdekében váltak szükségessé, mert a m. a. v. nem volt képes eddigi kocsparkjával a szállításokat akadálytalanul teljesíteni. Az 1897. XXX. törvényeik, mely az átruházási jogot a miniszternek nem adja meg, módosításra szorult, ezt tartalmazza a törvényjavaslat s ezért elrogadásra ajánlja.

Pichler Győző nem találja helyesnek, hogy egyes törvények utólagosan módosítottassanak. A felelősség kijátszása ez. Nem fogadja el a módosítást.

Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszter: Ez a törvényjavaslat nem kéri az 1897. XXX. t. c. intézkedéseinek egészen hatályon kívül helyezését, hanem ez csak egyszerűen némely részletre vonatkozik. Arról van itt szó, hogy az 1897. évi XXX. t. cikkben megállapított program némely részletében pl. a műhely, a vontatótelepek és vizsziparítás, valamint a vonatvilágítási telepek címén a törvény hozzájárulásával már tényleg változtatás szenvedett, ennek aztán az lett az eredménye, hogy pl. most 4.210.000 koronával kevesebbet adunk ki e cimeken, mint amennyit a program szerint kiadhatunk volna. Eppen ebben rejlik a kulcsa a javaslatnak, mert fedezetet találnak azon összegekben, amelyek elmaradtak.

Ami a kocsi-megrendelést illeti, az a program, amely egy a személyn, mint a teherkocsikra nézve az 1897. XXX. törvények bevezetése alkalmával előterjesztett a törvényhozásnak, teljesen betartott és eggyaltalán teljes meg is van valósítva. azaz a 1901. évi október elsején tökéletesen tel lesz használva az az összeg, amelyet a törvényhozás az 1897-iki programban teherkocsikra nézve megállapított és az 1902. év végéig tökéletesen ki lett használva az az összeg, amelyet személykocsikra, illetőleg lokomotivokra adott a törvényhozás.

Hát elég hosszú időre gondoskodtak akkor, mert az 1902-ig való gondoskodás öt esztendői karolt fel. Természetes dolog, hogy különösen a forgalommal szoros összefüggésben álló kocsparknak nagyságára sok időre előre, a forgalom fejlődése szempontjából, biztosan számítani egyáltalában nem lehet, ugy, hogy most sem a 2000 kocsi keletkezik abból a számításból, amelyet az indoklásban előad, mert bár a számítás alapján nagyon mérsékeltén 4 1/2% helyett csak 3 1/2%-ot vesz fel emelkedésnek. ebből is 3200 kocsinak szükséglete áll elő. Azonban miután az így fedezetlenül maradó 1200 kocsi vonatkozólag most még semmit sem fedeztetett fölött nem rendelkezünk, tehát csak az így módon megtakarított összegekkel eszközölhető fedezetnek megfelelő kocsikat lehet kérni a törvényhozástól.

Pichler Győző: Kölesönkocsikkal rosszul járunk! **Hegedűs Sándor** kereskedelmi miniszter: Nagyon rosszul. Két év alatt tolyton arra törekedtem, hogy a kölesönkocsikat lehetőleg apaszuk és az nagy mértékben sikerült is. Most összesen 1400 és néhány kölesönkocsi telet rendelkezünk, pedig azelőtt 8200 volt ezeknek száma. Szukosszeve lejtöttünk erre a számra és a későbbi beszerzések megint abba a helyzetbe fogtak hozni, hogy ezeket kiszoríthatjuk és fokozatosan feleslegessé tehetjük.

A Ház változatlanul fogadja el a törvényjavaslatot.

(Jelentések.)

Benke Gyula előadó javaslata alapján vita nélkül tudomásul veszik a valutarendezés céljaira szolgáló aranykölcsétek ellenőrzésére kiküldött országos bizottság jelentését, továbbá az állami számvevőségek jelentéseit a törvényhozás által engedélyezett évi hillel szemben, végül Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt az 1898. évre eszközölt lezárolásról.

(Napirend.)

A holnap délelőtt tartandó ülés napirendjére a zárszámadás vizsgáló-bizottság jelentése, az 1899. évi állami zárszámadásról; a számvizsgáló bizottság jelentése a képviselőház pénztárának az 1900. év első felére vonatkozó számadásáról; a szeszadóra vonatkozó 1899. évi XX. törvények, valamint a szeszadó-utólkra vonatkozó 1899. évi XXIV. törvényekik némely határozmányainak módosításáról és a nyugtárányi és szerződési bejegyzéseknek bizonyos esetekben készpénzben leendő lerovásáról szóló törvényjavaslatok lesznek.

BELFÖLD.

A főrendiház bizottságából. A főrendiház közjogi- és törvénykezési bizottsága ma délelőtt gróf Szapáry Gyula elnöke alatt ülést tartott. A Fiuméban szervezendő középfokú közigazgatási hatóságról szóló törvényjavaslatot tárgyalta a bizottság Gáll József előadó ismertetésében. A javaslatot egyhangulag elfogadták általánosságban s részleteiben is, s ennek kapcsán a bizottság elismerésének adott kifejezést a miniszterelnök azon elhatározása és intézkedése iránt,

amellyel a kényes kérdést ily ósízserű módon sikerült megoldania. A főrendiház gazdasági bizottsága is ülést tartott ma délelőtt gróf Csáky Albin elnöke alatt s a főrendek jövő évi költségelirányzatát tárgyalta és fogadta el.

Széll Kálmán s a reakcionárius diákok.

Az antisemita egyetemi ifjak ma csakugyan elkövettek azt az izlésteleniséget, hogy a szabadelvű párt vezérét, a szabadelvű kormány elnökét Széll Kálmánt kérték fel a selmecbányai diákkongresszus fővédnökségének elvállalására. Ezt pedig tetézik még egy másik izlésteleniséggel, azt híresztelvén, hogy Széll Kálmán a protektorátust el is vállalta. Ezzel szemben örömet konstataljuk, hogy a mi várakozásunk beteljesült. A miniszterelnök nem adott semmitféle ígéretet, sőt előre jelezte, hogy a reakció utján tévelygő ifjuság a szabadelvű kormány protektorátusára nem számíthat.

A félhivatalos *Budapesti Tudósító* e tárgyban ezeket közli:

Ami a hírről szemben, mintha Széll Kálmán miniszterelnök elfogadta volna a diákkongresszus védnökségét, illetékes helyről azt a felvilágosítást nyertük, hogy a miniszterelnök a nála ma járt küldöttséget, amelynek tagjai előtte ismeretlenek voltak, arra hivat, hogy kérelmét írásban adja elő, mire elhatározását a küldöttséggel közölni fogja. Ha a miniszterelnök tavaly a magyar diákság védnökségét elfogadta, az azért történt, mert akkor arról volt szó, hogy a diákság Párisban, tehát külföldön fogja a magyar ügyet képviselni, úgy hogy a miniszterelnök által elvállalt védnökség a magyar képviselőt tekintélyt emelni volt hivatva, amely szempont tekintetbe nem veendő akkor, midőn belföldi kongresszusról van szó.

A közös pénzügyminiszter Budapesten. Kállay Béni közös pénzügyminiszter Budapestre érkezése alkalmából meglátogatta Széll Kálmán miniszterelnököt és közéletünk több kötönőségét. Ma este hosszabb időt töltött a szabadelvű pártkörben. A közös pénzügyminiszter neje és leánya már régebben a fővárosban vannak és résztvettek az udvar és az arisztokrácia estélyein.

A közigazgatás egyszerűsítése. A képviselőház közigazgatási bizottsága ma Horváthy Nándor elnöklésével ülést tartott a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat tárgyában. A bizottság a törvényjavaslat előadójának Kristóffy Józsefet választotta meg s a fontos és terjedelmes előterjesztés tanulmányozására néhány napi időt engedvén tagjainak, elhatározta, hogy a törvényjavaslatot a jövő hét végén, alkalmasint pénteken tartandó ülésében fogja érdemleges tárgyalás alá venni Ezzel az ülés véget ért.

A közjegyzők s az összeférhetetlenség. A királyi közjegyzők országos egyesülete kérvénnyel fordul a képviselőházhoz az összeférhetetlenségi javaslatnak ama pontja ellen, mely a képviselőházból feltétlenül kirekeszti a közjegyzőket. A kérvény ugy találja, hogy ez a rendelkezés túlló a célon, s elegendő volna annyit kimondani, hogy képviselő nem nevezhető ki közjegyzővé, ujonnan kinevezett vagy áthelyezett közjegyző pedig bizonyos ideig ne legyen képviselővé választható. A jogkereső közönség érdekében ez enyhítés elfogadása esetén még kimondandónak tartja a kérvény, hogy csak olyan közjegyző lehessen képviselő, akinek közékhelyén legalább még egy közjegyző működik.

A horvát pénzügyi egyezmény. A magyar-horvát regnikoláris bizottságok hatos abizottsága ma délután öt órakor ülést tartott, amelyen mindenkéltől a Josipovics Imre horvát bizottsági tag által bemutatott elszámolásokat amagyar részről alaposan megvitaták. Kimutatták ugyanis, hogy Magyarország és Horvátország ugynevezett autonóm kiadásainak összehasonlítása teljesen téves alapon áll, mivel Horvátországnál csak a belügyi, valóságos és igazságügyi költségek vétettek számításba, holott Magyarországnál az összehasonlításba több, sok milliót kitevő olyan tétel is bevonatott, amely a megnevezett három tárcával semmi összefüggésben sem áll. Ennélfogva az abizottság magyar tagjai megmaradnak azon álláspontjukon, amely a pénzügyminiszter által bemutatott próbaelszámolásban számszerű kifejezést is nyert. Ez alatt fenntartása mellett Széll Kálmán miniszterelnök ezután javaslatot tett, amelyet a bizottság horvát tagjai ad referendum vettek. Az abizottság legközelebbi ülése szerdán délután 5 órakor lesz s addig a horvát tagok a miniszterelnök javaslata felől nyilatkozni fognak; csak ha horvát részről ezt a javaslatot elfogadhatónak találják, akkor vizsgálja azt a magyar országos bizottság plénuma elé.

A katolikus autonómia. A katolikus autonómiai kongresszus huszonhetes bizottsága ma délután befejezte tanácskozásait. Ez utolsó ülésén a bizottság a többi közt elhatározta Apponyi Albert indítványára, hogy az igazgatótanács hatáskörét szabályozó szakaszok közé egy új szakaszt iktat, amely az alapok és alapítványok analógiája szerint a kultuszminiszter fennhatósága alatt álló katolikus középiskolák tekintetében a katolikus egyház jogait óvja. A Budapest főváros egyházügyi szervezetre vonatkozólag fenntartották a többségi javaslat 133 §-át és aztán felkérték gróf Szapáry Gyula elnököt, hogy a jelentést, melyet elkészül a többségi javaslattal együtt terjesztesse a hercegprímáshoz. A bizottság végül köszönetet szavazott Horváthy Gyula előadónak munkásságáért és az elnök azzal az óhatással rekesztette be az ülést, hogy az önkormányzat megvalósuljon.

A fumei hajógyár ügye. Ebben a kérdésben László Pál úrtól, a fumei Dok-vállalat igazgatójának tagjától hosszabb nyilatkozatot kaptunk, amelynek lényege a következő:

Az Adria-szerződés előzetes megkötése alkalmával Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter garanciát vállalt az Adriával szemben hogy a szerződés a törvényhozás el fogja fogadni és e garancia alapján az Adria 8 hajót megrendelt Angliában. Ugyanezkor felszólította Hegedűs a fumei hajógyárat is, hogy hajandó-e ugyanolyan feltételek mellett, mint az angolok, két hajót építeni, melyet ő fog az Adria számlájára megrendelni. A fumei hajógyár, miután a miniszter a törvény által megszabott építési prémiumokat biztosította a két hajó részére, minden kikötés nélkül elfogadta a miniszter feltételeit. Így tehát Hegedűs előzetes szerződéssel a fumei hajógyárral szemben is le volt kötve csak úgy, mint az Adriával szemben, mindig azon feltétellel, hogy a törvényhozás a szerződést elfogadja. Howaldék fumei gyára látva, hogy az Adria oly biztosra vette az előzetes szerződést, hogy nyolc hajót már meg is rendelt hozzálatott szintén az előmunkalathoz. Május 3-án Budapestre érkezett a fumei hajógyár fővezényese és igazgatója, Howaldt és ekkor megtudta, hogy a kormány elejti a 2 magyar hajó építését. Howaldt, aki nagy költséggel tejesztette hajógyárat, most egyszerre összes reményeitől megfosztva érezte magát, ami annál kellemetlenebbül érintette, mert időközben két idegen hajó építését utasította vissza. A fumei telep megmentésére már most május 3-án benyújtotta ismert ajánlatát, majd a miniszterelnök elé vitte az ügyet és ettől várja most érdekének védelmét. Végül László védelmébe veszi a Dok-társulat Hegedűs ama kijelentése ellen hogy a társulat nem telet meg kötelezettségének. Három év óta tagja, mondja László Pál, a társulatnak és eddig alig mulasztott el egy-két igazgatói ülést. Mindannyiszor jelen volt a miniszter biztos is és sohasem fordult elő, hogy a társaság ellen egyetlen panaszt is felhozott volna.

A kun-szentmártoni választókerület szabad-élvűpart polgárainak küldöttsége tiszteitelt ma dr. Lippich Elek közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsosnál és arra kérte, hogy fogadja el a kerület képviselőjelöltiséget. Lippich a végleges válasz előtt körutat tesz a kerületben.

Inkompatibilitás.

Budapest, május 10.

A szabadelvűpárt holnap értekezletén kezdődik az összeférhetetlenségi hadjárat. Mondjuk meg mindjárt, hogy e hadjárat döntő csatája nyilván ez az első ütközet lesz. Nem az ellenzék soraiból várhatók a nehézségek, mert hisz az ellenzék nem mehet a választók elé azzal a dícsérvéssel, hogy elbuktatott egy törvényt, amely függetlenné akarta tenni a képviselőket a kormányhatalomtól. Ami nehézség támadhat, az kizárólag magában a többség taborában keletkezhetik azok részéről, akik tulszigorunak tartják a javaslat egyes rendelkezéseit.

Köztudomásu, hogy ez áramlat élén a Tiszák állanak.

Gróf Tisza István meg is mondta nyíltan, mikor visszavonult a közigazgatási tevékenységtől, hogy ezt azért teszi, mert szavának teljes erkölcsi súlyával kíván a túlzott szigor ellen sikra szállani.

Megmondta ugyanezt néhány nappal ezelőtt Tisza Kálmán is, midőn a parlament folyosóján kijelentette, hogy neki lesznek módosításai, amelyeknek el nem fogadása esetén a harmadik olvasáskor a javaslat ellen fog szavazni.

E kijelentését Tisza Kálmán ma maga kommentálja meg egy nyilatkozatban, amelyet az *Egyetértés* szerkesztőjéhez intézett.

Ez a nyilatkozat így szól:

Tisztelt szerkesztő ur! Az *Egyetértés* mai vezércikke, mely eskély személyemmel foglalkozik, ezzel kezdődik:

„Valóban klasszikus nyilatkozat az öreg Tisza Kálmáné, ha csakugyan igaz, hogy ilyen formán beszélt: Megteszem módosító indítványaimat az inkompatibilitási javaslatához, megteszem a pártkérdés ellenére is, meglátom, kitesznek-e abból a pártból, melyet én alapítottam.“

Miután az mondatik, „ha csakugyan igaz“, erre nézve szólván kizárólag megmondom és kérem, legyen szives közölni, hogy azt, ami ezen mondatban a meglátom-tól kezdve foglaltatik, soha sem mondtam és sem semmit ahhoz hasonló.

Hivalkodó, elbizott sohasem voltam, nem fogom azt kezdeni most, mikor elismerem, igazán mondja azon vezéreik, hogy „megrokkant közlegény“ vagyok, de különben is a dolog természetében van, hogy ha valaki egy pártkérdésnek nyilvánított javaslatnak nem egyes részletei, de az egész ellen szava, habár csak a harmadik felolvasáskor is, maga kell hogy levonja magára nézve azon következtetést, hogy a párt kötelékéből ki kell lépnie.

Teljes tisztelettel vagyok szerkesztő urnak

1901. május 9-én

kész szolgálja
Tisza Kálmán s. k.

A szabadelvű pártkörben ma este élénken magyaráztatták e sorokat. Akadtak sokan, akik a többségben mutatkozó ellenzési velleitáskor meggyöngyülését akarták látni abban, hogy az öreg Tisza csak most — egy héttel a ma helyreigazított híresztelés szárnyrakelése után — szánja rá magát a híresztelés tövise részének letörésére. Abból, hogy a klub-harc előestéjén cáfolja meg Tisza Kálmán az ajkára adott nyilatkozat legelősebb részét, az optimisták azt magyarázzák ki, hogy a bementott ütközet vagy elmarad egészen, vagy csak afféle szinpadí csata lesz.

Feltűnt továbbá e nyilatkozat óvatos fogalmazása; nem azt mondja benne Tisza Kálmán, hogy ő fog ellene szavazni a javaslatnak, ha elvetik módosításait, hanem csupán általánosságban mondja, hogy aki egy pártkérdéssé tett javaslat ellen szavaz akár a harmadik olvasásnál is, annak természetesen meg kell a párttól válnia.

Ezt a fogalmazásbeli óvatosságot megint csak békés jelnek veszik. Természetesen az optimisták csupán. De konstatáljuk, hogy a szabadelvűpárt túlnyomó többsége az optimisták táborában van. Egyébiránt ma hirtelt, hogy gróf Tisza István átadta a miniszterelnöknek írásban az általuk benyújtandó módosításokat s hogy közte és Széll Kálmán közt sikerrel biztató egyezkedési kísérletek folynak. Mondtak ilyesmit tegnap is, de nem volt igaz. Nem igaz ma sem. A Tiszaféle módosítások tartalmát sokan ismerik, ismeri természetesen Széll Kálmán is. Közöttük a legfőbb, sőt az egyetlen jelentékeny az, mely a szállítók feltétlen kizárását akarja enyhíteni, még pedig úgy, hogy a nyilvános árlejtésen elnyert szállításokra az összeférhetelenség nem terjedne ki. Az ütköző pont körülbelül ez az egyetlen módosítás lehetne, a többi — úgy tudjuk — alárendelt jelentőségű.

Konferenciázás azonban nem volt e tárgyban Széll Kálmán és Tisza István között. Gróf Tisza István ma nem is volt a fővárosban. Ugy mondják, Gesztre utazott — procul negotiis paterna rura colere. A Tiszák párthívei maguk is csodálkoznak e távollétén, holott szerintük István grófnak most itt volna a helye, hogy kellően előkészítse a küzdelmet. Hallomás szerint István gróf holnap reggel érkezik meg s a nap folyamán talán vesz is alkalmat magának, hogy a miniszterelnökkel értekezzen. Politikai körökben úgy hallszik, hogy a szállítók kérdésében a kormány nem fog tágitani, mivel ez a pont az új rendezés legsarkalatosabb részlete.

A pártkérdés fel lévén vette, azt találgatja most mindenki, mi fog az egyezkedési kísérlet előre látható kudarcát után történni. Kilépnek-e Tiszák? Ha igen, hányadmagukkal? Az általános vélekedés az, hogy Tiszák be fogják érni egy szelid tiltakozással, a harmadik olvasásnál pedig tartózkodni fognak a szavazástól. Ha mégis kilépnek, legfeljebb tíz ember menne velük. Megjegyezzük, hogy ez a tíz sem tartozik az ő politikai barátai közé, akik közül a legtöbben hangosan hirdetik, hogy a fölvetett pártkérdéssel szemben ellátnak az ellenzéstől. Mennének hát a

Tiszákkal olyanok, akik inkompatibilisek s amugy sem vállalnának több mandátumot.

Fölmerült még az a kérdés is, vajjon bennmaradhatnának-e Tiszák a harmadik olvasásig a pártban, ha ragaszkodnak módosításaikhoz s a pártértekezlet ez utóbbiakat leszavazza? De ez a kérdés nem keltett tüzetesebb vitát, mert a közvélekedés az volt, hogy az összeütközés nyilván elmarad s tehát a pártkérdés konzekvenciáinak miként való levonását fölösleges már most fessegetni.

Ilyen hangulatban oszlott szét a szabadelvűpárt. A békés kilátások hívei nem hisznek a nézeteltérések kiegyenlíthetőségében.

Az országgyűlési néppárt ma este 6 órakor gróf Zichy János elnöke alatt értekezletet tartott, melyen a tagok majdnem teljes számban résztvettek. Az összeférhetelenségi törvényjavaslatot tárgyalták. Melyet mint előadó, Rakovszky István ismertetett. A párt kimondta, hogy a törvényjavaslat általánosságban elfogadja, egyes szakaszoknál azonban szigorításokat, a mezőgazdák érdekeit sértő szakaszoknál pedig módosításokat fog követelni. A párt elhatározta azt is, hogy élénk részt vesz a vitában.

KÜLFÖLD.

A Vatikán bajai. A pápa magához hivatva Lorenzelli párisi nunciust, hogy felvilágosítást kapjon tőle a szerzetesrendek megrendszabályozása dolgában. A franciaországi szerzetesrendek ugyanis azzal vádolták a pápa előtt Lorenzellit, hogy nem lépett fel eléggé erélyesen a francia kormánnyal szemben az ő érdekében. Amidőn a pápa ad audiendum hivatva a nunciust, a szerzetesrendek azt hitték, hogy Lorenzelli nem is megy vissza többé Párisba. Ennek azonban éppen ellenkezője történt: a nunciust ma Párisba utazott s folytatja az ügyek vezetését. Ebből kivüláglik, hogy a pápa még a mostani esetek után sem mer a francia kormánnyal kikötöni.

A Vatikának az északamerikai Egyesült-Államokkal is meggyűlt a baja. Az Unio ugyanis el akarja koboztatni a Filippini-szigeteken levő szerzetesek javait. Ezek a kolostorok dugszagdagok, a jezsuiták évszázadokon át valóságos kincsalmazokat gyűjtöttek. Nagy most a rémület a Vatikánban, hogy ez a kínos elvész. A pápa sűrűn Rómába hivatva a manilai hercegéseket, Gibbon bitoros és Chapelle érseket, akik a pápa követői a Filippini-szigeteken. Missziójuk valószínűleg ugyanazzal az eredménnyel fog végződni, mint Lorenzellié. Az Unio sem fog engedni.

A newyorki katasztrófa.

London, május 10.

Newyorknak tegnap fekete esőtörtőke volt. A legöregebb börze-emberek sem emlékeznek azokhoz fogható jelenetekre, amelyek tegnap korán reggeltől fogva az értéktőzsdé ideiglenes helyiségében végbementek. Az izgatottság és a kétségbeesés csúcspontját érte el. Alig egy-két óra alatt 3,300,000 részvény változatlan birtokosát. Az árfolyamok alig egy-két pillanat alatt három, öt, sőt husz dollárral is estek. A brokerok nem győzték az eladásra való rekedeteket elintézését, amelyek az egész országból csak úgy özönlöttek hozzájuk. A bankok az árfolyamok rohamos hanyatlása következtében elmulasztották a náluk zálogba tett értékeknek saját fedezésükre való realizálását. Pénz semmi áron sem volt kapható, pedig 60%-ot is kínáltak érte.

Az egész piac zürzavara tizenegy óra tájban érte el csúcspontját. Tizenegy és tizenkét óra között egy milliónál több részvényt kínáltak s ez alatt az idő alatt óriási vagyont veszett el. Két óra tájban némi könnyebbülés állott be, mert a newyorki bankok elhatározták, hogy a piacnak tizenhat millió dollárt bocsátanak azonnal rendelkezésére. A Morgan Company is 25 millió dollárt vetett a piacra. Az árfolyamok erre némileg javultak, de még így is Missouri 30, Manchattan 35, Southern Pacific 20, Union 37, Louisiana 24 dollárral alacsonyabban záródott, mint tegnapelőtt.

Az óriási katasztrófának az volt az oka, hogy a kontremin mód nélkül belebocsátkozott a Northern Pacificba a nagy küzdelem következtében, amely a Morgan Company és a Kohn, Löb & Comp. cégek között támadt, hogy ketőjük közül melyik lesz a többség a Northern Pacific legközelebbi közgyűlésén. Mind a két cég annyi Northern-papirt vásárolt, amennyi egyáltalán kapható volt, úgy hogy sok cég több érték szállítását ígérte, mint amennyi a piacon volt. Ennek az lett a következménye, hogy a Northern-részvényeknek ára rohamosan felszokott; ez a papiros reggel 170-nel indult és délután már 1000 dollárt fizettek érte. Délután némileg enyhítette a pánikot az a hír, hogy Morgan Comp és a Kohn, Löb & Comp kijelentették, hogy a megszo-

lult kontreminörök ellen nem fognak tulajdonság szigorral eljárni. Így a többi közt halasztást adtak egy cégnek, amelynek tegnap 80,000 Northern-t kellett volna szállítania.

Londoni kevéssé érinti ez a katasztrófa, mert az angol közönség már esztendő óta tartózkodik az amerikai értékektől.

London, május 10.

A new-yorki börze tegnap nagy katasztrófájáról szakértők a következők magyarázatot adják:

Amerikában nem ismerik a vasutak koncessziójának rendszerét. Ott mindenki kedve szerint építhet vasutat, aminek az a következménye, hogy Amerikában rendkívül sok versenyző vasutvonal van, amely olcsóság és egyéb kedvezmények tekintetében a tönkremenésig igyekezik egymást túlicitálni. Az egyes vasutvállalkozók csak azért, hogy versenytársaikat legyőzzék, oly gyorsan és oly rosszul építenek, hogy nálunk Európában az ily vasuti vállalkozót a büntető-törvényszék elé állítanák. Ez az oka annak, hogy Amerikában alig mulik el nap nagyobb vasuti szerezetlenség nélkül. A vasutak a közönség édesége végett kénytelenek az óriási tarifa-mérséklés rendszerét izni, amely már oly sok vállalatot tönkretett.

Ehhez járul még egy másik körülmény is. A trust-rendszer Amerikában néhány év óta szám és terjedeleme tekintetében szinte hihetetlen arányokat öltött és különösen a vasutügy terén mindegyiknél kifejlődött a ringrendszer, amelyet Vanderbilts inaurált és amelynek az a célja, hogy egy vállalatnak összes részvényeit egyetlen kézben gyűjtse össze. Ebben a tekintetben most kínálkozik a leghatalmasabb látvány, amidőn a Northern birtokáért harcolnak, mivel ettől a vasutól függő számtalan más apróbb vasuti vonalnak birtoka is kapcsolatos. Az egyik részen látjuk a Morgan-csoportot, amely már azt hitte, hogy a részvények nagyobb részének birtokában van, úgy, hogy néhány nap előtt megszüntette a vásárlást, sőt a kezében levő részvények egy részét újra a piacra vetette, amivel mód nélkül megrémítette a börze embereit. Erre a Kohn, Löb & Co.-csoport ellenakcióit kezdett. Ez a csoport is óriás vásárlást tett Northern-részvényekben, aminek következtében a Morgan-csoport fölrezzent nyugalmából s újra óriás mértékben kezdett vásárolni. Így történt, hogy mind a két csoport eddig már több száz ezer részvényenylet többet vásárolt, mint amennyi részvényt egyáltalán kibocsátottak. Ez magyarázza meg az óriás árfolyam-szökéseket s a szinte mesés kölcsönösnyakat, amelyek egy napra csak esetben háromszáz százalékot tettek ki.

A higgadtabb emberek attól félnek, hogy ez a hausse-mámor leirhatatlan kárt fog tenni s a veszedelem különösen azért olyan nagy, mert a több évi jó aratás s a rendkívül aktív kereskedelmi mérlegek következtében a lakosság összes köreiben milliárdokat tevő tőkék gyűltek össze. amelyek most mind a börzére tudnának abban a reményben, hogy a pénz máról holnapra ezer százalék kamatot fog hozni.

Szinte kétségtelen, hogy mind ennek óriás krach lesz a következménye. mert a papirok, amelyek egy-két hét óta oly óriási módon emelkedtek, egyáltalán nem igazolják ezt a nagy áremelkedést.

Az a hír van elterjedve, hogy a legelső kapitalisták szövetezek, hogy az elkerülhetetlen katasztrófát legalább késleltessék. Az árfolyamok hanyatlása a többi vasuti értékekre is elterjedt, mert mindenki, akinek vasuti részvénye van, ezeket realizálni igyekezik, hogy azután a kapott pénzzel újra a börzére rohanjon s a Morgan-csoport műveleteiben részt vegyen.

Newyork, május 10.

Hír szerint a Pierpont Morgan és a Kohn, Löb és társa cégek azokat, akik határidőre adták el Northern-Pacific-részvényeket, ma 150%-os árfolyam mellett fel akarják menteni kötelezettségük alól.

Newyork, május 10.

Közvetlen a tőzsde megnyitása után hivatalosan közölték, hogy a tőzsde tagjai által kiadott összes chekeket honorálták.

Berlin, május 10.

Newyorki táviratok jeleik, hogy a Morgan és a Kohn, Löb és társa cégek között még tegnap este megegyezés jött létre, amelynek alapján 10,000 darab Northern-Pacific-részvényt bocsátottak a piac rendelkezésére 150% árfolyamon.

A berlini tőzsde csak annyiban van érdekelt a Northern-Pacific-társaság medio-szabályozásában, hogy arbitrage-operációkra és elsőbbségi üzletre nagyobb mennyiséget adtak el itt London számára. A londoni medio-likvidációt nagyon megnehezíti az, hogy a prolongáció a Berlin és London közt fennálló árfolyamkülönbséget miatt nem vihető keresztül. A szabályozást az itteni tőzsdén e hó végéig elhalasztották s e célból a Német Bank egyik igazgatója Londonba utazott.

HIREK.

Puchün, a kínai trónörökös.

Puchün trónörökösével nagyon meggyűl a baja a kínai császárnak.

Puchün, a trónörökös pajkos gyermek volt. Ha nagyon komoly mandarinok érkeztek fölségs atyja, Tuan herceg udvarába, a kis Puchün semmi tiszteletet sem mutatott irántuk. Sőt amint singanfui emberek beszéltek, a kis Puchün legyeket mártott a ténába s azokat bocsátotta el a főhéher jegesmedvebőrön, mely fölségs atyja lábainál hevert. Arról is nagyon sokat suttogtak udvari körökben, hogy Puchün, a trónörökös aranyparittájával agyonlódózta az özeveg császárné paradicsom-madarait s a tarka tollakat a süvege mellé tűzdelte.

Tuan, a herceg egy napon maga elé idéztette udvari bölcseit s így szólt nekik:

— Népem bölcsei. Nemde ismeritek az én fiamat, Puchünt, a trónörököst?

A bölcsek földre borulván a fejedelem előtt, így szóltak:

— Hogyne ismernők, felség, a kedves gyermeket.

A fejedelem előre hajolván trónja magasáról, kéjmelve nézett szerzesztét.

— Ha jól hallám — mondá — kedves gyermeknek mondtátok?

— Ugy van felség...

— Tudjátok tehát meg, hogy Puchün, a trónörökös nem kedves gyermek. Roppant sok kellemetlenséget szerez nekem.

— Oh — oh — sopánkodának a bölcsek.

— Igen — folytatta a fejedelem. — Tegnap, képzéjétek csak, éppen ebéd után volt, a kereveten szundikáltam. Hirtelen arra ébredék, hogy valaki egy szalmaszállal csiklandozza a fületem. Találjátok el, hogy ki volt a vakmerő?

A bölcsek sokáig tanakodtak, míg végre így szólt az egyik:

— Ha nem csalódom felség, a vakmerő Puchün volt, a trónörökös.

— Ugy van — felelt a fejedelem. Ó volt, Puchün, a trónörökös. Ez azonban még nem volt elég. Azt hallom, hogy a fiu most elcsalta a testőreimet, kiment oda, ahol nemrégiben a kínai falat kezdték bontani. Tudjátok a történelemből, hogy a kínai fal mire való volt?

— Hogyne — feleltek egyhanguan a bölcsek. Arra való volt, hogy az ugynevezett nyugati kultúra, melyre olyan büszkék a fehérek emberek, be ne jöhessen az országba.

— Ugy van — folytatta a fejedelem.

— Akkor jöttek az európaiak s kezdték bontogatni a falakat. A nyugati civilizáció kezdett beáramlani az országba s ha másért nem, a békességért én is örömmel láttam. Most pedig Puchün, a trónörökös kivitte a katonáimat. Az egyiknek ásót adott a kezébe, a másikkal követ hordatott s most újra építeti a falat. A kultúra megint nem fog beáradni az országba. Ezt tette Puchün.

— Oh — oh — feleltek a bölcsek s még más hangon is sopánkodtak.

— Ebből baj lesz — mondá az egyik.

— Baj — baj — szólt a másik.

— Mit tegyünk? — sopánkodott a harmadik.

A negyedik azonban nem szólt, csak egyre mosolygott, mint aki semmi veszedelemtől sem tart.

— Miért mosolyogsz olyan föláynnyel? — szólt hozzá a fejedelem, kínaihoz nem méltó izgatottsággal.

— Mosolygok, felség — mondá ez — mert nem tartom a dolgot olyan veszedelmesnek.

— Nem? — kérdé vidámban a felség. Miért nem?

— Utaztam messze Európában — mondá a bölcse. Nagy és mély bölcességű államférfiaktól tanultam az országglás tudományát.

— Nos? — firtatta kíváncsian a fejedelem. — Nos?

— Ott tanultam ezt a mondást: Der Kronprinz schillert immer ein wenig liberal. Ez pedig nem annyit tesz kínai nyelven, hogy minden trónörökös szabadelvűködik, hanem azt, hogy mindig ujat akar, valami mást, mint ami eddig volt. Ez olyan kedvtelés. Nem szabad haragudni érte.

— Azt hiszed tehát, hogy...

— Azt hiszem, felség — vágott a szóba a bölcse — hogy jó fiu ez a Puchün, a trónörökös.

G—A.

Budapest, május 10.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 15-én

uj előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Bérmálások a fővárosban.** Az idén a bérmálás szentségét a főváros katolikus templomaiban a hercegprimás helyetteseként dr. Kohl Medárd püspök osztja ki május 20-ika és június 12-ike között. A bérmáló püspök akként intézkedett, hogy egy napon legfőbb 300 gyermek részesüljön a szentség kiosztásában. A bérmálást május 20-án az ulaki templomban kezdi meg a püspök, 21-én a Terézvárosban, 22-én és 23-án Ó-Budán, 24-én az angol kisasszonyoknál, 26-án a Ranolder-intézetben, 27-én a Mária-intézetben, 28-án a Terézvárosban, 29-én a Belvárosban, 30-án pedig a Lipótvárosban lesz bérmálás. Június 1-én a Ferencvárosban, 2-án a Jezsuiták templomában, 3-án és 4-én a Józsefvárosban, 5-én a Karmeliták templomában, 7-én a Sacre Coeur-zárdában, 9-én Kőbányán, 10-én és 11-én az Erzsébetvárosban és befejezésül 12-én a koronázó Mátyás-templomban bérmál a püspök. Előjegyezhetni már most az illető plébánia-hivatalokban.

— **A pápa és a trónörökös.** A berlini Germania nemrégiben azt írta, hogy a pápa közzönné levelet intézett Ferenc Ferdinánd főherceghez, amiért a katolikus iskolaegyesület védőséget elfogadta. Mint azonban egy római távirat jelenti, vatikáni körökben ezt a hírt valótlannak bélyegzik. Sem a pápa, sem államtitkárja, sem bármelyik vatikáni személyiség nem irt olyan levelet. Tény azonban, hogy a Kuria szerfölött meg van elégedve a főherceg tetteivel és a Rómától való elszakadás mozgalmaról tett legutóbbi nyilatkozataival, annyival inkább, mert biztosan véli tudni, hogy az állam legfelsőbb tényezői mindenben egyetértenek a főherceggel. A bécsi nuncius azt az utasítást kapta, hogy kinálkozandó alkalommal fejezze ki bizalmas formában a pápa hálás érzelmeit a főherceg félre nem érthető, bátor és valóban katolikus tettéért.

— **Bajor tiszti küldöttség Budapesten.** Mint értesülünk, e hó 15-ikén a 13. bajor gyalogezred egy küldöttsége érkezik Budapestre, hogy ő felségét, aki 50 évvel ezelőtt lett ez ezred tulajdonosa, a félszázados évtőludal alkalmából üdvözölje.

— **Festetich György szobra.** A keszthelyiek tudvalevőleg szobrot emelnek Festetich György grófnak, a Georgikon nagynevű alapítójának. A szoborbizottság mint levezetőnk írja, abban állapodott meg, hogy az emlékművet a Fő-utca és a főgimnázium között, a sétánéren állítja föl. A leleplezés idejéül 1902. május harmadik vasárnapját tűzték ki.

— **Küldöttség az igazságügyminiszternél.** Halász Zsigmond országgyűlési képviselő vezetésével husztagu küldöttség járt a mai képviselőházi ülés alatt Ploász Sándor igazságügyminiszternél Erzsébetfalva községből. Járásbírság felállítását kérte ebben a népes községben, melynek mostani járásbírsága Ocsán nehezen közelíthető meg, az adóhivatala és szolgabírsága pedig Ráckevén, közjegyzője Monoron, telek-könyvi hatósága Budapesten van. A miniszter szíves előzékenységgel fogadta a küldöttséget s megígérte a kérelem tanulmányozását.

— **Fodor József emléke.** Az iskolaorvosok és egészségügyi tanárok szakbizottsága ma este 6 órakor gyűléseire rendezett dr. Fodor József tanár emlékére. Az egyetem élettani intézetének nagytermében ez alkalmából nagy és díszes közönség gyűlt össze, amely nagy érdeklődéssel hallgatta dr. Csapodi István emlékbeszédét a nagyérdemű tudós fölött. Szép szavakban esztelte a magyar tudományt, a magyar közegészségügynek vesztését és különösen kiemelte az iskolaorvosi és egészségügyi tanári intézmény megerősítését, amely egészen Fodor József műve, megelőzve ezzel a művelt nyugat államait. Az emlékedett szellemű beszéd mély hatást tett az egybegyűltekre.

— **Nem kell az ajándék.** A szegény Olaszország Viktor Emánuelben olyan királyt kapott, aki érzi a nemzete baját, gondját s a mennyire csak az ő akaratától kitelik, nemcsak hogy nem tetézi azt, hanem könnyíteni igyekszik a nemzeten. Ennek az igyekezetnek nem tulságosan jelentékeny, de mindenesetre jellemző tanúsága az a levél, amelyet legutóbb a miniszterelnökéhez intézett.

Ime a levél:

Kedves elnök ur!

Tudomásomra jutott, hogy házamban legközelebb történő örvedetes esemény alkalmából aláírások gyűjtenek ajándékokra és ünnepek rendezésére, ami telemes kiadást ró a lakoságra. A királyné és én, habár szívünköl örülünk annak, hogy Olaszország minden részében olyan megható szívéllyességgel akarnak részt venni a mi családi ünnepeinkben, kötelességünknek tartjuk excellenciát tudomására hozni, hogy semmi-éle ajándékot sem fogadunk el. Sokkal hálásabak leszünk, ha az erre a célra gyűjtött összegeket jótékony és humánus célokra fordítják. Fogadják, kedves elnök ur, legszívelebb üdvözlését az ön

Viktor Emánueljének.

Sok olyan nagy ur tanulhatna ebből a levélből, aki szívesen veszi az ünneplést s nem tördök azzal, hogy ki hogyan izzad a költségért. De különösen sok magyar nagy ur olvassa el ezt a levelet.

— **A kereskedelmi miniszternél.** A magy. kir. Kereskedelmi Múzeum tisztviselői kara Lakatos Aladár miniszteri tanácsos, igazgató vezetés alatt ma délelőtt testületileg megjelent Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternél abból az alkalmából, hogy a miniszter a Kereskedelmi Múzeum államosításával kapcsolatban az intézet tisztviselőinek állásait rendszerezette vagy előléptetéssel szabályozta. Lakatos beszédére válaszolva, a miniszter kifejtette, hogy az államosítás keresztülvételének örved, mert a Kereskedelmi Múzeum hivatva van az iparfejlesztés és a kiviteli-kereskedelem terén vezetőszeretpet vinni és feladata a közgazdasági haladás fákláját hordozni. A miniszter bizdító beszédét a tisztelgők lelkes éljenzéssel fogadták és azután Seterényi miniszteri tanácsosnál is tiszteltek, aki szintén hangsúlyozta Kereskedelmi Múzeum fontos hivatását.

— **A szegények atyja.** Csütörtökön városi közgyűlés volt Szentesen, s a napirendre került egy városatyai interpelláció is. Ebben az interpellációban az a különlegesség, hogy egy embert is mellékelte hozzá a felszólaló. Magával vitt a szegényházból egy hetven esztendő, magával tetetetlen aggot, akinek a testét két foltok borították. A szegényház gondnoka, Mészáros István verte így el ezt az embert s az interpellációban egész sor olyan eset van felsorolva, amelyben ilyen kegyetlenül bánt el az intézet szegényeivel a gondnok. A közgyűlés nagy fölháborodással rendelte el a gondnok ellen a vizsgálatot s máris annyi terhelő adat derült ki az irgalmaságnak ez ellen a fura hivatalnok ellen, hogy megtették ellene a fönvádi följelentést is.

— **Boer bizottság Budapesten.** Az európai államokban utazó boer bizottság az ifjabb De-Wet vezetésével május 18-án, szombaton érkezik Budapestre. Másnap, vasárnap délelőtt a budapesti boer bizottság népgyűlést fog tartani a Tattersallban, ahol megjelennek a boer küldöttek is. Déután 3 órási vigadóban felolvasó ülés lesz, amelyen De-Wet tart felolvasást. A népgyűlésre és a felolvasásra kiáltványokon hívja meg a fővárosi közönséget a Hentaller Boer országgyűlési képviselő elnöke alatt működő boer bizottság. A boer küldöttek a fővárosból körutra mennek és az országban néhány nagyobb városban gyűlést és felolvasást tartanak.

— **Lakoma. Szemere Miklós** ma este lakomát rendezett a Hungáriában, amelyre hivatalosok voltak az egyetemi ifjuság keresztény nagybizottságának tagjai, a diákkongresszus előkészítői és a vidéki ifjusági egyesületek küldöttei. Szemere lelkes beszédben üdvözölte vendégeit és hazafiaságukra apellált, miután megköszönte, hogy műveit terjesztik. A beszédet éljenzéssel és tapsal fogadták.

— **Osztár-magyar katonák Rómában.** Viktor Emánuel olasz király ma ünnepies kihallgatáson fogadta Rómában a 28. osztár-magyar gyalogezred tisztai küldöttségét, amely ezrednek tulajdonosává nevezetett ki. A fogadás nagyon barátságos volt.

— **Anglia lakossága.** Londonból jelentik, hogy a népszámlálás ideiglenes adatai szerint Anglia és Wales lakosságának száma 32,525,716, vagyis 3,523,191-gyel több, mint 1891-ben volt.

— **Tilos a kés.** A moszkvai főkörmányzó, mint egy láviraunk jelenti, hirtetményt bocsátott ki, amely Moszkva lakosainak megtiltja, hogy kést hordjanak, kivéve azokat, akiknek hivatalosuknál fogva kell kést hordaniok. A tilalom megszegését 500 rubelig terjedhető pénzbírsággal vagy három hónapig terjedhető börtönnel büntetik.

— **Ujabb forrongás Oroszországban.** A *Kavkaz* című orosz újság, amely Tiflisben jelenik meg, azt újságolja, hogy ott ennek a hónapnak ötödikén újra zavargás volt. Az úgynevezett *katonai* nagy tömeg verődött össze s mikor már annyian voltak, hogy fölvehették a harcot a rendőrséggel, vörös zászlót bontottak ki. A rendőrség felszólítására, hogy oszoljanak szét, a tömeg út-legekkel felelt s a rendőröknek katonai segítségért kellett folyamodni, hogy eloszlassák a tömeget. A zászlót elvették tőlük s érdekes az, hogy a tüntetők elleni harcban részt vett a polgárság is. Egy csomó ember megsebesült mindkét részen, összesen negyvenegy tüntetőt tartóztattak le, köztük egy kharkovi egyetemi hallgatót és három diákleányt, akiket nemrégiben utasítottak ki Pétervárról. Hogy a lakosságot biztosítsák a felől, hogy többé ilyen tüntetés nem zavarja meg a város nyugalmát, egy kaukázusi sapeur-zászlóalj és sok kózákot vezényeltek Tiflisbe. Erre ezzel a hírrel kapcsolatban Vannov tábornoknak, az új közoktatásügyi miniszternek úgyszólván első szereplése, amely szintén Tiflisben játszódott le. Az új miniszter nem mutatkozott be olyan rettentő formában, amilyenben várták. Meglátogatta az egyetem és a politechnikumot, s megelégedését fejezte ki a felett a jó egyetértés felett, amiben együtt élnek mind a két főiskolában a tanárok és a tanulók. A politechnikumban beszédet is intézett az ifjúsághoz s elmondta, hogy az intézet minden módot megad a diákjainak arra, hogy nyugodtan a tanulmányaiknak élhessenek. Egerszint felszólította az igazgatót, hogy adjon be memorandumot arról, hogy mire van még szükség az intézetnek még tökéletesebbé tételére. Az egyetemen pedig azt mondta, hogy: ez az intézmény a tudomány és állania kell mindörökké. Szó se lehet arról, hogy bezárják, mert ez a tudomány kára lenne.

— **Diáksínyek.** A IX. kerületi felső kereskedelmi iskola egyik növendéke, *Úrge Lajos*, főberpuskát és revolvert vitt az iskolába és tanítás után délelben tanuló társának egy részével, kivált a főváros környékéről bejáró tanulókkal ott maradt az osztályban a délutáni előadásokig, s az osztályt céllövőnek rendezték be. A céllövéshez való költséget jórészt a Gödöllőről bejáró diákok adták, akik atyjukat rendszeresen meglópták, s később az iskolai könyvtárt dezsmálták meg. Egy hónap leforgása alatt nem kevesebb, mint százharminchélt könyvet loptak el az iskolai könyvtárból, eladták potom áron az antikváriusnak és a pénzből még kavézusi mulatozásra és garázdálkodásra is tett. Erről az iskolai előírásága a helyiségeknek két utcában való megoszlása miatt mit sem tudott. Az egyik diák társainak megmondotta, hogy főjeleint a céllövést és a tolvajlást. Erre *Úrge Lajos* lelővéssel fenyegette az árulót, sőt mi több, el is sütötte az osztályban a revolvert, melynek golyója a megtámadott diák fejétől egy arasznyira a falba furdott. Ez már nem maradhatott rejte az osztályfőnök előtt az osztályfőnök kijelentette az osztályban, hogy az igazgatónak jelenti el az esetet, mire *Úrge Lajos* az osztályfőnököt is lelővéssel fenyegette. A tanári kar vizsgálat után meghozta a ítéletét, amely a vétkes *Úrge Lajost* az ország összes iskoláiból kizárta. Cinkostársait pedig: *Diamant* és *Neubauer* Gödöllőről bejáró felső kereskedelmi iskolai tanulókat, valamint egy *Török* nevű tanuló társukat csupán a IX. kerületi felső kereskedelmi iskolából zárták ki. A tanári kar határozata még nem jogerős. Menyiben a felső kereskedelmi iskolák szabályzata szerint még felterjesztendő a kultuszminiszterhez. A hétlőn összeülő fővárosi polgári iskolai iskolázás különben nemcsak annak az öt diáknak a kizárását fogja tárgyalni, aki az apácaik körménét is megsértette, hanem amire még nem volt eddig eset, egy leánytanuló kizárását is. E héten tehát már összesen tíz tanuló kizárásáról van szó.

— **A nemzeti múzeum új éremgyűjteménye.** *Dehaes* Róbert a minap elhunyt bécsi íestűművész — mint már jeleztük — értékes és gazdag éremgyűjteményét végrendeletileg a nemzeti múzeumnak hagyományozta. A közoktatásügyi miniszter megbízásából *Radics* Jenő miniszteri tanácsos, az iparművészeti múzeum igazgatója és dr. *Hampel* József, a nemzeti múzeum régiséggyűjtőjének öre a napokban Bécsben jártak és a végrendeletit végrehajtótól átvették az érdekes gyűjteményt, melynek rendezése most folyik a nemzeti múzeumban.

— **Amerikáiban.** Világkiállítás nyitottak meg május 1-én *Buffalóban*. *Mac Kinley* eredetileg azt tervezte, hogy ő nyitja meg a kiállítást. Miután köruton volt, készítettek egy villamos készüléket, amelynek segítségével a kiállítás összes kapuit szét és száz mértőlőnyi távolságból meg lehetett volna nyitni. Oszak hogy a készülék nem készült el idejére és így *Mac Kinley* nem nyithatta meg a távolból a kiállítást. Ennélfogva az amerikaiak elestek egy igazán amerikai izü dologtól. A megnyitáskor három ezer postagalambot bocsátottak utnak, amelyek az összes államok kormányzósaigat értesíteték a kiállítás megnyitására. A hivatalos ünnepélyeket

május 20-ára halasztották. A kiállítási épületek költsége meghaladja a harmincötmillió koronát. A kiállításon egész Észak-Amerika képviselve van, még Brazília is kiállította a termékeit. Különösen a gép- és bányászati- és a villamos osztályok nagyszerűek. Erdékesek a mulatóhelyek: ott látható a római kolozszeum hű mintája, teljes nagyságában; Velencéből, Mexikóból, Japánból részletek. A kiállítás megnyitását óriási reklám előzte meg s a leszállított menetjegyű vonalakra csak úgy özönlik a közönség *Buffalóba*.

— **Mind elvitték a legények elejét . . .** Könyveket irtak már össze a kívándorlásnak szomorú emelkedéséről. Komolyképi tudósok keresték lázasan az okokat, amelyek a megdöbbentő jelenségnek kulcsát adják. Beszéltek földéhségről, rossz aratásról, munkahiányról, lelketlen ügynökök csábításairól, — de ki beszélt szerelemről? Senki, pedig hivatalos irás szól róla, hogy a szerelem is olyan tényező, amelylyel a nemzetgazdászoknak ezen a téren is számolniuk kell. Tul a Dunán támadt e nóta:

Zsindelyezik a kaszárnya telejét,
Mind elvitték a legények elejét,
Maradt itthon kettő-három nyomorult,
Rátok lányok még az ég is beborult.

Dalos legények hetyesége csinálta ezt a nóta, de ahogy végigszaguld az alföldi rónán, föl az erdős zempléni hegyekig, ott szerelmes leányok öntik ki benne bánatukat. Ott mélyet és igazat, hogy már remélni se tudnak és idegen földre mennek felejteni. Ime, a sátorlajuhelyi távirat a maga szürkességében:

Zemplén vármegye közigazgatási bizottsága ma *Molnár* főispán elnöke alatt ülést tartott. A bizottság elhatározta, hogy felhívja a kormány figyelmét arra a körülményre, hogy az ujonok hatvan százalékát besorozták, és ez a különben kedvező eredmény erősen előmozdítja a parasztleányok kívándorlását. Eddigél igen sok leány kívándorolt Amerikába, úgy, hogy a falukban alig egy-két leány maradt.

Igy vonul be a romantika a számok rideg, mélyesges tudományába.

— **Orvosok és tisztviselők.** A *Budapesti Orvosok Szövetsége* részéről kiküldött végrehajtó-bizottság ma este tartott ülésében megállapította, hogy a magyar tisztviselők betegesgőlyű életével nem juthatott meg egyezésre. Valamennyi budapesti orvos aláírta azt a nyilatkozatot, hogy a nevezett egyesületnél orvosi állást nem vállal; és hogy az egylett valamennyi orvosa beadta lemondását, és ennek alapján a bizottság elhatározta, hogy az egész ügyet a szövetség közgyűlése elől terjeszti, a maga részéről pedig befejezettek nyilvánítja a további tárgyalásokat.

— **Ezer szereplő.** Barnumról, aki csak nemrég még itt Budapesten megmósította a közönség tizezreit sátrai felé, ez idő szerint pedig valahol a vidéken jár, azt mondják, hogy csak a nagy arányokkal csábít be bennünket magához. Hogy semmi újat nem mutat, amit már ne láttunk volna. Cirkuszban minden emberfia volt már, csak éppen három manéje nem kápráztatta egyszerre a szemét, csodabörjűt, szakálas hölgyet, s más efféle abnormalitást is láttunk már külön-külön, csak éppen együtt nem ennyit. Mindehhez még menaszéria és az állomáson hatvanöt vagon egy csomóban, ami mind a vállalkozóhoz tartozik, — hát ez a tömeg csakugyan alkalmas arra, hogy imponáljon, s egyszer becsaljon bennünket a sátrakba. Arról is volt szó, hogy magyar ember nem ért a Barnum-tempóhoz. Se mint komédiás, se mint vállalkozó. Erre az utóbbi állításra most erősen rácafol egy magyar ember: *Király Imre*. Aki Londonban van és egyebet sem tervez, mint azt, hogy a sok millió lakosú angol főváros mulató részét megadóztassa. Egy ezer tagú személyzettel, amelylyel egy négy felvonás darabot adna elő a nyári szezonban a pekingi események legnevezetesebb momentumáról: a követségek felszabadításáról. Az idea nem új, a modern háborukodásokat élelmes színházi vállalkozók rendre kihasználják, de ilyen nagy arányban még nem igen csinált senki sem. A négy felvonás a küzdelem egy-egy helyét mutatja majd be s *Király Imre*, hogy az egyes harceket teljes hűségben fogja bemutatni.

— **Vasuti szerencsétlenség.** *Ludvigshafen*ből távatozzák: Tegnap este a straszburgi gyorsvonat olyan erővel jött be a pályaudvarra, hogy áttörte a pályaudvar falát és kiszaladt az utcára. Miután egy teherszék föléülött, a vonat gépe a szerkocsival együtt a téli kikötőbe futott, ahol végre megállt. Az utcára kiszaladt vonat nagy íjedelmet keltett a pályaudvar környékén, ahol ez idő tájban éppen sok ember volt. Öten megsebesültek, köztük egy asszony oly súlyosan, hogy egy órával később a kórházban meghalt.

— **Házasság.** *Braun* Ignác, a Váradi Dávid és társa cég pénztárnoka Ceglédre eljegyezte *Siegelmann* Izidor ungvári gabonakereskedő leányát, *Szeréné*it.

— **Titok.** Magunta az életét egy ember, még egyet mulatott, s hajnalban halott volt, a szívet lötte át. Ez több hónappal ezelőtt történt meg Csikszeredán *Lengyel Géza* albiróval, azóta begyepesedett a sirja, őt magát talán már alig is emlegetik. Akkor, mikor ilyen szomorú halállal halt meg, persze sok szó esett róla. Már az is nevezetes sor, hogy biróember végzett így magával. A biró nekünk, másfajta halandóknak, mégis csak kivételes lény; olyan, akiben kevesebb a gyarlóság, mint a többi emberben, hiszen hivatása szerintítélkezik is az embertársain — törvény és a lelkiismerete alapján. Szóval ritkaság az, hogy az újságok birókról jelentenek izgalmas szenzációkat. *Lengyel Géza* mégis belekerült ebbe a rovatba s ugyancsak sok gondot is adott kivételesen a világnak a halálával, mert senki nem tudott arról, hogy mi irányította a szívének a revolvert. Még a legjobb barátai előtt is titkot tudott tartani a lelke bájáról. Annyit láttak rajta, hogy sokszor szomorú, nagyokat busul, de ilyen veszedelemre senki sem gondolt. Mert semmi irás se maradt, ami valami nyomra vezethetett volna, mindez ideig titok maradt a titok. A fától most fellebbent egy kicsit: az albiró bizonyára szerelmes volt. Forgatták, vizsgálgták a minap a halált adó revolvert, a golyókat is kiszedegették. Sorra mind az ötöt, amennyi a hat közül megmaradt. S ahogy nézik az egyik golyót, csak látnak rajta valami bevésést szót. Név volt: *leánynev*. Nézik a másik golyót. Azon is leánynev: *más leánynev*. Most már sietve vizsgálják meg a többi golyót. És mind a többi golyón is találnak leánynevet és mind az öt golyón *más és más a név*. Es így úgy kellett lenni, hogy a hatodik golyón, amely *Lengyel Géza* szívet lyukasztotta át, szintén volt egy leánynev, bizonyosan egy — hatodik. Ez a golyó nincs meg. Ahogy keresztül szaladt az albiró szívében, bele furdott a földbe valahol, nem tudnak rákadni. De most már nyilvánvaló, hogy *Lengyel Géza* szerelmes volt. Csudálatos, hogy ezt, amíg élt, még csak nem is sejtették róla. És különös, hogy milyen volt ez a szerelmes. Hat leányt szeretett-e *Lengyel Géza*? S ha hatot szeretett, hogyan szerette őket: egyszerre-e, vagy egymásután? S akinek a nevével a golyó a szívébe ment, az volt-e az utolsó és legnagyobb szerelme? Olyan nagy, hogy meg kellett halni tőle? Mindez titok, újra titok. Pedig *Lengyel Géza* még sem akart végképpen titkolóznia, mert csak nem vette bizonyosra, hogy a golyó, amelytől meghalt, elvész megtalálhatatlanul? S ha meg is volna a hatodik golyó, akkor is csak egy leánynevet tudnánk többet. Amiből még egy kis városban is sok van. De így: az öt megmaradt névvel csak egészen tanácsalantán állunk ez előtt a titokzatos halál előtt. És annyi bizonyos, hogy *Lengyel Géza* csikszeredai albiró, aki szerelmes volt és meghalt egy duhaj éjszaka után, a legnehezebb találos mesét adta fel az embereknek.

— **Szerencsétlenség a rendőriaktanyában.** Komolyabb természetű baleset történt ma délelben a mosonyi-utcai rendőriaktanyában. A lakत्या régi, korhadt kapuját újjal cserélték fel. A munkások éppen azzal foglalkoztak, hogy a régi, nehéz vaskaput kiemelejk a sarkából. Ekkor ment el az épület előt *Bokor* Erzsébet, *Bokor* Gusztáv fővárosi tanító 16 éves leánya. A nehéz vasajtót a munkások leejtették s az a szerencsétlen leánykára zuhant, súlyos sebet ütve a fején és a lábán. A mentők a leánykát a Rókus-kórházba vitték, ahol nyomban operációt végeztek rajta. Édes atyát, aki az Aréna-ut 10. számú házában lakik, a rendőrség értesítette a szerencsétlenségről. A balesetet a munkások vigyázatlansága okozta, mert munkájuk közben nem rekesztették el a gyalogjárót. A rendőrség megindította a szigorú vizsgálatot, hogy felelősségre vonja a gondatlan munkásokat.

— **Füred-pósta megnyitása.** A Heves vármegyében fekvő Parád-füredben a füred-idény tartama alatt korábbi években is működött posta- és táviróhivatal 1901 évi május 15-én ismét megnyílik. A hivatal postaküldemények és táviratok felvételével és a füredtelep területén kézbesítéssel foglalkozik, nemkülönben a postatakarékpénztár közvetítő hivatalaként is működik.

— **A Vezuv működése.** *Matteucci* professzor, aki a Vezuv működését tudományos szempontból állandóan figyelemmel kíséri, e napokban terjesztette be a párisi Akadémiához jelentését, amelyben a következőképpen ismerteti a Vezuv mult évi működését. Az 1900-iki esztendő kezdetén a kráter mintegy kétszáz méter mély volt, de már április elején harmincz méter mélységben látható volt a lávatömeg. Ezután nemsokára heves exploziók voltak és a kiröpített láva és a hatalmas izzó kőtömbök 537 méter magasságnyira repültek föl a levegőbe. A legnagyobb láva-tömb hatszáz méter-mázs sulyu volt és a kitéréskor 17 másodpercig tartott az esési ideje. A tudós azt is kiszámította, hogy ennek a tömbnek a felröpítéséhez 608 ezer lóerő volna szükséges. A kitért lávatömegnek körülbelül 500 ezer méternáz sulya. Az izzó anyag, amely a kráter

köré hullott alá, annyira főlhalmozódott, hogy a Vezuv tíz méterrel magasabb lett. A tűzhányó magassága ugyanis 1899-ben csak 1293 méter volt, míg a legújabb fölmérés szerint jelenleg 1303 méter.

— **Halál a pályaudvaron.** Ma reggel a temesvári vonattal érkezett a nyugati pályaudvarra *Penza* Illés második tüzérezredbeli nyugalmazott kapitány. Amint a vonatból kilépett, erős orrvérzés fogta el, amiért is bement a pályaudvar egyik toalett-szobájába. Egy fél óra múlva benyitott a szobába egy kalauz s megdöbbenve látta, hogy a kapitány nagy vértócsában, élettelenül fekszik a mosdó előtt. Azonnal értesítették a főkapitányságot, ahonnan dr. *Raisz* Aladár rendőrorvos és a helyőrségi kórház egyik orvosa kiment a pályaudvarra. Az orvosok megállapították, hogy az 53 éves, életerős embert az orr- és szájvérzés ölte meg. Holtestét bevitték a 16-ik számú katonai kórház halottsházába.

— **Vasárnapi munkaszünet.** Az alantírt hírdetési irodatalajdonosok kölcsönös megegyezéssel elhatározták, hogy május 19-től augusztus hó végéig vasárnapon és ünnepnapokon egész napon át zárva tartják. *Bloekner J., Eckstein Bernát, Fischer J. D., Goldberger A. V., Haasenstein és Vogler, Leopold Gyula, Pöck Géza, Schwarz József, Tenzer Gyula.*

— **A menyasszony sirján.** A szerelmi regénynek, amely a minap Nagyváradon egy fiatal leány öngyilkosságával oly szomorú véget ért, ma megdöbbentő folytatása lett. A leány, mint megírtuk, azért lett öngyilkossá, mert vőlegénye, *Pásztor Ferenc* biztosítási hivatalnok visszaküldte jegygyűrűjét. Ma a hűtlen vőlegény menyasszonya sirján mellbe lötte magát és halállal fenyegető sebbel vitték a kórházba.

(x) **Lukács Vilmos bankházából, Budapest, V., Fűrdő-utca 10. sz. a. vegyenek osztálysorsjegyeket.** $\frac{1}{4}$ a 12 K., $\frac{1}{2}$ a 6 K., $\frac{1}{3}$ a 3 K., $\frac{1}{8}$ a 1.50 K.

(x) **Hölgyeim!** Legmodernebb és legkedveltebb szepítő szer az egész világon elterjedt Margit krémé. Teljesen ártalmatlan szírmes arckenőcs. Meglehető, csodás hatású. Készítő Földes K. gyógyszerész Aradon. Kapható a gyógyszerárakban.

(x) **Elsőrendű, a fővárosban és az országban** elismert műterem *Kossák József* os. és kir. udv. fényképező, Kossuth Lajos-utca 12., szemben a Nemzeti Káptalával, látványos kirakat a kapubejáratnál.

(x) **Török A. és Társa szerencsebankházát** ajánljuk, legnagyobb osztálysorsjáték detail-üzlet, Budapest, Váci-körút 4/g.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

A Vezuv magaviselete.

Matteucci professzor, aki a Vezuv működését általánosan figyelemmel kíséri, a minap terjesztette be jelentését a párisi Akadémiához a Vezuvnak tavalyi magaviseletéről. Bizalmas helyről közölték velünk, hogy igen előnyösen nyilatkozott az öreg tűzhányóról. Megemlékezett ugyan fiatalkori kicsapongásairól, de hozzátette, hogy most, nevezetesen tavaly igen szolidul viselte magát.

Hiába, a Vezuv is öregszik, komolyodik, nem fut a szoknyák ulán, mint egykor, csak pipizós szenvedélyéről nem tud leszokni. Folyton füstöl. Az orvosok csodálkoznak is, hogy nem esik nikotinmérgezésbe. De a gyomrának a folytonos füstölés megárt. Innen azok a súlyos emésztési zavarok, melyek a tengeri betegség jelenségeit mutatják.

Tény, hogy a Vezuvnak állandó hányingere van. Ezek ellen orvosai csilapító szereket adagoltatnak. Ha a Vezuv néhány métermáza morfeumot bevesz, nyomban jobban érezi magát. Ilyenkor elesenededik, de a pipa nem szakad ki szájából. Még álmában is füstöl.

Tavaly egy banketten elrontotta a gyomrát. Sok látást evett habbal. Az orvosok hánytatószerkelet alkalmaztak, mint halljuk, kitűnő sikerrel. 537 méter magasságra repültek szájából a látatombók, több mint száz ezer métermáza volt a látatömeg, mi a gyomrát megleküdte. Csoda, hogy komolyabb betegséget nem kapott.

Az explózió után némi futó gyöngesség mutatkozott a Vezuvon. De erős természete hamar leküzdötte a bajt, s már a következő héten derült hangulatban fogadta látogatóit, kik többnyire idült turisták.

Beszédközben ismételtlen szóba hozta a régi jó idöket, mikor neve állandó rettegésben tartotta az egész környéket.

— Ah, mondá csaknem elégikus sóhajjal, akkor még jobban bírtam a derekamat. Az emberek szápadt félelemmel közeledtek felém és megilletődve távoztak. Elsőrangú látványosság, grande attraction voltam. Most közönyös, unott arccal látok körülöttem. Néhány kivácsi tolatkodó egyenesen a torkomba néz. Csoda, hogy nem mondja, hogy kiáltak á-t, mint valami torokbajos.

Arról is szó esett, hogy a Vezuv, egészségének helyreállításra céljából egy kis utazást fog tenni. De ebbe a napójalki pénzügyi tekintetéből nem akartak beleegyezni. Attól tartanak, hogy a Vezuv távolléte alatt erősen csökkenne az idegenforgalom.

Hiába, mindenütt a pénzügyi tekintetek dominálnak. Pedig igen érdekes lenne az utazó Vezuv, ki sorra látogatja a nevezetesebb helyeket. Mindenütt meleg fogadtatásra számíthatna. Megmutogatná neki a város nevezetességeit, az iparmuzeumot, a közbiztonsági hidat, stb.-it. Budapesten valószínűleg felkeresné az öreg Gellértheget. Sok érdekes dologról tudnának beszélni, különösen abból az időből, mikor még a Gellértheget is tűzhányó volt, amire ma már kevesen emlékeznek.

De a Vezuv egyelőre otthon marad, Nápoly kék ege alatt. Aki látni akarja, annak hozzá kell járadnia, ha csak egy élelmes impresszárió ki nem bérel egy európai körútra.

Minderről *Matteucci* professzor részletes jelentést tett a párisi Akadémiának, amely sohasem szünt meg érdeklődni a Vezuv egészségi viszonyai iránt.

Mi a magunk részéről szintén örövendük, hogy a Vezuv a körülményekhez képest elég jól érzi magát. Csak el ne rontsa ismét a gyomrát.

Lucián.

FŐVÁROS.

(*) **A középtérsi bizottság** mai ülése lelkes hangulatban indult meg. A bizottság fíradhatatlan előadóját, a tanácsosá választott *Piperkovic* Bátor údvözölte az elnöki *Rózsavölgyi* alpolgármester, mire a derék tisztviselő mondott köszönetet a bizottságnak, amely őt munkájában odaadón támogatta. A napirendre térve letárgyalták a kerepesi-uti temető parcellázásának ügyét és a tárgyalásnak bizonyos pikáns izt adott, hogy *Deveis* Ferenc műszaki tanácsos ismét különvéleménnyel állt elő, mely odairányult, hogy a szabályozással együtt hozzák összekötésbe az Orczy-ut megköszömbítését, illetőleg bekoposolását. Kérte, hogy az ügyet adják vissza a mérnöki hivatalnak az álta felvetett terv tanulmányozása végett. A bizottság elfogadta a mérnöki hivatal javaslatát, de egyuttal felkérődnök tartja a tanácsot, tanulmányoztassa *Deveis* tervét. Végül a bizottság a mérnök javaslatára elejtette azt az ideát, hogy az utcajelző táblákat nyíllal lássák el.

(*) **A főváros közigazgatási bizottságának** ülése. A székesfőváros közigazgatási bizottsága e hónap 13-án, hétfőn délelő 10 órakor tartja meg május havi rendes ülését az újavárosban.

(*) **Adókvetés.** A fővárosi adókvető-bizottságok e hó 11-ikén (szombaton) a következő helyrajzi számú házakra kivett III. osztályú keresetadó-javaslatokat tárgyalják: a III. kerületben 1013-1567. hrsz.-ig; a VI. kerületben a) bizottság a pótaistromból külön beidézettek, b) bizottság a külön meghívottak; a VII. kerületben a) és b) bizottság a külön meghívottak; a IX. kerületben 9530-9598 hrsz.-ig. A VI. kerületi előjárásnál május 13-20. napján lesznek közszemlére kitéve az 1901. évre kivett föld-, II. és IV. osztályú keresetadó, a tőkekamat- és életjáradékadó, továbbá a föld- és házbéradó utáni általános jövedelmi pótdáról szóló lajstromok.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Blaháné a Nemzeti Színház örökös tagja.** Új glóriát kapott a Nemzeti Színház: örökös tagjainak sorába lépett a magyar népsziműnek a műszája. Mikor annak idején híre járt, hogy *Blaháné*, a nemzet nagy művésznője, aki valami keserű elégedetlenséget érez abban a színházban, ahol művésze a magyarság dicsősége lett, visszavonulni szándékozik, — a *Budapesti Napló* írta meg, hogy a *Nemzeti Színház* magamaga iránt teljesít komoly kötelességet, ha a nemzet csalóányának fészket ad. Mialatt a művésznő elégedetlensége átszármozott a közönségre, a legilletékesebb helyen, ahol a magyar művészet méltó kultuszban részesül, nemes elhatározás érelődött meg. Es az az eszme, amely már megszületésekor lapunk közlése révén mindenfelé örömet okozott, immáron véglegesen megvalósult. *Szell* Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter május 1-től kezdődőleg *Blahánét* a *Nemzeti Színház* örökös tiszteletbeli tagjának nevezte ki. Ez a ki-nevezés tegnap érkezett gróf *Keglevich* István intendánshoz, aki az okirat hivatalos mását és a kiegészítő szerződést ma küldte át a művésznőnek. *Blaha* Lujza asszony hétfőn, május 13-án a *Tündérlak Magyarhonban* előadásán már mint örökös tiszteletbeli tag lép a *Nemzeti Színház* színpadára. Örömmel és szeretettel üdvözljük a magyar színművészet büszkeségét a *Nemzeti Színházban*, amelyet az ő jelenléte nekünk még nagyobb, még drágább tesz. Természetes, hogy *Blaháné* szerződése lejártáig változatlanul megmarad a Népszínház kötelekében.

** **Hírek az Operaházról.** A magyar királyi Operaház igazgatója a következő kommunikék teszi közzé:

I. **Siegfried.** Az *Operaházban* holnap, szombaton bérletfolyamban (évi bérlet 71. szám, havi bérlet 7. szám) új betanulással először kerül előadásra Wagner: *A niebelung gyűrűje* zenedráma trilógiájának második része, *Siegfried* a következő szereposztással: *Brünnhilda* — *Diósyne* H. B., *Erda* — *P. Bartolucci* V., *Erdei madár hangja* — *Szilágyiné* B. J., *Siegfried* — *Broulik*, *Mime* — *Dalnoki*, *A vándor* (Wotan) — *Ney* D., *Alberich* — *Takács*, *Fafner* — *Szenárdi*. — *Diósyne* H. B., *P. Bartolucci* V., *Szilágyiné* B. J. és *Broulik* szerepeiket ezuttal fogják először énekelni. A művet *Máder* Raoul karnagy tanította be és 6 fogja az előadást is vezényelni. Az előadás 7 órakor kezdődik. A dalművet legutóbb 1896. december 12-ikén adták elő az Operaházban. — Az új betanulás alkalmából az igazgatóság egy teljesen új sárkányt készített, hogy e tekintetben is lehetőleg teljes szcenikai hatást biztosítson. A sárkányt az Operaház műhelyeiben *Kemény* Jenő, szcenikai főfelügyelő tervei szerint *Cristofani* József színpadi felügyelő, *Riedl* Frigyes kaszáló és *Nietzsche* József világítási felügyelő készítették. A sárkány 12 méter hosszú és a színen alkalmazva valóságos élő szörnyeteggé mozog.

II. **Orosz ballet.** A pétervári orosz császári operaház balletjének egy része az idén ismét társasággá alakult és legközelebb vendég szerepelt fog az Operaházban. A társaság *Petipa* Mária vezetése alatt május 20-án indul Pétervárról, 22-én érkezik Budapestre és 25-én kezdi meg vendég szereplését.

III. **Arnoldson asszony.** *Arnoldson* Sigríd asszony, az *Operaház* vendége teljesen felépült betegségből és folyó hó 12-én, vasárnap folytatja vendég szereplését *A sevillai borbély* Rosina szerepében.

** **Blaha Lujza nyári szabadsága.** A *Népszínház* starjai közül, mint minden esztendőben, az idén is *Blaha* Lujza asszony kezdi meg elsőnek nyári szabadságidejét. A nagy művésznő e hónap 16-ikán kezdi meg nyári pihenőjét s csak szeptemberben tér vissza a színpadra. *Blaha* Lujza az idén is, mint rendszeren, balatonfüredi nyaralójában tölti nyári szünidejét.

** **Beöthy László operettje.** *Beöthy* László, a *Nemzeti Színház* igazgatója, operett-szövegkönyvet ír. Az operett, melynek fő női szerepe *Fedák* Sárának készült, a *Népszínházban* fog bemutatóra kerülni a jövő évad során.

** **A Berliner Theater vendégjátéka.** A *Berliner Theater* tagjai holnap, szombaton először mutatkoznak be énekes darab előadásával. Színre hozzák ugyanis *Anzengruber* híres népsziművét *A kirchfeldi papot*, mely a társulat egyik legérdekesebb előadása. A címszerepét *Tauber*, Gyölkér Józsi (Wurzelsepp) *Connard*, Mihókot (Michl Berndorler) *Wehrlin*, Annát pedig *Hofer* Hilda játssza.

** **A Népszínház új angol operettje.** A *Népszínház* egy új angol operettnek az előadási jogát szerezte meg. Az operettnek *A kis Senki kisasszony* a címe s értesítélünk szerint a jövő évad első idegen ujdonsága lesz.

** **Hangverseny.** A *Budai Zenekör* e hónap 18-án hangversenyt rendez a következő műsorral: *Götte*; *Szerenád*. (Először.) *Vonós zenekar*. *Weber*: *Oceanária* az *Oberon* című dalműből. *Éneki Márkus* Aranka. *Vonós zenekar-kísérettel*. *Schweida*: *Suite*. (Ujdonosság.) *Fuvola* oboa, *hárfá* és *vonós zenekarra*. *Fuvola*: *Petry* Leo; oboa: *Rossi* Frigyes; *hárfá*: *Stromberger* Ambrus. *Wagner-Humperdinck*: *Tavaszi dal a Walkür* című dalműből. *Női kar* vonós zenekar-kísérettel. *Paris Alvars*: *Preghiera*. *Schnaecker*: *Hangverseny-muzsika*. *Hárfán* előadja *Stromberger* Ambrus. *Eisvogel*: *Az első csók*, *Férfikar*. *Baryton-szólo*: *Deutsch* Lipót. *Mayrberger*: *Szövetségdal*. *Férfikar* vonós zenekar-kísérettel.

** **Strindberg házsága.** *Strindberg* a birneves norvég drámaíró, a napokban tartotta esküvőjét *Stokholmban* *Bosse* színésznővel. *Strindberg*nek ez volt a harmadik házassága; két első feleségétől elvált, s nem érdektelen az sem, hogy *Bosse* kisasszony, aki a híres író ismeretes nőgyűlöletét leküzdötte, néhány hónappal ezelőtt a főszerepét játszotta *Strindberg* új drámájában. A nőgyűlölő író beleszeretett és oltárhoz vezette.

** **Méaly kisasszony berlini hódítása.** *Méaly* kisasszony, az igazó és elragadóan grációzus pillangó, ahogy egy német újság nevezi, tegnapielőtt lépett fel utoljára *Berlinben*. Francia művésznő már régóta nem ünnepekelt úgy a német színpadon, mint *Méaly* kisasszonyt. Elhálmozták virágajándékokkal, amelyek közt nem egy a francia trikolór színével volt teldiszítve. A francia szubrett a *L'Aubry du Tohu-Bohu* című operettben buosuzott s a *berlini* kritika, amely rendszeren nagyon tartózkodó szokott lenni, áradozó dicsérettel van tele s a legűbb azon vezé, hogy *Méaly* kisasszonyt mielőbb ismét szíven látják *Berlinben*.

** **Puccini japán operája.** *Puccini* most japán tárgyú operát ír. A neves olasz komponista nemrégiben *A pillangó* című darabot látta *Londonban* s ez annyira megtetszett neki, hogy elhatározta megzenésítését. A szövegkönyvet, mely egy *Prologusból* s egy felvonásból áll, *Giacosa* írta. Nem tartjuk érdek-

telemnek megjegyezni, hogy a kis darab, melyről itt szó van, ugyanez, amelyet a *Vizsgálóbíró* a jövő évadban a címszerzőben *Pálmay* II-kával akar előadni.

Színház. Ez a címe *Szomaházy* István, a kitűnő elbeszélő új kötetének, amely ma hagyta el a sajtót és bizonyára a legközelebbi idő alatt minden könyvespulton található lesz. A kulissza-világ érdekes titkai iránt különös vonalommal viselkedik a nagyközönség, amely többnyire csak a parkettől ismeri a színházi életet. *Szomaházy* István *Színház* című könyve azonban megismerteti mindazt, ami a lámpákon túl történik és bevilágítja a titkokzas műhelybe, amelyek külsőjét a közönség át nem lépheti. Színműírók, kritikusok, komponisták, művészek, karmesterek, rendezők, igazgatók, dramaturgok. színházi szakemberek stb. iránt érdekes és elmsé tanulmányokat *Szomaházy* István könyvébe, amelynek egyik legérdekesebb fejezete magának a szerkesztőnek ötletes és finom megfigyelésekkel telt tanulmánya, amely tizenegy fejezetben tárgyalja a színház dolgait. Az izlésesen kiállított kötetnek ára: 3 korona.

As An der Wien-színház új rendszere. A bécsi An der Wien-színház, amelyet *Karcszag* Vilmos és *Lang* intendánsi tanácsos bérlelt ki, bécsi újságok szerint, nem szervez állandó társulatot. A színház, a londoni színházak mintájára, mindig csak egy darabra szerződött személyzetet. Az első ilyen ad hoc társulata a színháznak egy operett-ensemble lesz, amelyhez *Girardi* is fog tartozni.

Városligeti Színkör. A Városligeti Színkörben vasárnap két helyi előadás lesz. Délután fél négy órakor az *Aranyember*, este hét órakor *Mátyás diák* vagy a *Cinkotai nagy úr* kerül színpadra. Az idei évad megnyitó előadása e hó 15-ikén lesz *Gutzkow Uriel Akosta* című szomorujátékával, melyet *Dereky Antal* dolgozott át magyarra. *König* karmester irt zenét a darabhoz, amelynek a próbái már javában folynak.

Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. *Siegfriedet*, a Niebelung gyűrűje zenedráma tetralógia második részét új betanulással ma este adják először a magy. kór. Operaházban. Wagner ez operájának érdekes reprize hallható lesz a Telefon Hírmondó összes állomásai is, mert a Hírmondó azt előfizetőinek szórakoztatására teljes egészében közvetíti fogja. — Az opera közvetítés után az est folyamán érkezett legújabb híreit olvastatja fel a beszélő újság, majd annak végeztével 11 óráig meg cigányzene átvitel lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Emke és az Elite kávéházból közvetít a Telefon Hírmondó.

A vizsgálóbíró.

— A *Vizsgálóbíró* bemutatója. —

Budapest, május 10.

Alexandre Bisson, a híres *Pont-Biquet* család, az *államtitkár* és a *hálóköcsök ellenőre* szerzője, a legjobb hiteli francia bohózatok közé tartozik nálunk. Egy-egy darabja, mint a *Pont-Biquet*, a *Vadás után* szinte elpusztíthatatlanul tartják magukat a műsoron, amelyre vissza-visszatérnek s éppenséggel nem tuloznak, ha azt állítjuk, hogy Bisson egymaga többet kacagattatna már a mi színházi közönségünket, mint egy kerek tucat más külföldi és hazai szerző együttvéve.

Ebből önként következik, hogy ha a Bisson neve mint szerző, megjelenik a színlapon, többet várunk tőle, mint mindenki mástól. Vele szemben, aki annyi tomboló jó kedvet ontott már ki az irodalmi karsolyából, a legnagyobb igényekkel kibéllve ereszkedünk le a zsűlyeszkünkre s ugyszólván előre el vagyunk készülvén rá, hogy „egész este ki nem fogyunk a kacagásból”.

Ha a nézőtér aztán nem harsog folyton-folyvást a nevetéstől, úgy, hogy gyakran a színészek szavát sem hallani s a darab végén nem visz haza az ember egy kis parázs oldalnyilatást a sok: „hahahaha!”-tól, rögtön azt hajlandó feltenni Bisson mesterről, hogy ő is vénül és ő is veszít isteni jókedvéből.

A *Vizsgálóbíró*, az a Bisson-bohózat, amelyet ma este mutatnak a *Vizsgálóbíró*-ban, sok nézőben keltethetett ilyen benyomást. Pedig hát a Bisson-jókedv nem is tombol benne a maga egész fékevesztettségében, még mindig van benne annyi bohóság és ölet, hogy sok jőnévű szerzőben kelthetne némi kis Irigységet.

A *Vizsgálóbíró*-ban Bisson mester egészen a szatirikus bohózat terére lép. A büntető igazságszolgáltatásnak egy nagyon fontos, mondhatnók legfontosabb ágát, a büntető vizsgálatot figurázza ki s megmutatja, hogy mennyi baj, mennyi neveléses baklövés esik ezen a téren, ha a vizsgálóbíró olyan ember, mint — Leplantois ur. (A Leplantois azonban, szerencsére, nagyon ritkák. Hinni akarjuk, hogy a mi igazságszolgáltatásunkban egyetlenegy sincs!)

Ez a Leplantois ur, aki hőse a darabnak, fogva tart embereket, akik ellen semmi komoly gyanúok sincs. Ezek közt van kettő: Duvigneul újságíró, aki maga jelenti fel magát a vizsgálóbíró úrnál egy névtelen levélben, mint egy szép piemonti leány gyilkosát, csak azért, hogy a börtönbe kerüljön s közvetlen tapasztalásból irhasson meg egy cikksorozatát az újságjának; a másik Lajeunette, egy párisi gavalér, akinek egy család huszezer forint értékű hamis kötvényt szőtt a nyakába,

amelyet aztán ő nála találunk meg s ezen a réven kerül Leplantois „lelkismeretes” gondozása alá. Ezt az utóbbi urat különös előszeretettel tartja a vizsgálóbíró ur a kóterben, mert el akarja kaparítani a kedvesét Luce de Perpignan, az Odeon-színház szemrevaló színésznőjét.

Erre a turpisságára azonban csakhamar rájön a felesége, aki mellesleg megjegyezve, regényes hajlamánál fogva, rajong a „gyilkos” Duvigneul-ért, továbbá Leplantois anyósa s a kis bohózatú társaság, bevonva Lu de Perpignan kasszonyt is a tervökbe, keserű bosszút állanak a vizsgálóbíró uron.

A bosszúnak ez a műve tölti ki a harmadik felvonást, amelyért azt hisszük, az egész darabot megírta. Ez a felvonás egy igazi Bisson-felvonás s legjára fajtájából. Ha a két első felvonás csöndesebb hatással is van a közönségre, ebben egészen felszabadul a jókedv és a kacagni szeretők megint a Bisson részén vannak.

Ez a harmadik felvonás egy kis tengerifürdőnek a szállójában történik, ahová Luce kisasszony elcsalja Leplantoist. A kis szállót a bosszu céljára egészen kibérelt s miatt a vizsgálóbíró ur egy pikáns szerelmi kaland biztos reményében asztalhoz ül a szép kis színésznővel, egymás után jelennek meg előtte Lajeunette, mint pincér, a törvénytörő jegyző, mint vendég, az anyós, mint vendéglő pénztáros s mindenek a tetejébe a szomszéd asztalnál a saját felesége szerelmeskedik a „gyilkos” Duvigneul-lel. És mindezek nem akarnak rásmenni Leplantois urra, aki végül már azt hiszi magáról, hogy megbolondult. Ráadásul aztán még el is fogatják Leplantois urat néhány hamis bankjegy alapján, amelyet a tárcájába csempészték. Mikor már így jól elkínózták, mindent megmagyaráznak neki s a felesége is megbocsát neki, de csak az alatt a feltétel alatt, hogy másnap beadja a lemondását és megígéri, hogy elköltözik Párisból a falusi jószágukra.

Ennek a felvonásnak, mint már mondtuk, ellentétlenül komikai hatása van, amely bőségesen kárpótol a két lassabb meneti előbbi felvonásért.

Gál alakítása, aki Leplantois-t játszotta, remek-számba megy s szinte csodálatos, hogy ez a komoly drámai művész milyen tökéletesen uralkodik a komikai hatások egész skálája fölött is. *Tapotezai* Lajeunette-ből az első felvonásban, mikor mint fogoly jelenik meg a vizsgálóbíró előtt, igazi kis kabinet-alakot csinált. A legrészletreméltóbb humorral játszotta *Góth* a „gyilkos” újságíró, Duvigneul-t. A hölgyek: *Varsányi Irén* (Luce de Perpignan), *B. Lenkei Hedvig* (Leplantois-né), *Hunyadi Margit* (Pigconné) s az epizód-szereplők: *Vendrei, Balassa, Kazaliczky, Győző, Bárdi* és *Rónaszéki* olyan pompás bohózatú összejátékot produkáltak, ahogy ezt a *Vizsgálóbíró*-ban már megcsináltak.

A darabot *Salamon Ödön*, a francia társalgási nyelvnek ez a kitűnő ismerője, a legnagyobb tudással fordította.

(M—s.)

MŰVÉSZET.

□ **A Műbarátok Köre** kiállítását a Ferenciek-tére 4-ik szám alatt levő Király-bazárban ma délbén megtekintette *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kammerer* Ernő képviselő s az országképtár igazgatója kíséretében. A kiállításon dr. *Szendrei* János, a kör titkára fogadta és kalauzolta a minisztert, ki a jelenvolt művészeknek: *Olgay* Ferenc, *Mihalik* Dániel, *Szilágyi* Lajos és *Vaszary* Jánosnak legmelegebb elismerését nyilvánította, s a berendezést kiállító műiparosokat is megdicsérte. A kiállításban száz kép és szobor van a fényesen beburtozott öt teremben s úgy azok, mint a berendezés jelentékeny része már vásárlóra talált.

□ **Olasz kritika Feszty Árpádról.** *Feszty* Árpád Krisztus sirbátételét ábrázoló képeval nagy sikert aratott. A képről az *Il Corriere Italiano* többek között a következőképp ír:

Mikor azt mondom, hogy művészi munka, úgy értem a dolgot, hogy a szó legtisztább és legnemesebb kifejezését használom. Mert olyan műről van szerencsém beszélhetni, mely formája tisztaságára és fellogása emelkedettségére nézve a művészetnek legmagasabb csúcsait érinti. A magyar festőnek *Feszty* Árpádnak nagyszerű képéről, Krisztus sirbátételéről akarok szólni. Lelkében mélyen megirázkodva áll ez előtt a kép előtt az ember. Az a hatalmas varázs, amelylyel a kép a maga egészében értelmünkre és szívünkre hat, majd a miszticizmusig emelkedik, majd pedig az emberi lét legelevenebb realitását fejezi ki. Kiváló kötetmény ez, melyben a versnek finom és átható erejét az ecset mesteri vezetése helyettesíti. A fájdalom költészete ez: olyan fájdalom, mely, miután a világ szentelté avatta, istenivé lett egy vallás által.

Szív lüktet a szenvedő alakok e csapatában, hozzátartozóinak végtelenül győtrő szenvedésében, a kép első részén; szív lüktet a második kép rendet-

len gyászkiéretében, a szenvedő anyától kezdve a ruháját szaggató szerelmes szőke lányig; az öreg asszonytól kezdve, aki hátul remegve követi a karján kossárral, amelyben talán a mester gyászos szenvedésének valamely emlékét hozza, vagy talán valami illatos fűvet, hogy letehesse az ő sírjára, — a fiatal Mártáig, aki balzsammal hinti be a sírhoz vezető utat. És szív lüktet a végső, csendes elhagyatottságban. Szív lüktet minden emberi mozdulaton. A tanítványok ez a tömege, mely annyira változatos, annyira szegény, annyira meggyőrt, olyan tömeg, amely él. Nincs benne olyas valami, ami azt hitetné el velünk, hogy ezek az ol-tárhoz való, nincsenek itt sem az ezek országára függesztett tekintetek, sem a dicsfény vakító sugarai. Ez a nép él, remeg, nyög!

Misztikus, realista, vagy szociális kép-e hát — így végződik a kritika — a magyar festőnek ez a nagyszerű műve? Mind a három alapja neki, mert a misztikusból, a realitásból és a mély szociális feltölgésből merítette a művész mindazt amit a vallás művészeivel alkotott annak a mártir halálában, akit a válságukban örjngő emberek igazságtalansága halálba kerget az egyetemes, új élet elvéért való küzdelme miatt.

A sir körül e virágoknak erdei pompája él még a napnak halványuló visszénye mellett is. A nagy Pán meghalt, de ennek a sirnak a virágai virulnak, várva az időt, hogy üdvözölhessék a jövő napját.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **Az Akadémia nagyhete.** A Magyar Tudományos Akadémia ma délután tartott közgyűlésén a választások foglalkozott. Megválasztották elnökke egyhangulag báró *Eötvös* Lorántot, alelnökké gróf *Kun* Gézát. Rendes tagok lettek: *Lóczy* Lajos 40 és *Fülöp* Béla 35 szavazattal; levelező tagok: *Balogh* Jenő 42, *Katona* Lajos 32, *Zsögöd* Benő 32. Nagy Géza 37, *Istvánffy* Gyula 30 és *Kozma* Andor 32 szavazattal; kültagok: *Hirth* Frigyes müncheni orientalista, *Osthoff* Hermann heidelbergi egyetemi tanár és *Sully Prudhomme* a kiváló francia költő.

EGYESÜLETEK.

(D. K. E.) A *Dunántúli Közművelődési Egyesület* ma délután örgről *Pallavicini* Ede örgről elnöklete alatt igazgatósági ülést tartott. Az elnök megnyitván az ülést rövid visszajelentést vetett az elmúlt évnegyedre és panaszkodott a társadalom közönyéről, amelylyel az egyesületnek megküzdenie kell. Az egyesületnek a lefolyt évben csak egy nagyobb adomány jutott: néhai *Simonyi* Dániel volt csőzsi (Fehérmegye) lakos végrendeletileg 1000 koronát hagyott a D. K. E.-nek. Az igazgatóság a jelentésk meghallgatása után elhatározta, hogy évi közgyűlését június 30-ikán Budapesten tartja meg.

(A vörös kereszt országos közgyűlése.) A magyar szent korona országainak vörös kereszt egylete idei országos közgyűlést május 20-án, hétfőn délután 4 órakor tartja a Magyar Általános Biztosító-Társulat dísztermében. A közgyűlésre szóló meghívókat a központi igazgatóság már szétküldötte és erről jelentést tett a legelőbb védőasszonynak, *Mária Valéria* főhercegnőnek, *Lajos Győző* főhercegnek, valamint *Klotild* főhercegnőnek, mint védőhelyetteseknek. A közgyűlésre a központi igazgatóság ez idén belépőjegyeket nem ad ki, hanem mindenkit, aki az ügy iránt érdeklődik, vendégként szívesen lát.

(A színdíj gyermektelep-egyesület) az ideai kitelepítések előkészítésében annyira haladt, hogy az ajánlási lapokat már szétküldötte az összes fővárosi iskolákba azzal a kérelemmel, hogy a kitelepítésért folyamodó gyermekek nevét és lakását az egyelői titkárral közöljék, aki egyuttal május 11—18-ig délután 5—7 óra közt a VI. kerületi polgári iskola földszinti-terében hivatalos órákat tart oly gyermekek összeírására, akiket valamely okból az iskolában fel nem jegyeztek.

SPORT.

• **Tavaszi löversenyek.** A holnap napnak már első rangu szenzációja van, melynek eredménye régen érdeklődés tárgya a sportsman világban. A kancadji dől el, ez a 25.000 koronás klasszikus verseny, mint minden évben, most is tömeges részvétellel legjobb kancáinknak. Az utolsó dispoziciókhoz képest a következő lovak készülnek a starthoz állani:

Lepke	lov.	Segrott
Honleány	„	Doggett
Taranella II.	„	Wilton
Mary Diamond	„	Southey
Pompadour	„	Taral
Verita	„	Gray
Mágnés	„	Cleminson
Son Sourire	„	Huxtable
Clio	„	Prudames
Haiderosé	„	Barker
Dianella	„	Black

A résztvevők két csoportra oszthatók. Eddig mutatott tehetségükhöz képest elsőrangú kancák: *Haiderosé*, *Taranella II.*, *Pompadour* és *Mágnés*. A többi, legalább eddigi futásai alapján, a második klassziszba sorozandó, ami azonban, tekintve a gyakran outsiders

versenyt, nem zárja ki, hogy esetleg az idei kancadij is olyan valamelyik lónak jusson, amelynek papír szerint alig lehet rá igénye. A valószínűség azonban az, hogy a finish az előbb említett négy ló között fog eldőlni. A négy közül *Haiderosenak* és *Tarantellának* legjobb a nyilvános formája, de különösen előbbinek az állóképessége vonható kétségbe, ami nélkül pedig kancadijat alig lehet nyerni. Származása alapján *Tarantella II*-nek sem lehet erős oldala a kitarítás, úgy hogy a másik két első klasszisu konkurrens, *Pompador* és *Mágnés* inkább veendő figyelembe. *Pompador* a Nemzeti Hazafi-díjat nyerte meg olyan stílusban, mely szívósságot sejtett; *Mágnés* pedig a kitarításnak egyszerűen csodálatos jelét adta mult heti bécsi győzelmével, amikor *Jagellonak* és *Akárhogy*-nak jelentékeny terheket adva imponzáns módon győzött. Mindezek alapján valószínű, hogy a holnapi versenyben is előlék szerepet fog játszani *Mágnés*, míg legkomolyabb ellenfele *Pompador* és *Tarantella II* lesz. Egyik érdekessége lesz a holnapi napnak a háromvesek államdíja, főleg azon a réven, hogy ez lesz a bemutatkozója *Ormódnak*, gróf *Baththyány* Elemér jeles Derby-crackjének. Közte és *Bruce Lowe* közt mindenesetre érdekes verseny lehet. A többi verseny tekintetében utalunk tipjeinkre:

- I. Praterstern—Hippocrates.
- II. Ormód—Bruce Lowe.
- III. Mágnés—Pompador—Tarantella II.
- IV. Cabbage Rose—St.-Maur.
- V. Javorina—Vengeance.
- VI. Clairette—Maída.
- VII. Mesalliance—Bonne Aventure.

*. **Báró Springer Gusztáv új trainerje.** *Butters* trainer, mint a *Magyar Turfban* olvassuk, megváltik báró Springer Gusztávól s helyét az istálló régi jockeyja, *Hyams* fogja elfoglalni, aki most néhány hónap óta a Henckel-istálló lovasa. Eleintén *Adams* volt erre az állásra kiszemelve, s csak legutóbb dől el, hogy *Hyams* veszi át a Springer-istállót. — *Butters* magánidomító-intézetet fog alapítani.

*. **A kancadij eredményét** mindazok, akik nem mehetnek ki a versenyterre, leg hamarabb és leg pontosabban a *Telefon Hirmondó* útján tudhatják meg, mert a *Hirmondó* tudósítójának telefonjelentései alapján közvetlenül a verseny lefutása után, s azonkívül is minden két verseny után azonnal részletes referátát olvastat fel. A lóversenyeredmények olvasására kétszeres riadójellet hívja fel előzetőli figyelmet a beszélő újság.

Nyiltér.

PÖSTYÉN

európai hírügynökség
gyógyhelye a
csúsz, köszvény,
ischias, stb. bajoknak.

Moderne internacionális jellegű fürdő, szoid árakkal. Prospektus díjmentesen küld az igazgatóság.

Mi a Schapirograph?

Schapirograph a legeslegjobb sokszorosító készülék feketenyomásra. Ara 15 frt. Kívánatra küldök bérmentve egy Schapirographot kipróbálásul 4 napi használatra és nem tévesztés esetén csak a bérmentesítést visszaküldést igénylem. Prospektusok ingyen.

Pohl Fritz külföldi igazgatóság-üzlet Iródi szerek részére, Bécs, I. Heintrichgasse 2

Erzsébetvárosi Népbank mint szövetkezet

VII. Csömöri-ut 6.

Hitel nyújt kereskedők és iparosoknak 1/4 évi és heti törlesztésre, továbbá leszámított tárcaváltók a legkedvezőbb feltételek mellett. Fővárosi véglegesen kinevezett nyugdíj-képes tisztviselők és tanítók fizetésekre való előjegyzés alapján 72 óra terjedő visszafizetés mellett kaphatnak kölcsönt. Bővebb felvilágosítást d. e. 9-12-ig és d. u. 3-4 között ad.

Nyilatkozat.

Alulírott, mint a **temesvári „Turul cipőgyár részvény-társaság” vezető igazgatója**, a napi lapokban a „Turul-cipőgyár” és személyemre nézve közzétett híresztelésekkel szemben a következőket bátorkodom előadni:

A cipőgyártás terén 40 éven át szerzett bő tapasztalataimat, valamint vagyonom tetemes részét arra használtam fel, hogy Magyarországon — mely a külföldről kész cipőgyárakkal elárasztatik — egy minden tekintetben versenyképes cipőgyárat létesítsek.

E törekvésemnek eredménye a Temesvárott felállított „Turul-cipőgyár”.

Alig kezdette meg a gyár működését, a mely még annyira sem haladt, hogy forgalomba hozható árut teljesen elkészített volna, becsületes törekvésemet meggyanúsítják, tisztességes hírnevemét

meghurcolják és oda törekszenek, hogy a temesvári cipőgyár működését lehetőleg megnehezítsék.

A nélkül, hogy a hírlapokban közzétett képtelen híresztelésekre reflektálnék, vagy azok cáfolatába bocsátkoznám, a következőket bátorkodom a t. e. közönség becses tudomására hozni: A „Turul-cipőgyár” állítólagos visszaéléseit a gyár vezetői elárúsító üzlete részére Mödlingből küldött cipőáruk mineműségével hozták kapcsolatba. A nevezett elárúsítóhely részére küldött árukat — mely elárúsítóhely még meg sem nyitott — minden jog és törvény ellenére illetéktelen kezek rendelkezésére bocsátották, a kik azután a legképtelenebb vádakkal illették úgy a „Turul-cipőgyárat”, mint engemet. Azzal vádolnak, hogy a „Mödlingi cipőgyár” áruit, mint a Turul-gyár készítményét árusítjuk és hogy ezen külföldi árukat a közönség megtévesztése céljából a Turulgyár bejegyzett védjegyével láttuk el. Kijelentem, hogy ezen vád eljételét végig rosszhiszemű rágalmazás.

A Turul-cipőgyár még nincs azon helyzetben, hogy kész árut a piacra hozzon. Ezen körülmény, hogy a gyár működése kezdetén nem is lesz ezen helyzetben, előre tudva volt és ezért a kereskedelmi miniszter úrral kötött szerződésben ki van mondva, hogy mindaddig, míg a temesvári gyár teljes üzemből nincsen, más árut is árusíthatok, de nem mint a Turul-cipőgyár készítményeit. Ebből folyólag a nagyközönség oly irányú megtévesztésének lehetősége, hogy az áruba bocsátott mödlingi cipőket a temesvári Turul-cipőgyár gyártmányainak tarthassa, eleve ki van zárva azzal, hogy a Turul-gyár összes elárúsító üzleteiben feltűnő helyen tudomására adatik a közönségnek, hogy egyelőre a Mödlingi cipőgyár készítményét árusítottak. A mi továbbá azon vádat illeti, hogy a mödlingi cipőáruk, a közönség félrevezetése céljából a Turul-cipőgyár bejegyzett védjegyével vannak ellátva, kijelentem, hogy sem Szegeden, sem seholl másutt a Turul-védjeggyel ellátott mödlingi cipőáru áruba bocsátva nem lett és nem lesz, hogy mödlingi gyártmányaimat a Turul-gyár védjegyével soha el nem láttam és hogy csak a legrosszhiszeműbb gyanúsítás kellett ahhoz, hogy a mödlingi gyártmányaimon alkalmazott madárjegyet a temesvári Turul-cipőgyár védjegyének nézzék, mert a temesvári gyár védjegyének egy Turulmadár van, föltötte „Turul” szóval.

A nagy. kir. kereskedelmi miniszter úrral a Turul temesvári cipőgyár érdekében kötött szerződésről azt híresztelik, hogy annak határozmányai szerint később keletkező cipőgyárakat a magyar állam hasonló kedvezményben, mint a Turul-cipőgyárat, nem részesíthet. Az, hogy a Turul-gyárnak ilyen kedvezmény biztosított volna, valótlan. A szerződésben csak azt kérte és nyerte el a Turul-gyár, hogy az országban később netalán létesítendő hasonló nagyságú gyár, tehát olyan, a mely ugyanily tőkét befektet és ugyanennyi munkát foglalkoztat, nagyobb mérvű támogatásban nem fog részesülni.

A Turul-gyár működését és prosperálását nem befolyásolhatja hátrányosan, bármennyi cipőgyár létesül is és hasonló feltételekkel támogatatik is a kormány által Magyarországon. A tisztességes magyar versenytől gyárunk mit sem tart. A t. e. nagyközönség tájékoztatása végett még előadom, hogy a temesvári Turul-cipőgyárban jelenleg három-havi működés után alkalmazásban lévő 110 munkás közül 108 magyar honos, a férfimunkások pedig mindmegannyian kispárosok.

Legyen szabad végül még felemlítenem, hogy a temesvári Turul-cipőgyár, habár még a kezdetlegesség stádiumában van, a berendezés mintaszerszerűség tekintve, hivalkodás nélkül mondhatom, felülmúlja a kontinensen lévő hasonló gyárakat és a közel jövőben azon kedvező helyzetben lesz, hogy gyártmányainak nagyobb felét külföldre szállíthassa.

Budapest, 1901. május 10.

Fränkel Alfréd.

(Az e rovat alatt közöltettek nem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Párba.** Dr. *Farkasházy-Fischer* Zsigmond hírlapíró és *Latinovits* Ernő tavaly szeptember hónapban pisztolypárbajt vívtak. Okot a párvialdara *Latinovits* Ernőnek egy nyiltéri közleménye szolgáltatott, melyben dr. *Farkasházy*-nak egy cikkére felelt sértő megjegyzéssel. A felek a katonai lövőházban egy-egy golyót váltottak harminc lépés távolságról. A dr. *Farkasházy* golyója *Latinovits* jobb karját furta keresztül s csontot tört. Dr. *Farkasházy* sértetlen maradt. A budapesti büntető törvényszék ma tárgyalta ezt az affért s *Latinovits* egy heti, dr. *Farkasházyt* pedig három heti államfogházra ítélte. A vádlottak főllegeztek.

§§ **A módosi rablógyilkosság.** A nagybecsereki esküdtbíróház három napi tárgyalás után befejezte *Radoszaw* Vazul bünpörét, aki dr. *Weinrich* Ödön ügyvédet meggyilkolta. A bizonyítás befejeztével az esküdtek szándékos emberölés büntetében mondták ki bűnösnek a vádlottat, akit a törvényszék tizenöt évi fegyházra ítél.

§§ **Az átruházott üzlet.** *Klein* Mórnak három és fél éven keresztül szatócsboltja volt a Garay-és Százházy-utcában. Ez alatt az idő alatt pontosan fizette is hitelezőit. Az 1896. év november hó második felétől 1896. év december hó 10-ig azonban oly nagy megrendeléseket tett, hogy a két szatócsboltot teljesen megtöltötte árukkal. Ezeket a megrendeléseket azonban már nem fizette ki, mert mind a két üzletét 1896. évi december 12-ikén átruházta *vejére Stark* Mátyás kereskedőre. Hitelezői ezért *Klein* Mór és *vejét Stark* Mátyást feljelentették család büntette, illetőleg család büntetében való bűnrészesség miatt. A törvényszék vád alá helyezte is mindkettőjüket s bünygyüket ma tárgyalta a büntető törvényszék *Bakonyi* bíró előlétele alatt. A tárgyaláson *Klein* azzal védekezett, hogy a bünyvizsgálat tartama alatt két hitelezője kivételével az összes hitelezőkkel kiegyezett ugyan, de azt nem azért tette, mintha csalást követett volna el. *Veje*, akinek 2000 forintjával tartozott, perrel fenyegette, mire ő egyezség útján átengedte mindkét üzletét *Stark*nak. Ez pedig védelmére azt hozta elő, hogy neki sejtelle sem volt arról, hogy apósának, *Klein*nek adósságai vannak. A törvényszék dr. *Daróczy* alügyész vád-és dr. *Vaisa* Sándor védelme után *Klein* Mór család vétsége miatt 8 napi fogházra ítélte, *Stark* Mátyást pedig felmentette. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

London, május 10. Lord *Salisbury* ma este ide visszaérkezett.

Az abbáziai találkozó.

Bécs, május 10. A *Fremdenblatt* írja: Egy athéni távirat szerint a hellének királya ma Patrasba utazott, ahonnan este a Phara cirkálóján Abbáziaiba indul. *György* királynak a román királyfaló találkozását a bucaresti és athéni sajtó nagyrészt azzal kommentálta, hogy a két állam közt fennálló barátságos viszony e találkozás által megerősítést nyer. Eltérőleg ettől a nézetünk szerint is egészen indokolt fel-fogástól a balkán sajtóban itt-ott az a tendencia mutatkozik, hogy ennek a tisztán barátságos találkozásnak bizonyos élt tulajdonitsanak más balkánállamok és ezeknek állítólagos aspirációi ellen. Az abbáziai találkozás az athéni és bucaresti udvarok barátságos viszonya mellett oly természetes dolog, hogy feleslegesnek látszik valamely rojtett cílokat keresni benne, a legkevésbé megfelelő azonban ebben ellenséges szándékot keresni a balkánállamok másik csoportja ellenében. Ausztria-Magyarország álláspontjáról a két uralkodó találkozását, mint minden oly eseményt, mely alkalmas a balkánállamok kölcsönös barátságos viszonyának előmozdítására, csak őszinte szimpáthiával lehet üdvözölni.

Az osztrák képviselőházból.

Bécs, május 10. A képviselőház mai ülésén felolvasták a vasutügyi bizottság terjedelmes jelentését az új vasutak építéséről és a beruházási programról. A jelentés nagy elismeréssel adózik a kormány javaslatának, mint amely teljesíti a lakosság régi óhajait. A több évre terjedő építési és beruházási program végrehajtásától az általános gazdasági és pénzügyi helyzet erős föllendülését várja a bizottság. A bizottság általános jelentéséhez az egyes előadók külön jelentései vannak mellékelve. Ezek a jelentések az egyes vonalak építésére, az állami üzemből szükséges beruházásokra és a 80 millió visszafizetésére vonatkoznak. A jelentés áttekintést közöl a munkák megosztásáról és az egyes tartományoktól követelt hozzájárulásokról. E szerint többek között *Csehországra* 92 millió, *Galiciára* 77 millió és *Alsó-Ausztriára* 72 millió esnek.

A képviselőház azután elfogadta a szeszadó-javaslatot a részletes tárgyalás alapjául és meg is kezdte a tárgyalást.

Az olasz költségvetés.

Róma, május 10. (Képviselőház.) A kiigazított 1900—1901-iki évi költségvetés tárgyalásán *Guiciardini* előadó kijelentette, hogy 50 millió líra aktív fölöslegre lehet számítani, amely összegeből 18 milliót vasuti kiadásokra és törlesztési célokra lehet fordítani. A netto fölösleg tehát 18—20 millió lesz. Meg van róla győződve, hogy az ez évi olasz költségvetés a legjobb Európában. Nézete szerint a legközelebbi kezelési évben is 4 vagy 5 millió aktívumra lehet számítani. Az a körülmény, hogy *Zanardelli* áll a jelenlegi kormány élén, alkalmas arra, hogy a politikára vonatkozólag a parlamentben és az országban bizalmat gerjesztjen. (Élénk tetszés. *Guiciardini* élénken üdvözlök.)

Dibroglio pénzügyminiszter hozzájárul az elő-

adónak a bevételre és a kezelési főlökre vonatkozó fejtegetéseivel és hozzájárta, hogy a mostani kezelési év a kínai expedíció költségei ellenére az *olasz pénzügyi történet egyik legszerencsés évé*. A pénzügyminiszter különböző kérdésekre beható felvilágosításokat adott és azzal a biztosítással fejezte be beszédét, hogy a kamarának az ország pénzügyi helyzetéről valódi képet adott. (Élénk tetszés. A minisztert üdvözlék.)

A ház erre elfogadta a költségvetést.

Munkások nyugdíjazása.

Páris, május 10. A képviselői kamara munkásügyi bizottságában a kereskedelmi és pénzügyminiszterek kijelentették, hogy a munkásnyugdíjról szóló javaslatot a parlamentben nem képviselhetnék abban az esetben, ha a bizottság az általa tett egyes módosításokhoz ragaszkodik. Különösen a *pénzügyminiszter nyilatkozott a bizottság által elhatározott átmeneti megállapodás ellen*, amely szerint *minden 65 éves munkás aonnal 100 franknyi nyugdíjat kapjon*. A legújabb statisztikai kimutatások szerint Franciaországban körülbelül 800.000 öreg ember van, akik ilyen nyugdíjra igényt tarthatnának. Ez mindjárt az első évben 80 millió frank kiadást eredményezne, míg a megvalósítandó munkás-szegélypénztárnak majdnem semmi bevétele sem volna. A kormány legfeljebb 55 milliónyi hitelt adhatna a munkásoknak segélyezésére.

Szerb miniszterválság.

Belgrád, május 10. *Marinkovic* Pál közoktatásügyi miniszter és *Vasics* Miló hadügyminiszter beadták lemondásukat, amelyet a király el is fogadott. Közoktatásügyi miniszterre *Kovacevics* Ljubomir egyetemi tanárt és volt minisztert, hadügyminiszterre *Jankovic* Boszidar vezérkari ezredest és királyi hadsegédet nevezték ki. Az elbocsátott minisztereket rendelkezési állományba helyezték.

A két lemondott miniszter távozását személyes differenciákban keresik, melyeknek pikáns hátterük van. Arról beszélnek ugyanis, hogy az egyik miniszter válik a feleségétől és a személyes differenciát a két volt miniszter párbajjal fogja tisztázni.

Az angol civillista.

London, május 10. Az alsóház tegnapi ülésén *Hicks-Beach* pénzügyminiszter határozati javaslatot nyújtott be, amely alapjául fog szolgálni a *civillistára vonatkozó törvénynek*. A határozati javaslat benyújtása kapcsán a miniszter annak a reménynek adott kifejezést, hogy a ház a kormány előterjesztéseit mint mérésélt, de a mellett kielégítő javaslatokat el fogja fogadni. A ház ne szavazzon meg olyan összeget, amely *parazlásra*, szükségtelen kiadásokra vagy *meztelenségek felhalmozására* vezethetne. De másfelől igazságtalanság lenne a civillistát annyira megrövidíteni, hogy nem volna elegendő a korona méltóságának és tisztelvényének fenntartására. *A királynak nincs személyes vagyona*, tehát a lancasteri hercegség jövedelmeire és civillistára van utalva. A javaslatba hozott egész összeg 548.000 font sterling évenként. *Viktória királyné civillistája* 476.000 font sterling volt. A civillista emelését a király hitvérségi való gondoskodás okolja meg. A koronabirtokok jövedelmei következtében, amelyek az államnak utaltatnak át, az adófizető polgárságnak csak 83.000 font sterlinggel kell hozzájárulnia a civillistához.

Campbell-Bannermann elfogadhatónak találja a javaslatot.

John Redmond bejelenti, hogy az irek a kormány előterjesztései ellen fognak szavazni és pedig először azért, hogy ezzel is tiltakozzanak a koronázási esküforma ellen, másodsor azért, mert az egyesült királyságra rótt terhekből igazságtalanul nagy rész hátrul Irországra és harmadsor azért, mert ha Angliában, amely teljes szabadságot élvez, szükség van is a királyné, Irországnak, ahol a népet az angol alkotmány látszatával ámitják, de lényegétől megfosztják, *nincs rá szükség*.

Labouchère pótdívtványt nyújt be, amelyben a javaslatba hozott civillistának 55.000 fonttal való leszállítását indítványozza. Az indítványt 250 szavazattal 62 ellenében elvetik.

Végül *Labouchère*nek azt az indítványát, hogy a yorki hercegnek ne szavazzanak meg pótcivillistát, 261 szavazattal 58 ellenében elvetik és *Hicks-Beach* határozati javaslatát 307 szavazattal 50 ellenében elfogadják.

A porta és a hatalmak.

Konstantinápoly, május 10. A portának a postakonfliktus ügyében a nagykövetekhez intézett *jegyzékét*, amely az idegen posták igazgatóit azzal gyanúsítja, hogy előmozdíják a csempészetet és károsítják a török kincstárt, a *nagykövetek visszaküldték Tevfik basa külügyminiszternek* azzal az írásbeli megjegyzéssel, hogy a jegyzéket nem fogadják el, mert államait tisztviselőinek sértő gyanúsítását foglalják magukban. A

nagykövetek kijelentik, hogy nem hajlandók ebben a dologban a portával levélváltásba bocsátkozni hanem ragaszkodnak hozzá, hogy a *porta elégtételt adjon* az idegen postahivatalok irányában tanúsított önkényes eljárásért. A bolgár-török határon levő bolgár közegek azt az utasítást kapták, hogy az Európából érkező postaküldeményeket ne adják át a török postahivataloknak, hanem maguk hozzák Konstantinápolyba. Az európai levélpostát azonkívül az idegen postahivatalok külön kiküldött emberei fogják Konstantinápolyba hozni.

A kínai bonyodalom.

London, május 10. A lapok jelentik Pekingből 9-iki kelettel, hogy gróf *Waldersee* néhány kínai csapatot is használ a Peking környékén való rendőri szolgálat teljesítésére és a rablók elnyomására.

Jokohama, május 10. Hir szerint 3000 kínai lázadó a Tumen folyó átkelve az északkeleti határon benyomult Koreába, ami nagyon felizgatta a megszállott területeket.

London, május 10. A *Daily Mail* párisi levelezője gondos utánjárás alapján jelenti, hogy a francia pénzügyi világ határozottan ellenez minden közös garanciát valamely kínai kölcsönre nézve, és éppúgy minden oly garanciát is, melyet két vagy több hatalom például Franciaország és Oroszország vállalna el. Így vélekednek az angol nagy pénzemberek is, még pedig abból a felfogásból kiindulva, hogy jó hittel rendelkező nemzetek semmi körülmények között sem köztételhetik magukat össze egy kétes vállalatnál más kisebb hitelű nemzetekkel. Hozzáteszik, hogy Oroszország részéről komoly kísérlet történt a végre, hogy bizonyos hatalmak, melyek Kínában karöltve jártak el, közös garanciát vállaljanak.

A délafrikai szabadságharó.

London, május 10. Lord *Kitchener* jelenti: A 18 yeomanry-század hajóra szállt, hogy visszatérjen Angliába. A Reuter-ügynökségnek jelentik Kirksdorpból 8-iki kelettel, hogy *Hartebeestfontéit* most már lerombolják. *Steyn* és *De Wet* állítólag Nyugat-Transvaalban vannak.

A konitzi pörhöz.

Lipose, május 10. A birodalmi törvényszék elvetette *Lewy* konitzi metszőnek semmisségi panasztát s megerősítette az esküdtzék ítéletét, amely *Lewyt* hamis esküért 4 évi fegyházzal sújtja.

A japán kormányválság.

Yokohama, május 10. A klóti pánik elsődesebben van. A helyzetet most már nyugodtabban itélik meg. Sem *Szaigo* marquis, sem *Jamagata* marquis, sem gróf *Macugata*, sem gróf *Inuge* nem hajlandó a kabinetalakítást elvállalni. Mindnyájan azt tanácsolták a császárnak, hogy igyekezzék *Ito* marquist rábírnai a kabinetalakítást elvállalására. *Ito* egyelőre visszautasította a megbízást. Azt hiszik, hogy *Ito* új kabinetjéért *Inuge* fogja elvállalni a pénzügyi tárcát.

A barcelonai zavarok.

Madrid, május 10. Barcelonai jelentések szerint ott az *izgatottság szünőfélben* van; de azért a helyzet mégis komoly. A letartóztatások még folyton tartanak. Hivatalos távirati jelentés szerint a mostani utcai zavargásokat *jóleg asszonyok és gyermekek* idézik elő. A közúti vasút forgalma teljesen szünetel. A nagyobb gyárak nagy részében a munka ismét megkezdődött.

Egy bíbelci távirat szerint az ezen környéken felbukkant anarkhistákat szétverték. Ugy látszik, hogy a nyugalom visszatéróban van.

Közgazdasági távirat.

Bécs, május 10. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A kedvező időjárás és Newyorkból s Párisból érkező lanya jelentések vásárlási kedvet idéztek elő s irányzat hanyatlásnak indult, de azért az árfolyamok csak jelentéktelenül estek. Az üzlet szűk keretek közt mozgott és a részvétel csak csekély volt. A bányadrt irányzat a zabra nem volt hatással sőt május-juniusi zab iránt fedezeti kereslet mutatkozott s így újabbán ismét 6 fillérrel emelkedett, ellenben őszre zab 6.—6.01 volt s így megmaradt a tegnapi esti magasságban.

Köttek: buza május-juniusra 7.91—7.90—7.92, őszre 7.96—7.95—7.96, rozs május-juniusra 7.82—7.83, rozs őszre 7.15—7.14, zab május-juniusra 7.14—7.17, tengeri május-juniusra 8.60—8.61, július-augusztusra 5.69—5.70, repce augusztus-szeptemberre 18.90—14.—korona. Zárliaktor maradtak: buza május-juniusra 7.94, őszre 7.98, rozs őszre 7.16, zab május-juniusra 7.23, őszre 6.12 korona.

Bécs, május 10. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni *magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 692.50. Magyar hitelrészvény 669.—. Angol-Osztrák bank 281.50. Bécsi bank-egyesület 488.—. Union bank 565.—. Länderbank 420.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 838.50. Lombard 95.50. Elbavógi vasút 509.—. Északnyugati vasút részvény 438.50.

Dohányrészvény 293.75. Rimamurányi vasút 501.50. Alpei bányarészvény 469.50. Májusi járadék 98.60. Magyar korona-járadék 83.10. Török sorsjegyek 100.—. Német birodalmi márká 117.56. Napoleon d'or 19.10.

New York, május 10. (Terményfősség.) (Zárliat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 8.7/16 (8.1/16), júniusra 7.72 (7.59), Augusztusra 7.89 (7.62). New-Orleansban helyben 7.9/8 (7.9/16). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.15 (7.15). Stand white Philadelphianban 7.10 (7.10). Refined in Cases 8.15 (8.15). Credit Balances at Oil City 1.10 (1.10). — *Zsír:* Western steam 8.30 (8.25). Robe és Brothers 8.40 (8.45). — *Tengeri* irányzata tartott. — Májusra 51.9/4 (52.1/2), Júliusra 51.9/8 (50.1/2). — Szeptemberre 49.— (49.1/2). *Buza* irányzata állandó. Piros ősz helyben 82.1/4 (82.1/4). Májusra 80.1/4 (80.1/4). Júniusra —. (—). Júliusra 77.9/4 (77.1/2). Szept.-re 75.9/4 (75.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávét:* fair Rio 7. sz. 6.1/4 (6.1/4). Májusra 5.85 (5.85). Augusztusra 5.55 (5.55). — *Liszet:* Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — *Cukor:* 3.9/4 (3.9/4). — *On:* 26.55 (26.25). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 10. (Terményfősség.) (Zárliat.)

Buza irányzata tartott. — Májusra 71.— (71.9/8). Júliusra 71.1/2 (71.1/4). *Tengeri* irányzata tartott. — Májusra 51.1/2 (53.—). — *Zsír:* Májusra 7.92 (7.90). — Júliusra —. (7.87). — *Szalonna* short clear 8.20 (8.32). — *Sertésus:* Májusra 14.62 (14.55). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kezritőket nem adunk vissza. —

Dr. L. J. Sátoralja-Ujhely. A Király-díj vasárnap, május 12-ikén kerül döntésre.

S. J. Komárom-Ujváros. Nem tudunk a leveléről, sziveskedjék a kérdést megismételni.

Sz. Zs. Ó-Buda. A fordítás helyes. A „részünk-ről” szó az alkalmasabb.

E. L. Hunt. 1. Köszönjük, el vagyunk látva. 2. A szolgabíróságnál kell bejelentenie. A szállítási kedvezményét a postai igazgatóság engedélyezi.

Szessgyár. A *Budapesti Napló* mult heti számaiban megtalálja válaszukat, ha utána néz.

K. O. L. Nem tagja a főrendiháznak.

TAJÉKOZTATÓ.

A nagy, kár. díszgyári vas- és acélglyár és a m. k. államvasutak alkalmazottainak szállítói!

SCHWEITZER TESTVEREK
kerékpár- és varrógép-nagykereskedése.
Központi főraktár:
Miskolcon és Debrecenben.
Fiókraktárak:
Szolnok, Nyiregyháza, Jászberény,
Zélyorné és Balassagyarmaton.
Elsőrangú angol és német gyártmányú kerékpárok és varrógépek
20-30%-al leszállított gyári árák, kényelmes részleteztetére.

Javításokat olcsón és jól készítünk.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

N a p i r e n d.

Naptár: Szombat, május 11. Római katolikus: Mamerit pk. — Protestáns: Mamert. — Görög-orosz: Április 29. 9 vértanu. — Zsidó: Ijar 22. Sab. Behár, 5. Perik. — Nap két: 4 óra 12 perok. — Nyugzik: 7 óra 8 perok. — Hold két: délelőtt 10 óra 18 perok. — Nyugzik: délelőtt 10 óra 54 perok. — utolsó negyed délután 3 óra 38 perok.

A miniszterek nem fogadnak.
Nemzeti Múzeum. Képtár és a néprajzi osztály Csillag-utca 15. sz. a. nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépőd mellett tekinthetők meg.

Tavaszi képhállítás a Múzeumokban nyitva d. e. 9 óratól d. u. 4 óráig. Belépőd 1 korona.

Nemzeti Szalon képhállítás délelőtt 9 óratól este 8-ig. Belépőd 50 fillér.

Istvánffy Gyula festőművész kiállítása az Andrássy-uti Belle-Vue épületben reggel 9 óratól este 8 óráig. Belépőd 50 fillér.

A magyar népközművészeti és iparképzés az iparcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 óratól este 6-ig. Belépőd 60 fillér.

Országos Képtár zárva.

Iparművészeti múzeum zárva.

Teknológiai iparmúzeum zárva.

Mezőgazdasági Múzeum (hercepesi-ut 72.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Földtani Intézet múzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelőtt 10 óratól délután 1 óráig. Belépőd 1 korona.

Közlekedési múzeum zárva.

Az Akadémia Goethe szobája zárva.

Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óratól 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3—8-ig.

Az országgyűlési kupaacsarnok és lépcsőháza meglekinthető d. e. 10 óratól 1 óráig 40 fillér, azontul este 6 óráig 1 korona belépődjával.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépőd 60 fillér.

KÜLÖNFÉLEK.

Napfényben.

... Ablakunkon zörgöt a tavaszi szellő,
Napsugarat hozó, pakjosan szökellő...
— „Nyissatok ablakot! Messze földről jöttem
Napkeleti virág kelyhében fűrdtem...
Velem jött a fecske,
Velem jött a gólya,
A tavasz postása,
Fehér hírmondója...
Aranyos szemfödőt
Szó a nap az égen:
Meghalt a tél... Ejhaj!
Szemed is ezt mondja
Kicsiny feleségem!

Vállamra lehajtod selymes szép fejecskéd,
Úgy hallgatjuk együtt a csicsorgó feocskét,
Úgy nézünk ketten a táncoló sugarat —
Ahogy simogatja csókjával a falat...
Míről is cseveghet
Annýt a kis fecske?
Mért van a sugárnak
Olyan táncos kedve?...
Ki tudja? ki tudja?
Nem tudom... nem értem...
De ha rád tekintek,
Érzem, hogy tavasz van
Kicsiny feleségem!

Van a mi fészünknek apró fiókája,
Napestig mesét mond gögicselő szája,
Napestig ragyog ránk a menyország boltja —
Sehol egy tenyérrnyi szürke felhő-foltja!
Tavasz van... tavasz van...
Akármerre nézek,
Örökös tavasza
Szívünk szerelmének...
Tündérország szállt le
Kis fészünkbe régen...
Hogy az enyém letél,
Aldjon meg az Isten
Kicsiny feleségem!

Dingha Béla.

+ Hugo Viktor a kínai hadjáratról. A jelenlegi kínai háború ötletéből felujtják Hugo Viktor egy levelét, amelyet az 1860/61-ik évben történt angol-francia kínai hadjárat idején intézett egy angol kapitányhoz. A levél a következő:

Tisztelt uram!

Őn azt kérdi, hogy mi a véleményem a kínai expedícióról? Őn szépek és tisztességesnek találja azt és olyan udvarias, hogy az én véleményemnek is jelentőséget tulajdonít. Őn szerint az expedíció Franciaország és Anglia közös dicsősége.

Nos, tehát tudja meg, hogy gondolkozom én

felőle: egy napon két bandita berottott a nyári palotába. Az egyik rabolt, a másik pedig gyújtogatott.

Ugy látszik, hogy a rablás is lehet dicsőséges, mert mindkét bandita diadalittasan karonfogva tért vissza Európába. A történelem ítélőszéke előtt az egyik: Franciaország, a másik: Anglia. A francia császárság bezsebelte a zsákmány felét és most a boldog tulajdonos naivságával fitogtatja a nyári palota csepebesséit.

Tehát konstatalem, hogy rablás történt és két rablóval több van a világon.

1861. november 25.

Victor Hugo.

Ennek a levélnek oly nagy hatása volt, hogy a Frey tábornok által hazaküldött hadiszákmányt visszaküldték.

+ Pilleggyűjtés. Tavasszal megindul a gyerekek, suhanok és kamazok gárdája s amennyiben a labdarugás mindent lefogláló sportja megengedi, a pilleggyűjtés szenvedélyének is hódol. Éppen ezért szezonszerű a kérdés, melyet egy német tanár vetett föl, hogy mennyiben célszerű, sőt egyáltalában kívánatos-e, hogy gyermekeink e gyűjtési szenvedélynek akár kisebb, akár nagyobb mértékben rajjai legyenek?

A válasz e kérdésre az, hogy: nem!

Ott, ahol a tudományos, komoly, kutatás vágya vezet a tudóst, ott a gyűjtés helyén való szenvedély, mert az ismeretek terjedését szolgálja. Ellenben az iskolásfiúk nem azért szurkálják gombostűkre a pilléket és bogarakat, hogy a tudományt gazdagítsák. De még azért sem, hogy a saját ismereteik gyarapodjanak. A gyerekek embere ez által csupán utánoz, más szóval: affektál és ezenfelül: léleken romlik, vagyis elvadul. A jobb érzéseket sokkal inkább kizusztítja a gyermeklélekből a pilleggyűjtés, mint a mennyire szaporítja benne a tudást.

— Vigyék ki a gyermekeket — így szól a német professzor — ki a szabadba és tanítsátok meg őket arra, hogy az Isten minden alkotását tisztelje és minden teremtményét szeresse.

A tavaszi kirándulásokról visszatérő gyereknépség legtöbbször kalapra tűzdelve hozza haza a zsákmányt, a kínosan vergődő állatot. Játékot hozott magának ezáltal a gyermek és nem tudományt. Ha pedig hozzászokik a fejlődő emberi lélek, hogy mulatságos szórakozásnak tekintse a kinok variációját, akkor kikopik szívből, amit belé kell ojtani az emberi szívbe — a jószág.

+ A világ postaforgalma. A világ posta-küldeményei ez idő szerint meghaladják a 23 milliárdot. Ebből az Egyesült-Államokra 6500 millió, Németországra 4000 millió, Angolországra 3300 millió, Franciaországra 2200 millió, Ausztria-Magyarországra pedig 1400 millió küldemény esik. Európában körülbelül 15 milliárd a postai küldemények száma.

A Világposta-Egyesület levélküldeményeinek a száma 10 milliárd. Ebből Európára 6000 millió esik. És pedig: Angolországra 1900, Németországra 1400, Franciaországra 1000, Ausztria-Magyarországra 800 millió. Az Egyesült-Államokba a levelek forgalma 2600 millió. A többi világrészek közül Ázsiára 400, Afrikára 70, Ausztráliára 220 millió esik.

A levelezőlapok forgalma a legutóbbi években óriási módon megnövekedett. A legnagyobb forgalma Németországnak van: 510 millió. Utána következnek: Anglia 340 millióval, Ausztria-Magyarország 230, Olaszország 70, Franciaország 57 millió darabbal. Az öt világrész között a forgalom a következőképp oszlik meg: Európa 1400, Amerika 530, Ázsia 350, Afrika 17, Ausztrália 45 millió darab.

Angliában minden lakosra évenként 47, Svájcban 48, Dániában 28, Németországban 26, Ausztria-Magyarországban 15 levél jut. Levelezőlap pedig Svájcban 11, Németországban 9, Angliában 8, Ausztria-Magyarországban 5 darab.

+ Az utolsó indiánus. Az amerikai Egyesült-Államok kormánya ismét szűkebbre szorítja a részbőrűek otthonát. Amerika részbőrű indiánusai számára 1837-ben 182,900 négyszögkilométernyi területet biztosított az amerikai nagyhatalom: el nem idegeníthető terület gyanánt. Már 1839-ben azonban elvette a részbőrűektől 100,000 kilométert, vagyis a biztosított földterületnek a nagyobbik felét. Most újabb megdézsmálás van folyamatban, amennyiben ismét osztozkodni akarnak a hatalmas fehérbőrűek a szegény részbőrűekkel, persze csak az utóbbiak által lakott területen. Így megy ez időről-időre egészen addig, amíg majd az utolsó indiánus ellen intzi vadászát, vagyis érvényesíti az erősebb jogát a — kulturemberiség.

+ A feoskék nyugalma. Az iszlai Hotel de la Balanceban megszálló vendégeknek feoskefészkét mutatnak, mely szinte művészettel van építve a borszoba falirója fölé. Legcsodálatosabb a dologban az, hogy az okos feoskepar, melyet az óra szüntelen ketyegése bosszantott és zavart, módot keresett arra, hogy az óra mutatóját megállítsa, s így a ketyegést is megszüntesse. A mutatókat tehát nagy fáradsággal bevonták szalmazsakkal. Hogy tervszerűen csinálták ezt, az is bizonyítja, hogy mikor a mutatókról levetették a köteleket, a feoskék újra nekiláttak a nehéz munkának, hogy az órát megállásra kényszerítsék s a zakatoló ketyegést megszüntessék.

+ A takarékos igazgató. A hős szerelmes: Igazgató ur, adjon legalább tíz fillér előleget, hogy szappant vehessek. Szeretnék egyszer már tisztességesen megmosdani. Az igazgató: Mit? Mosdani? Hiszen holnap Othellót játszsa!

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(50)

A rózsaszín dominónak kezdett unalmas lenni a családi jelenet, különben is az előadásoknak már vége volt. A földszint úrlíni kezdett. Következett a hátramaradók féktelen tivornya, melyben aztán a művészek és művésznők is részt szoktak venni. Ezt nem akarta bevárni.

— Rebeka — szólította meg a vörös dominót — adjuk át lovagunkat Berger urnak, hogy utazzanak játékban vagy szerelemben. Menjünk a lakosztályába, öltözzünk át és kocsiokkal vigyen engem haza.

A rózsaszín dominó felugrott helyéről és indult a folyosóra, a vörös dominó örömmel követte. Az ajtónál a komornának odasugott, hogy a kocsis a hátulsó kapunál álljon elő. Azután a téli kerten át a Bergerné lakosztályába siettek.

Az átöltözködés hamar ment. A grófné felvette azon estélyruháját, melylyel még 8 órakor a nagykövetségénél járouzott, Bergerné csak egy utazóköpenyt vett magára. A komorna kíséretében a hátsó lépcsőn lehaladtak és a hátulsó kijáratnál már várakozó kocsival elhajtottak.

Berger a spanyol granddal egyedül maradt. A kétség még mindig gyötörté, de már szőláni nem mert, nehogy újabb gunynak tegye ki magát.

— Báró Göttfersen az orosz nagykövettel az egyes páholyban van, nem nézi meg őket méltóságod? Most akusznak Zoéval, hogy menjen ő is oda.

— Na és Zoe tartja magát?

— Mindig szeszélyes. Most azt rendelte, hogy neki terítsenek ahhoz az asztalhoz a földszinten,

ahol a törökök voltak, — az a három magyar emigráns... Aki vele akar mulatni, az jöjjön oda. Ha parancsolja, méltóságodat is bemutatom.

— Most nem, fáradt vagyok és Göttfersennek ma eltagadtam, hogy ide jövök. Kimenttem magam, hogy nagy fejfájásom miatt nem tarthatok vele.

— Talán a kártyázó-termekbe?

— Nem, — haza megyek, rendeltesse ide bérkocsimat 116. szám.

Berger visszacsapta álarát, rohant ki a folyosóra és rendelkezett. A spanyol grand ledölvé a kerevetre, onnantan várta, mikor jelentik, hogy a kocsis előállott.

„Ζωη μου ος αγαπο.“

A Berger-etablissement terme még hajnal előtt csaknem egészen kiürült. Volt azonban egy sarokasztal, ugyanaz, hol csak félórával előbb a magyar emigránsok ültek. Ez asztal körül most is élénkesség mutatkozott. A páholyokból lejötte választékosan öltözött lakajok raktak fel fényes ezüst terítkeket, hordtak fel finom, hideg ételeket. Az asztal mellett ott gözblgött az ezüst pálcikákra felakasztott szamová, slatta kékes lüggel ágelt a szesz. A teremben különben már csak pár asztalnál ültek. Kizárólag egyik-másik művésznő hívott társasága. A fényes terítékű asztalt Göttfersen Heinrich báró és az orosz nagykövet foglalták el. Most már levették a fekete selyemálaratot. A teremben már nem volt senki, aki feszélyezte volna. A nagy ezüstözött sarku bejáró ajtó becsukódott, a páholyokban a gázt kioltották és a páholyfüggönyöket leeresztették. Csak a spanyol grand páholyában égett még egy sugár és volt egy kis rés a függönyök között.

A földszintről taps hangzott fel. A spanyol grand kíváncsian a függönyhöz lépett.

Zoe jött, neki tapsoltak Göttfersenék. Megjelenése felvillanyozta egyszerre a társaságot. A spanyol grand látásával alig tudott betelni. Erdélyi román népviseletben volt, csak hogy selyem inggel és az úde termetet teljesen kiemelő derék-

kötő gazdagon kivarrra igaz drága kövekkel. A két kötény (katrinca), melyek egyike elől, másika hátul simult tornetára, arannyal áttört vörös selyemszövet volt, felső és alsó részen kivarrra apró arany és ezüst félhold-alakokkal, középen áttörve fehér selyemhímzéssel, finom piros eszima fedte hosszukát, de mégis apró lábait. Sötét haja két fonatba leeresztve és a fejnek tetején hanyagul odavetve egy vörös selyem fejkendő. Még a gyöngy sem hiányzott róla, gazdag keleti gyöngy-sor klárisál váltakozva.

Megvolt a felfűzött pénzből a nyakék is egészen a kebel domborodásáig. Csaknogy nem ezüst és rézpénzből, mint a román parasztlányoknak, hanem Európa valamennyi országában használatos különböző aranypénzekből.

— Honnan veszi ez a görög leány — mert Berger annak mondja — a magyar és román dalokat, a román népviseletet, tünődött a spanyol grand. A viselet talán, vagy a leány, de fogva tartotta a függöny mellett. Már másodszer jelentette a lakáj, hogy a kocsis előállott.

Zoe Göttfersenék asztalához ült.

— Csakhogy nem bujt el, most már remélik, velünk tölti az éjszaka hátralevő részét, egészen a miénk lesz — szólította meg franciául Göttfersen báró.

— Még nem tudom, attól függ, hogy viselik magukat; ma nem vagyok jól, egyre fájom. — Csakugyan összerendezett. Azután tért tőlétett. Az uraknak maga töltött. A két ur közrefogta. Mind közelebb húzták széküket, úgy hogy a bizalmas sutogásban a három alak összeolvadni látszott. A bók hol az orosz nagykövet, hol Göttfersen részéről egymást érte. A spanyol grandnak ugy tetszett mégis, hogy Zoemulatatja mindez. A titkos érintéseket, melyeket hol Göttfersen, hol nagykövettársá megkockáztattak, nem fogadta és agít egyáltalában egyiknek sem adott. Olykor pillanatra felmosolygott, mintha lelke másfelé járna és idevetédt volna abból a más világból egy szivárványos gondolat.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Asztrák-Magyar Bank. A jegybank állása 1901. évi május 7-én a következő volt. Bankjegyforgalom 1.362,368.000 korona. (—15,172.000 K.) — Értékesítés: 1.253,788.000 korona (+177.000 kor.) — Váltótárca 298,937.000 korona (—3.647.000 korona.) — Lombard-üzlet: 53,360.000 korona (+34.000 kor.) — Adómentes bankjegytartalék: 221,951.000 kor. (+15,546.000 korona.)

A Turul-cipőgyár botránja. A temesvári cipőgyár üzemi ügyében ma hosszabb felhivatalos kommuniké jelent meg, mely a következőket mondja:

A temesvári cipőgyár szegedi raktára részére Mödlingből érkezett cipő-szállítmány ügyében — mint illetékes helyről közlik — Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter meg aznap reggel táviratilag rendelte el a vizsgálatot, amint a napilapok az esetet közölték. Jelentésére utasították a szegedi kereskedelmi és iparkamara a konkrét eset, t. i. a Mödlingből érkezett cipőszállítmány ügyében a temesvári kereskedelmi és iparkamara és a temesvári kerületi ipartelügyelő a gyár által elvállalt kötelezettségek mikénti állása tekintetében.

A szegedi kamara távirati jelentése szerint a Mödlingből érkezett cipők talpán egy turul madár van. Minek alapján a miniszter meg tegnap délelőtt, a távirat átvétele után, azonnal felhívta táviratilag az ezen ügyben eljáró szegedi iparhatóságot a vonatkozó iratok haladéktalan letérjesztésére, hogy a tényállás megállapítható legyen.

A kommuniké ezután általunk már közölt foglalkoztat mond el, azután a következőket adja elő:

Ez a tényállás, mely az eddigi jelentésekül konstatalható.

Arra nézve pedig, hogy a minisztérium, vagy annak bármely közege, nem járt volna el kellő óvatossággal az ügy minden részében, utalunk arra, hogy a gyár február 4-én jelentvően beüzeme megkezdését, a minisztérium azonnal intézkedett annak megállapítása iránt, hogy a kikötött feltételek betartatka-e és már március 29-én jelentést is nyert erre nézve. Minthogy azonban akkor még csak 48 munkás volt a gyárban alkalmazva, holott az első évben száz munkást kötelesek alkalmazni, semminemű segély részére nem folyósítottak eddig, sőt megállapítatván, hogy a berendezéshez tartozó némely — bár kisebb összegű — tárgyat nem itthon szerzett be, a minisztérium megtagadta erre nézve az állami kedvezményekkel járó vasuti önköltségi szállítási kedvezményét.

Ennek kapcsán egyik napilap azon híre, mintha a temesvári cipőgyárnak kizárólagosság biztosított volna, megjegyezzük, hogy ez teljesen téves, minden alapot nélkülöző állítás. A tény e tekintetben az, hogy a temesvári cipőgyár alapítója az általa benyújtott közjegyzői okiratra azt a pontot vette fel és ez el is fogadtatott, hogy később létesülő hasonló gyár tehát ugyanolyan tőkebefektetéssel és ugyanolyan munkásszámmal bíró cipőgyár, nagyobb segélyt ne kapjon, mint a minót ő kap. Ez pedig csak természetes, már az egyenlő elbánás elvének fogva is, de azért is, mert ellenkező esetben mesterségesen egészségtelen verseny támasztanék. Egyébként arra nézve, hogy a fenti állítás, t. i. a kizárólagosság, mennyire nem áll, bizonyítja leginkább az, hogy abban a mut évi leírásban, amelyet Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter az ipartestületekhez intézett, maga hívta fel a cipésziparosokat, létesítsenek közös erővel cipőgyárakat és megfelelő állami támogatásban fognak részesülni.

Ez a száraz tényállás, a többi a fennförgő konkrét esetre nézve megindított vizsgálat lesz hivatva kideríteni és ha mulasztás vagy visszaélés történt, ugy azzal szemben a legszigorubb eljárás fog alkalmaztatni.

A dolog különben holnap a parlament elé kerül. Ugyanis Visontai Soma — mint értesülünk — a képviselőház holnapi ülésében interpellációt intéz a kereskedelmi miniszterhez az oly nagy port fölvert Turul-cipőgyár ügyében. Hegedűs Sándor erre az interpellációra még a holnapi ülésben fog válaszolni.

Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága tegnap *Matlekovits* Sándor elnökölte alatt ülést tartott, melyen *Gelléri Mór* igazgató előterjesztette, hogy a bizottság tagjainak beiegyezésével elkészítette *Matlekovits* Sándor bizottsági elnök arcképet a bizottság hálás elismerésének jeül. Az arcképet az elnöki emelvény fölött kifüggesztvén, bemutatja a bizottságnak. A bizottság az előterjesztést tudomásul vette és örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy az el-

nök érdemei iránt való elismerését külsőképpen s leróhatja. Miután *Matlekovits* köszönetet mondott a bizottság figyelméért, jelentést tett az igazgató az ipartestületi betegsegélyező pénztáraknak tartott országos értekezletéről. *Soltész Adolf* titkár bemutatta a kereskedelmi miniszter választás arra a telerjesztésre, amelyet az egyesület intézett hozzá, hogy a nyakkendő- és munkás leghemű készítés háziiparilag maomban való meghonosítása állami támogatásban részesüljön. A bizottság elhatározta, hogy a választ kiadja nyilatkozatátelre a folyamodónak és egyzersmind közli a háziipari szakosztályal, ahonnan a kezdeményezés kiindult. Az egyesülethez a mult hónapban lejelentés érkezett, amely szerint egy budapesti gyufagyáros-cég „hazai gyártmány” jelzéssel külföldi gyuát hoz Iorgalomba. A cég most hosszabb nyilatkozatban kimutatta a vádak alaptalanságát. Az országos kertészeti egyesület megküldte az egyesületnek az 1902. évben rendezendő budapesti nemzetközi kiállítás programját. A bizottság elhatározta, hogy a kiállítás rendezésében való részvétel tárgyában érintkezésbe lép a kertészeti egyesületi vezetőségével.

Az Iparoktatás reformja. Az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács iparoktatási szakosztálya ma délelőtt *Matlekovits* Sándor elnöklése mellett ülést tartott. Az ülés napirendjén a következő fontosabb kérdések voltak: 1. Az iparos tanoncoktatás letéjesztése; 2. a zay-ugróci iataragó-tanműhely újászervezése; 3. az állami első iparskolák végzett növendékeinek állami szolgálatban való alkalmazása. Ma csak az első kérdés tárgyalására került a sor. *Mártonffy* előadói javaslata kapcsán. A kérdés fölött megindult élénk vitában a tanácsnak csaknem minden tagja résztvett és az a vélemény domborodott ki, hogy már az ipari pályára lépő tanulmányag értelmi fokának az emelésére kell törekedni, hogy a tanoncoktatás színvonalja emelhető legyen. Szükségesnek jelezte a tanács még azt is, hogy a munkaóó mesterek és fiatal inasok közötti viszony családiasabbá tétessék és hogy a mesterek az oktatás érdekeinek előmozdítására nyereszenek meg. A tanítók képzésére nézve a tanács azt a határozatot hozta, hogy a lehető legrövidebb idő alatt módot, kell adni az érdeelt összes tanítóknak, hogy országosan szervezett rajztanóyamokon vegyenek részt és hogy a megkivánt képeést megsegerszessék. Fontos feladatnak találta továbbá a tanács, hogy a tanító- és tanítónképezésben is a rajzoktatás behatóbban műveltessek. A tanács szombaton folytatja a tárgyalást.

Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai kedden, 14-ikén délután 5 óraker az egyesület helyiségében (VI, Uj-utca 4. sz. I. emelet) ülést tart. A napirend tárgya: *Szalay Béla* felolvása: *Az iparsól.* Az egyesület közgyűlése 19-én délelőtt 10 óraker lesz az egyesület helyiségében (Uj-utca 4.) A közgyűlés napirendje: Elnöki megnyitó. Hitelesítő és szavazatszedő-bizottságok kiküldése. Evi jelentés. Zárószámadás; a számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény megadása; költségvetés. Az alapszabályok 13. §-a c) pontjának módosítása. (Az igazgatóság tagjainak 45-ről 60-ra való fölemelése.) Az igazgatóság egyharmadának és a számvizsgálóknak megválasztása. Diszérnek és jutalmak kiosztása s ezzel kapcsolatban az aranyéremmel kitüntetett telep ismeretése. Esetleges indítványok.

A fumei kikötő felszerelése. A fumei kikötő forgalmának gyorsabb lebonyolítása végett *Hegedűs* Sándor kereskedelemügyi miniszter kiáltásba vette a kikötőnek és raktárainak megfelelő rakodó-készülékek leendő felszerelését. Hogy pedig ez a legmodernebb igényeknek megfelelően történhessen, a miniszter előzetesen tanulmányoztatni kívánja a francia, belga, hollandi és német tengeri kikötőkben a legújabb időben alkalmazott különféle rakodó-készülékeket s e végből kiküldte *Gonda Béla* és *Hajnal Antal* miniszteri osztálytanácsosokat s felhívta az államvasutakat és a fumei nyilvános raktárvállalatokat is, hogy erre a tanulmányra a maguk részéről is küldjenek ki szakértőket.

Vízérő a magyar ipar szolgálatában. *Bulla György*, Arvamegye alispánja, *Kralovanszky János* földbírtokos és *Fabian Lajos* budapesti mérnök engedélyt kérték arra, hogy a *Fagy völgy kraloványi* szakaszának vízerejét turbinák segítségével villamos erővé átalakíthassák ipari és mezőgazdasági célokra való felhasználás végett. E engedélyzési tárgyait *Balla Rudolfinak*, Liptómege helyettes alispánjának elnökölte alatt *Kralovány község községzházában*. *Fabian Lajos* mérnök tervezete szerint a létesítendő műcsatornába bevezetett 35 m³ vízmennyiség 9 méter magasságból a turbinákra esvén, mintegy 2500 lóerejű villamos erőt terem. Ezt az erőt a környékbeli *Rózsabánya, Liptó-Szt.-Miklós, Alsókubin, Zsolna, Ruttká, Turóc-Szt.-Márton, Besztercebánya* városokba fogják bevezetni, ahol részint már meglévő fonó-, faanyag-, bőr-, mütárgya-, sör-, butor-, stb. gyárak jelenlegi gőzhajtó erejét 40—50%-kal olcsóbban fogja helyettesíteni, részint pedig ezeknek a városoknak a villamos világítását fogja ellátni. Haránkban ehhez hasonló nagymérvű vízérőm csak egy van, tudniillik az *ikervári*, mely tudvalehetőleg *Sopron* és *Szombathely* városi világítását és közúti vasutait látja el a szükséges hajtóerővel. Külföldön, különösen Olaszországban, Svájcban, Németországban, Ausztriában stb. a vízérő így átalakítva, olcsóságánál és célszerű kezelésénél fogva már régén áll a nagy- és kisipar, valamint a mezőgazdaság szolgálatában.

Tehénvásár. A Hőgyészben 7-ikén megtartott országos tehénvásárra felhajtottak 40 drb lefejtésre szánt öreg tehent, 45 drb íriss fejűtehent, 110 tenyészítésre szánt fiatal tehent, 111 üszőt és 2 tenyész-bikát. Arak: lefejtésre szánt öreg tehén 200 koronától 260 koronáig; íriss fejűtehén 280 koronától 380 ko-

ronáig; tenyészítésre szánt fiatal tehén 300—440 koronáig, üsző 120—200 koronáig, tenyészbika 450 koronáig. A vásár hangulata a közelben megtartott kölesdi vásár miatt lanyha volt. A legközelebbi országos tehénvásár június 4-ikén lesz.

Állomás-megnyitás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága a magas víz miatt megszüntetett *Ilok* állomást május 11-ikén ismét megnyitja.

Szozsarak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*en 42.— korona pénzben, 42.50 korona áruban, *Bécsben* 40.40 korona pénzben, illetve 40.60 korona áruban.

Borjuvásár. 1901. évi május hó 10-ikén. (A budapesti marhavásártíri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: *Beltöldi* élő borju 1475 drb, leölt borju — db, bécsi borju — db, — db, növendékmárha 40 darab, bárány élő 11 darab, leölt bárány — darab. *Arjegyések.* — *Beltöldi* élő borju I. rendű 74—82 l-ig, kivételes 88 l., II. rendű 56—72 l-ig, I. kilónként, leölt borju I. r. — l-ig, II. r. — l-től — l-ig, kivét. — l. kilónként levonas nélkül. *Bécsi* leölt borju — l-ig. *Növendék* marha — l-től — l-ig, I. r. 44—53 l-ig, középminőségű — l-ig, alarendelt 42—45 l-ig, I. kilónként. *Bárány* élő 10—14 k., leölt bárány — k., kivételes ár — k-ig páronként, — Élénk irányzat mellett az árak szilárdan maradtak, a készlet olgyott.

Budapesti sertés-konzumvásár. A terenovárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi május 10. Készlet 599 darab. Erkezett 1286 darab. Összesen 1885 darab, Eladott 1300 darab. Maradt 585 darab. Napi árak: 120—180 kiogrammm sulyban 84—88 koronáig, 220—280 kiogrammm sulyban 85—90 koronáig, 320—380 klg. sulyban 84—88 k-ig. Öreg nenéz páronként 400—500 kilós 70—84 koronáig. Malac — kgrig 76—84 korona. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatózsdé.

Budapest, május 10.

Lanyha irányzat mellett 13.000 métermáza buza néhány fillérrel olcsóbban került eladásra. Egyéb gabonaművekben nem volt kereslet. Rozs elhanyagolt, 5 fillérrel olcsóbb.

Eladott:
Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. 27 f., 800 mm. 78 1/2 k. 8 K. 17 1/2 l., 900 mm. 79 1/2 k. 8 K. 17 1/2 l., 700 mm. 80 k. 8 K. 17 1/2 l., 800 mm. 78 k. 8 K. 17 1/2 l., júniusi szállítás malomba, 100 mm. 80 1/2 k. 8 K. 05 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 05 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 l., sárga, 100 mm. 78 1/2 k. 8 K. 07 1/2 l., 200 mm. 78 1/2 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 05 l., 100 mm. 78 k. 8 K. — l., 200 mm. 78 k. 7 K. 80 l., sárga.
Pestvidéki: 900 mm. 79 1/2 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 25 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., sárga, 300 mm. 77 k. 7 K. 80 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 70 l., 620 mm. 76 1/2 k. 7 K. 70 l., 100 mm. 76 1/2 k. 7 K. 60 l., sárga, 850 mm. 76 1/2 k. 7 K. 90 l., 100 mm. 76 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 65 f., 400 mm. 76 k. 7 K. 80 f.
Bánási: 390 mm. 74 1/2 k. 7 K. 40 f.
Óhat-Köcsi: 1000 mm. 79 k. 8 K. 25 f.
Tolnai: 200 mm. 74 k. 7 K. 45 f.
Bácskai: 100 mm. 74 k. 7 K. 50 f.
Műn három hónapra.
Rozs: 50 mm. 6 K. 45 l.
Arpa: 50 mm. 6 K. 70 l., 320 mm. 6 K. 75 f., hajóból, 100 mm. 6 K. 55 f., pp.
Cinquantin: 100 mm. 6 K. 37 1/2 f., pp.
Keszpenyészés mellett.

A készrua hivatalos jegyzése a budapesti 60- és értéktózsdé s-ökái szerint készpenzben 50 kiogrammonként — A minőség hektoliterenkint és kiogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogrammm ára		Kilós	Kilogrammm ára		
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig	
Tiszavidéki	6	76	1.56	1.66	79	7.93	8.58
"	"	76	1.63	1.74	80	8.65	8.17
"	"	77	1.76	1.85	81	—	—
"	"	78	1.86	1.93	82	—	—
Fehérmegyei	"	78	1.16	1.63	79	7.89	7.96
"	"	79	1.56	1.71	80	7.93	8.06
"	"	77	1.79	1.86	81	—	—
"	"	78	1.76	1.85	82	—	—
Pestvidéki	"	77	1.65	1.66	79	7.81	7.93
"	"	76	1.56	1.76	80	7.96	8.06
"	"	77	1.79	1.86	81	—	—
"	"	78	1.76	1.85	82	—	—
Bánási	"	74	1.33	1.46	78	7.63	7.75
"	"	75	1.40	1.61	79	—	—
"	"	76	1.50	1.60	80	—	—
"	"	77	1.56	1.66	81	—	—
"	"	78	1.76	1.85	82	—	—
Bácskai	"	74	1.40	1.60	79	—	—
"	"	76	1.56	1.66	80	—	—
"	"	77	1.56	1.71	81	—	—
"	"	77	1.70	1.80	—	—	—

Egyéb gabonaművek	Kilós	Kilogrammm ára			
		K.-tól	K.-ig		
Rozs	uj	eisbrendt	70—72	7.40	7.55
"	"	masobrendt	—	7.80	7.90
Arpa	"	takaromány	60—62	6.35	6.55
"	"	áprati való	60—62	6.	6.30
"	"	szőzörsere való	64—66	—	—
Zab	"	—	30—41	6.60	6.70
Tengeri	ó	bánási	—	—	—
"	"	masonai	—	5.85	6.45
Hépe	uj	kaporté	—	—	—
"	"	bánási	—	—	—
Köles	"	—	—	6.10	6.90

A határidőszület folyamán a következő kitések történtek:
 Buza májusra . . . 7.59—7.60—7.61—7.59—7.63
 Buza októberre . . . 7.68—7.67—7.66—7.67
 Rozs októberre . . . 6.77—6.76—6.75—6.76
 Zab októberre . . . 5.63—5.67
 Tengeri májusra . . . 5.35—5.33—5.34
 Tengeri júliusra . . . 5.40—5.39—5.40

Déli egy óraker a következő záróárakat állapított meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with 3 columns: Item (Buza májusra, Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri májusra, Tengeri júliusra, Repce augusztusra), Price 1, Price 2.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with 3 columns: Item (Buza májusra, Buza 1901. októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri májusra, Tengeri júliusra, Repce augusztusra), Price 1, Price 2.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde irányzata kezdettől fogva nem igen kecsegtető volt. Az előtőzsde gyenge amerikai hírekre igen csendesen kezdődött s némi kínálat következtében összes értékeink 1-2 korona árvesztéset szenvedtek. A helyi piac teljesen csendes volt.

A déli tőzsdén ismét ez okból nem fejlődött ki üzlet, sőt a vezető értékek még további csekély áresését szenvedtek, míg csak a zárlat felé érkezett bécsi kedvezőbb hírekre élénkebb lett a hangulat.

A valuták és érváltók változatlanok. Az előtőzsde csendes.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 693.50-695.—, Államvasuti részvény 689.25-690.25, Rima-murányi vasúmi 500.—-501.50, Fővárosi kölesön 88.50-—, korona.

A déli tőzsde nyugodt. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 696.—, Osztrák hitelrészvény 692.—-694.25, Államvasuti részvény 689.—-689.75, Koronajáradék 93.25-—, Rima-murányi vasúmi részvény 500.—-502.—, Déli vasut 95.—-95.25 korona.

Forgalomba került: Koronajáradék 93.20-93.25, Kereskedelmi R. T. 425.—-431.—, Hazai takarékpénztár 16000-16075, Közúti vasut 300.—-302.—, korona.

Utőtőzsde. A 4 Órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 692.25, Magyar hitelrészvény 696.—, Leszámitoló bankrészvény 442.—, Rima-murányi vasúmrészvény 500.—, Osztrák-Magyar államvasut 688.25, Közúti vasut részvény 570.—, Városi villamos vasut részvény 300.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzletai árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő árulmányokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 46.—45.—, korona, vörös aprószemű 37.—41.—, korona, vörös erdői 50.—54.—, korona, vörös bántási 51.—51.50, korona, közepszemű 42.—46.—, korona, nagyszemű 50.—54.—, korona, Disznózsir: budapesti: 51.—51.50, korona, vidéki 51.—, korona, Táblaszalonna: légszártított vidéki 41.—, korona, városi 4 darabos 40.50-41.—, korona, 3 darabos 43.—43.50, korona, tüstölt 43.—, korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.—-13.25, korona 120 darabos 100.—, korona, 100 darabos 14.—14.50, korona, 85 darabos 15.50-15.75, korona, azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 12.25-12.50, korona, 100 darabos 13.—-13.50, korona, 85 darabos 14.—14.25, korona, Szilvaiz: szilvái 19.25-19.75, korona, szerbiai 18.—-18.50, korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde pang az üzlet a tegnapi amerikai események következtében.

Déli tőzsde valamivel kedvezőbbben indult, de megcsappant.

Zárlat javult Berlinre gyenge.

Bécs, május 10. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjáradék 117.60, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 141.45, Magyar vasuti kölesön ezüstben 100.10, Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.75, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank —, Rima-murányi vasúmrészvény 500.—, Magyar koronajáradék 93.10, 4% os Magyar földtelehm. kötvény 92.60, Magyar hitelbank részvény 699.—, Magyar nyeregemény kölesön sorsjegy 174.50, Kassa-oderbergi vasuti részvény 357.— Magyar kereskedelmi bank 2488.—, Magyar cukoripar 1890.—

Bécs, május 10. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/10-os papírjáradék 98.60, 4% os osztr. aranyjáradék 117.95, 1860-os sorsjegy 140.75, Osztrák hitelsorsjegy 398.—, Angol-osztrák bank 281.—, Bécsi bankgyeuleslet 488.—, Osztrák-magyar bank 1671, Déli vasut 95.—, Dunagőzhajózási részvény 843.50, Dohányrészvény 293.25 Császár- és királyi arany 11.33, Német bankváltók 117.50, 4 2/10-os ezüst járadék 98.20, Osztrák koronajáradék 97.50, 1864-iki sorsjegy 212.50, Osztrák hitelintézeti részvény 692.50, Unionbank 574.50, Osztrák Landerbank 420.25, Osztrák-magyar államvasut 688.50, Elbavölgyi vasut 509.—, Alpesi bányarészvény 469.50, 20 frank. arany 19.09, Londoni váltóár 240.40, Bécsi Tramway Litt B. 260.50, Bécsi Tramway Litt A. 264.50, Lipót kohó 450.—, Az irányzat gyenge.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 10. (Tőzsdei tudósítás.) A newyorki események hatása alatt a spekuláció eleinte tartózkodó volt. Mindazonáltal az árfolyamok nem sokkal alacsonyabban indultak. Amerikai értékek London magasabb árfolyamai és a megnyugtató newyorki hírek dacára gyöngültek. Később az irányzat nagyon lánghat a dortmundi Union-részvények hanyatlására, mert a társaság állítólag kevés haszonnal dolgozik. Bányarésztek és a többi bankrészvények vételkezdé hiányában több mint 3 százalékkal gyöngültek. Magánleszámitolási kamatláb 3 1/4%.

Berlin, május 10. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjáradék 98.30, 4% os osztrák aranyjáradék 100.30, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajáradék 93.30, Osztrák-magyar államvasut 147.25, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 85.—, Magyar vasuti beruházási kölesön 100.—, Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 188.—, Általános villamosági Edison 203.50, Gelsenkircheni 179.20, Laura-kohó 212.50, 4 2/10-os ezüstjáradék 98.25, 4% os magyar aranyjáradék 98.90, Osztrák hitelrészvény 217.—, Déli vasut 23.80, Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.10, 4% os új orosz kölesön —, Török dohányrészvény —, Olasz járadék —, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 165.25, Harpeni 176.10, Az irányzat bágyadt.

Berlin, május 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4% os magyar aranyjáradék 98.90, Magyar koronajáradék 93.80, Osztrák hitelrészvény 217.—, Osztrák-magyar államvasut 147.—, Déli vasut 23.75, Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy középszé 216.20, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy 127.—, (Último.) Lombard —.

Hamburg, május 10. (Zárlat.) 4 2/10-os ezüstjáradék 98.—, 1860. sorsjegy 140.75, Déli vasut 23.80, 4% os osztrák aranyjáradék 100.10, Osztrák hitelrészvény 217.30, Osztrák-magyar államvasut 147.40, Olasz járadék 95.90, 4% os Magyar aranyjáradék 93.40, Az irányzat tartott.

Frankfurt, május 10. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjáradék 98.50, 4% os osztrák aranyjáradék 100.25, Magyar koronajáradék 93.85, Osztrák-magyar bank 119.80, Déli vasut 23.80, Elbavölgyi vasut 129.20, Londoni váltóár 204.85, Bécsi bankgyeuleslet 123.50, Villamos részvény —, 3% os magyar aranykölesön 84.—, 4 2/10-os ezüstjáradék 98.15, 4% os magyar aranyjáradék 98.95, Osztrák hitelrészvény 217.—, Osztrák-magyar államvasut 147.40, Északnyugati vasut 120.50, Bécsi váltóár 85.—, Párisi váltóár 812.66, Unio bank —, Alpesi bányarészvény 232.—, Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, május 10. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 217.70, Osztrák-magyar államvasut 202.20, Déli vasut 187.0, Osztrák aranyjáradék 148.—, Olasz járadék 151.30, Laura-kohó —, Harpeni 178.60, Discont 211.70, Alpesi —, Bécsi bankgyeuleslet —.

Paris, május 10. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —, 4% os osztrák aranyjáradék 99.60, Osztrák Landerbank —, 3% os francia járadék 101.70, Ottomanbank 552.—, 3 1/4% os francia járadék 102.15, Alpesi banya-

részvény —, Déli vasut —, 4% os magyar aranyjáradék —, Párisi bankrészvény 1102, Olasz járadék 96.55, Francia törleszt. járadék 100.27, Osztrák földhitelezeti részvény —, Török dohányrészvény 325.—, Az irányzat bágyadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 10. A sertésüzlet irányzata lánghat. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 82-83 fillérg. Oreg közép (páronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 90-92- fillérg. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 88-90- fillérg. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. II. Magyar szodetti: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronkint 240-280 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 86-88 fillérg. Közép (páronkint 240-280 kilogramm terjedő súlyban) 84-88 fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 82-84 fillérg.

Sertéslelészám 1901. május 8. napján volt készlet 54.862 darab. — 1901. május 9. napján felhajtott 256 darab. 1901. május 9. napján elszállított 670 darab. 1901. május 10. napjára maradt készletben 54.448 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, május 10.

A légnymomás délnyugatról is emelkedett és a keleti maximum is tovább terjeszkedett, a nyugateurópai depresszió pedig elvezette a partjait és egy széles sávban borítja Angliát, Francia és Oroszországot és a Balkán félszigetet. Az idő ennek folytán eurázszerre szárazabbra és derültebbre fordult. Kisebb esők, vagy zivatarok csak az alacsony nyomás területén voltak.

A hőmérséklet délről folyton emelkedik. Nálunk az idő változatosan felhős és jobbára száraz volt. Eső csak elvétve esett és az Adri-Duna és a Maros között zivatarok voltak.

A hőmérséklet emelkedett és reggel legnagyobb részt 15 C fok körül volt.

Küldés: A meleg idő várható, helyenkint zivataros esőkkel.

Viz állás.

Table with 4 columns: Location (Inn, Duna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ugr), Date (Máj. 9. 10.), Water level (m. 10.), and another date (Máj. 10.).

Betörés elleni biztosítás.

A nyári idény közeledtével ne mulasztja el senki sem ingóságait, ruha, fehérnemű, ezüst s egyéb értéktárgyait betörés ellen biztosítani. A fizetendő díj Budapesten 1000 korona után körülbelül 1 korona. — A kötvény kiállítására nézve elegendő, ha jelen hirdetés alsó része kitöltve az „Első magyar általános biztosító-társaság“ vezérképviselőségéhez, V., Akadémia-utca 16. sz. beküldetik. A kötvény a pénzbeszedő által fog kézbesített. — Telefon 3494.

Vezeték-, keresztnev és pontos lakóim: Dutorok, ruha, fehérneműk és ezüstneműk. Biztosítandó: Ékszeres elzárt vasszekrényben vagy más elzárt tartányban. Készpénz elzárt vasszekrényben vagy más elzárt tartányban. kor. kor. kor. Összesen kor.

Mennyi ideig marad a lakás lakatlan?

Magy. kir. osztálysorsjáték. Sorsjegyek az I. osztályhoz kaphatók. 1/1 sorsjegy ára 12.— korona. 1/2 " " " 6.— " 1/4 " " " 3.— " 1/8 " " " 1.50 " Pontos kiszolgálás! Megrendelések legélszrűbben postautalványon eszközöltnék. BUDAPEST, IV. ker., Váci-utca 37.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szombat, 1901. május hó 11-én.
Új betanulással először:

Siegfried.

A „Niebelung gyűrűje” című zenedráma-trilógiának második napja. Irtá Wagner Richard. Fordította Radó Antal.

Személyek:

Siegfried	Broulik	Alberich	Takács
Mime	Dalnoki	Fafur	Szendrói
A vándor	Ney D.	Brühnhild	Diósyné
Erda	Bartolucci	Egy hang	Szilágyiné

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. május hó 11-én.

Folt, a mely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Echégaray J. A. spanyol eredetiből fordította Páthy Károly.

Személyek:

Mathilde	Márkus	Dolores	Meszlényi
Enriquetta	Maróthy	Fernando	Mihályfi
Concepcion	Szacsavayné	Don Justo	Szacsavay

Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. május hó 11-én.

A kirchfeldi pap.

Színmű 4 felvonásban. Irtá Anzengruber Lajos.

Személyek:

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zene-műkereskedésében Kossuth Lajos utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a, valamint a New-York kávéházban. (Telefon)

VIGSZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. május hó 11-én.

A vizsgáló-bíró.

Bökhözát 3 felvonásban. Irtá: Alexandre Bisson. Fordította: Salamon Ödön.

Személyek:

Léplantois	Gál	Touillard	Kazaliczky
Bluteau	Vendrei	Berniquet	Győző
Duvigneul	Góth	Rendőrbiztos	Bihari
Lajaunette	Tapolczai	Csendő	Dayka
Bobin	Balassa	Pigeonné	Hunyadi
Theodore	Rónaszéki	Laurence	Lenkei H.
Eugéne	Bárdi	Perpignan	Varsányi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. május hó 11-én.

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Irták Edward Morton, Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.

Személyek:

George Preston	Delli	Jung-Si	Rózsa G.
Popp, leánya	Harmath	Mi-Kui	Tallian
Bobbie, fia	Raskó	Szín	Nyiri C.
Dudley	Kápolnai	Pin-Szing	Husvári
Yen-Ho	Németh	Szi-Kiang	Szóczi
San-Toy	Fedák	Hu-Ju	Kaposi
Csu-Li	Kovács	Kínai eszázár	Ujvári
Benson	Szirmai	Szing-Hi	Szerdahelyi

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Szombat, 1901. május hó 11-én.

A tánc.

Irtá: Pekár Gyula. Zenéjét feldolgozta: Kern Aurél.

Személyek:

Kezdeté 7 1/2 órákor.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ.

Szombat, 1901. május hó 11-én.

Falusi nász.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irtá Krémer Jenő. Zenéjét szerz. Kövéri Ernő.

Személyek:

Kezdeté 7 1/2 órákor.

ŐS-BUDAVÁRA

Ma f. 6. május hó 11-én, szombaton este 6 órákor

ünnepélyes megnyitás.

Tündéres kivilágítás.

A nagy varieté-színpadon nagyszerű varieté-műsor kitűnően szervezett. Gisser hírneves karmester vezetése alatt álló zenekar közreműködésével és a következő világhírű varieté-különlégységek fellépésével:

A Raemler-társulat

Jongieur-jelenet egy párisi vendéglőben.

QUARTETT LEGAY

a legkittűnőbb francia dal- és tánc-negyese.

NEWYORK STAR'S

amerikai ének- és tánc-csoport

Ritsche duo

Camilla de Lyon

barietek kerékpárosok. világhírű francia excentriker.

Midgeds liliputiak

hírneves törpe dal- és táncársulat.

Toni Nelson

Glinger és Liebl

utólérhetetlen dák-equilibrista. remek párdalóscok.

Amerikai vargraph.

Gyönyörű új sétatermek. — Amerikai skating ring.

Szemes villamos vizesés. Számos újítás és meglepetés.

A teljes m. kir. honvédekzenekar hangversenyez

Ben-All-Bey

keleti varázs színháza.

A Folies Caprice vendég szereplése.

Az újja alakított mesetében tréfás bűr zenekar.

Belépődj a megnyitási napján egy korona, a többi napokon 50 fillér. Kedvezményes jegyek a városi tőzsdéken 50 fillérért kaphatók, melyek a megnyitási napján 40 fillér felülről értékesíthetők.

A földalatti villamos vasút éjjeli 1 óráig közlekedik.

Somossy-Mulató

(Nagymező-utca).

Aibreht Ferenc, igazgató.

Pénztáryitás 7-kor. Kezdeté 8-kor.

Rövid vendéjáték! Rövid vendéjáték!

Pontban 10-kor:

Martin Pál

Berlini Seecessiósi Varietével,

Wolzogen Ernő

„Ueberbrettl“ műsorával.

A berlini elsőrangú színpadok művész-személyzete (énekesi és színészi).

MŰSOR:

„Der lustige Ehemann“ és a „Haselnuß“ (tánc-duettek) Wolzogen Ernő dalai.

„Der Bär“ Tschechow Antallól. „Regiecollegium és Parkettreih“ (színházi tréfák) Reinhardt Miksától.

Magyar és német költemények szavalása.

Jegyek elővételben kaphatók Weisz A. nagytőzsdéjében, Károly-körút 25., tőzsdé Andrássy-ut 26. és 38. sz. alatt ugrmint a Somossy Mulató pénztáránál.

A példaszó.

A példaszó mindig igazat mond. A mi tehát az emberek ajánk mint példaszó kering, arra mindig sokat adjunk. A napi események sok ilyen aktuális példaszót tartalmaznak. Es ilyen példaszó az is, melyet sok ember használ: „hogy olyan szerencsés, mint a Hecht bankháznál“ a múlt é bankháznál egymásután nyertek v. v. 600.000, 200.000, 100.000, 90.000 stb. koronát kiterő főnyereményeket. — Osztálysorsjegyeket ajánl a Hecht bankház Budapest, Ferenciek-tere 6. — Huzás már május 22. és 23-án. Egész sorsjegy 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fill.

Kaphatók a szövetségi irodában, VII., Erzsébet-körút 27. és a dohányüzletben.

Magántisztviselő-sorsjegyek

Ára csak 1 korona. Huzás októbertől 1901. június 1-én.

Kaphatók a szövetségi irodában, VII., Erzsébet-körút 27. és a dohányüzletben.

Vásároljon SZERENCSESZÁMOT

az I. osztályhoz

1/1 sorsj., 12 kor. 1/2 sorsj., 6 kor. 1/4 sorsj., 3 kor. 1/8 sorsj., 1.50 k.

a kiválóan szerencsés főáruháiban

Bihari Ede

Budapest, Károly-körút 28.

Központi városháza (a Király-utózával szemben).

Olcsó operák

zongorára 2 kézre.

Auber. Portiél néma	1.30
Körmes és lakatos	1.80
Beethoven. Fidelio	1.80
Egmont	1.80
Bellini, Norma	2.40
Alvájáró	1.80
Parizsa	1.80
Boieldieu. Fehér nő	1.80
Donizetti, Lucia	1.80
Luczeria	1.80
Ezred leánya	1.80
Plotov, Mártha	3.60
Stradella	3.60
Halévy, Zaidónó	3.60
Händel, Messiaen	2.40
Haydn, Terenzis	1.80
A négy évszak	1.80
Herold, Zampa	2.40
Kreutzer, Granadai éji szálás	1.80
Loitz, Császáz és áca	2.40
Fegyverkovács	2.40
Vadorzó	2.30
Mendelsóhn, Szentivánéji álom	1.30
Meyerbeer, Ördög Róbert	3.60
Hugonották	4.80
Proféta	4.80
Afrika nő	3.60
Mozart, Don Juan	1.80
Figaró lakodalmá	1.80
Titus	1.80
Varázsfuvola	1.80
Nicolai, Wándorrt vig nők	1.80
Rossini, Sevillai börtöny.	1.80
Schumann, Faust	3.60
Verdi, Rigoletto	4.80
Tevédő nő	4.80
Trovatore	3.60

Két koronán felüli megrendelések utávvételre csak külföldre. Kiseb rendeléseknél az összeg 50 fill. portoköltség előré kifizendő.

Kapható Lampel Róbert (Waldner F. és Fiala Cs. és János) udvari könyv- és zeneműkereskedésében Budapest, Andrássy-ut 21. sz.

Állandó BÚTÓR

Kiállítás

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 6. I. em.

Nemes és Lengyel

kárpitos és bútortiparosoknál.

Bútorvevők figyelmébe ajánljuk, hogy saját érdekükben tekintsek meg, mielőtt szükségletüket beszereznek.

Nagy választék mindennemű modern háló-, ebédlő-, szalon stb., berendezésekből.

Elvállalunk **terv utáni** megrendeléseket.

Pontos kiszolgálás. — Legszerényebb árak.

Pünkösdi vásár!

Feltűnést keltő olcsó árak.

Kalotaszegi mosókelme, csinos csikos mintákkal, himzett és ajour-minták méterje csak **15 és 19 krt.**

Vászon-zephir, házi ruhákra legelőnyösebbek, újabb mintákkal csikos és kockás, méterje **28 és 35 krt.**

Francia cémázott batiszt, színtartó, remek új mintákkal, méterje **29 és 35 krt.**

Himzett batiszt, fehér alap, színes pettyekkel, méterje **35 és 45 krt.**

Levantine, legjobb mosóminták nagy választékban, méterje **19 és 25 krt.**

Leszabott himzett batiszt ruhák, tiszta fehér, vagy fehér, színes himzéssel **rtt 4.50 és 5.50** totszéke szerinti színekben **rtt 5.50 és 6.50**

AUER IGNÁC FIA

vászon, fehérnemű és divattáru gyári raktára

BUDAPEST, VII. KERÉPESI-UT 10.

Ingyen küldök mintagyűjteményt és árjegyzéket.

Alapított 1850.

SEMLER J.

posztókereskedése

osztrák eszázári és magyar királyi udvari szállító

BUDAPEST,

Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarok.

Ajánlja legutóbbi újdonságait

„OSTENDE“

legelegnépszerűbb utazóruházszövetek urak és hölgyek részére. Legnagyobb választék angol irt. és nők plaidjeiben és kecskaszőrökben.

Gyári raktára a hazai termékek tiszta gyapjú-posztóknak. Minták ingyen és bérmentve.

A hét színházi műsora.

	Nemzeti színház	M. Kir. Operaház	Vigszínház	Népszínház	Magyar Színház
d. u. Vasárnap este	Az ember tragédiája	A sevillai borbély A babatündér	Ocskay brigadéros A vizsgáló bíró	San-Toy Sárge csikó	A denevér A két Leonora

B B B

EIFELD BANKHÁZ BUDAPEST.

Károly körút 1 szám. Alapított 1874-ben

Rendeljünk a legrégebb budapesti bankháznál!

Az ezen hírlapban körülményesen hirdetőit osztálysorsjegyek bankházamban legelőnyösebben az összegnek postautalványon való előleges befizetése mellett kaphatók!

Árak: 1/4 sorsjegy 3 korona. 1/2 sorsjegy 6 korona. 1/3 sorsjegy 12 korona! Összgyermény 13 millió 160.000 korona! Huzás már május 22-én.

Hazai gyártmányú

asztalos- és kárpitosbútor-áruház.

A budapesti leghírnevesebb asztalosmesterek által szilárdan készített bútorok, alatt jegyzett legelőnyösebb árakban eladhatók és kérjük a t. e. bútorvásárló közönséget, bennünket meglátogatni.

Hálószobák: 100, 120, 150, 170 forint és följebb

Ebédioszobák: 130, 155, 175

Szalongyártmányok: 75, 95, 120

Nagy választék szekrények, ágyak, könyvszekrények, íróasztalok, ottomanok, ebédlő-dívanok és szőnyegekben.

V. ker., Váci-körút 4. sz. I. em.

(Az Anker-udvarral szemben.)

A főbb nyeremények:

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

100,000 sorsjegy közül a 6 huzás alatt 50,000 nyert.

Első huzás már május 22. és 23-án.

1 jutalom	á 600,000 k.
1 nyeremény	„ 400,000 „
1 „	„ 200,000 „
2 „	„ 100,000 „
1 „	„ 90,000 „
1 „	„ 80,000 „
1 „	„ 70,000 „
2 „	„ 60,000 „
1 „	„ 40,000 „

Arak 1 egész sorsjegy 1 fél 1 negyed 1 nyolcad
 az I. osztályra: 12.- kor. 6.- kor. 3.- kor. 1 kor. 50 fillér.
 Megrendeléseket kérjük legcélszerűbben **postautalvánnyal** mielőbb hozzánk juttatni,

Királyti és Társa bankháza

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye
Budapest, VI., Andrassy-ut 60.

A főbb nyeremények:

5 nyeremény	á 30,000 k.
1 „	„ 25,000 „
7 „	„ 20,000 „
3 „	„ 15,000 „
31 „	„ 10,000 „
67 „	„ 5,000 „
3 „	„ 3,000 „
432 „	„ 2,000 „
763 „	„ 1,000 „
	stb. stb.

Elégedetlenség lehetetlen!
 Meg nem felelőért a pénz kifogás nélkül visszaadatik.
 Felöltő 9 frt, kammgarn-öltöny 14 frt, havelock egész gallérral 9 frt. Mind tiszta gyapjúból. Rothberger Jakab eszák. és kir. udvari ruha-szállító Budapest, Váci-utca 6. szám.

„Siófok“ Balatonfürdő

Megnyitás május 25-én.
 Budapesttől 2 1/4 órányira a déli vasút mentén. Legalkalmasabb nyaralási és kirándulási hely. Olcsó menettértek jégek május-szeptemberre. Magosan feltöltött terület, meg minden sáhpóddal. Kifőző ivóvíz (vizvezeték). Villámvilágítás. Pompás fürdő fellegűs idegkedő hullámmasszázs. Helyközi és helyi telefonoszekkötés. Előidőny június hó, a szobáknak 40% engedménnyel. Szállalók szobákra rendelést elfogad és felirágosítással és ajánlatokkal készségesen szolgál a „Siófok“ Balatonfürdő R.-T.

Julius I-ére egy nagyobb sorsjegyzülethez elsőrangú erő

keresték. Az illetőnek e szakmában előforduló munkálatakat ismernie és ezekben gyakoroltnak lennie kell hogy esetleg mint munkhelyes is megfeleljen. Fényes állás. Nagy fizetés. Csak elsőrangú referenciával rendelkezők vételek figyelembe. Alkalmok bizonyítványok másuttal és fizetési igényekkel. T. V. 001. jelző alatt Hasenstein és Vogler A. G. Hamburg-ban küldendők.

Tavaszi és nyári évad 1901.

Valódi brünni szövetek
 Egy 3-10 méter 2.75, 3.70 4.80 frt jó valódi hosszú szelvény, ele- 6.- és 6.90 frt jobb szövet teljes férföltő- 7.25 frt finom grap- zetre (kabát, melény, 8.65 frt legfinomabb jubóli és nadrág) ára csak 10.- frt legeslegfinomabb jubóli
 Egy szelvényt szalon-öltönyhöz 10.- frtért, valamint felső szövetet, turista-lodent, legfinomabb kammgarnokat szállít gyári áron a legjobb hírnevű és szőlőnek elismert posztó gyáraktár

Siegel-Imhof Brünben.
 Minta ingyen és bérmentve. Mintának megfelelő kiszolgálásról kezeskedünk.
 A magánvendők, aki a szöveteket közvetlenül a fenti áruval a gyár székhelyén megrendel, előnyvel járnak.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

1 ósashatáid vasgry 8 db kivétel matracal	10.-	1 asól sodrony ágybetét	5.-
1 rouge paplan	1.80	1 tengorfü matrac	4.90
1 prima	2.90	1 afrique	5.-
1 csomhri paplan	3.40	1 löször	12.-
1 satin	3.80	1 ablak káper függöny	3.-
1 atlasz cochmir	4.80	1 tanis	1.50
1 selvny atlasz paplan	8.50	1 gyapju	4.50
1 fedra selvny ad. papl.	13.60	2 Agy, 1 asztaltörítő bouret	5.00
1 jó vészon paplan lepő	2.-	1 nagy gyapju	12.-
1 agy	1.80	1 nagy szobasóányog	2.50
1 finell ágylakáró pokró	2.50	1 ágyléke I.	0.85
1 gyapju	1.50	1 taposri ágyléke	1.50
1 jó ágykáró	5.60	1 mir. jó futószőnyeg	40
1 áll pokró	4.80	1 mir. mintázott	47.5
1 szép falli szőnyeg	7.50		

GICHNER JANOS
 paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vas- butor stb. nagy raktár.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
 Árjegyzéket kívánáskor ingyen és bérmentve küldök. Vidéki meg- rendelések pontosan eszközöltek, nem telők árak kicseréltek, csak, vagy a pénz visszadatik.

Gummi
 Halhólyag és gummi, elismert legjobb francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban tucatanként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. Capot americain (rövid): 6, 8, 10 korona. Párisi hőlgy óv-szivacsok: 4, 6, 8, 10, 12 korona. Női óvszerek (Pely porus), Pessarium oclusivum, Menzinga tanár szem-: 5 korona, levezőhöz hozzá: 3 korona. Diana-óv (havi kötszer) darabonként: 11 kor. Dusan felszerelt raktár: Irrigatorok, hidék, mindennemű suspensoriumok, stb. Ujdonság! Női refrechisseur! Elismert nőgyógyászok által mint legbiztosabb óvszer ajánlva. **Ára 15 kor.**
 Kimerítő árjegyzékeket zárt borítékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld szét:
KELETI J. orvos-sebészti mű- és kötszer-gyár
 Budapest, IV., Koronahereg-utca 17/b.
 10 koronás rendelésnél bérmentve; és 20% Árkedvozmény.
 Meg nem felelő készséggel kicseréltek.

Titkos betegségek ellen
 25 évi, részben katonarorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmolegebben ajánlható
DR. KAJDACSY,
 v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos
 Electrotherapiai rendelő-intézete
 IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota (Átjáróház és lift használat).
 A legelhanyagoltabb húgycsőfolyásokat, legsúlyosabb húgylólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az ünferfőrtetés utóbjait
Elgyengült férfierőt
 az orvosi világ által legújabbban oianyírra felkarolt és hatásában páratlan sikere
Electro-Massage vagy Psychrophor
 által, magómléseket, nőknél férfelyfűzést befecskendezés nélkül, a legmarkasabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátegrinobajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szorint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig Nőeknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárát Külön várótermek.
 Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; esetleg gyógyeszkerekről is gondoskodva lesz.

Képes levelező-lapok
 a legkedveltebb budapesti színésznők brom-ezist kivitteli arcképeivel díszítve.
 Páratlan szép gyűjtemény. Eddig megjelent 4 sorozat. Egy sorozat 12 dírtól tartalmaz, ára bérmentes ajánlati küldésé 1 frt 80 kor. (3 K. 60 ál.). Az Összeg beküldése után küldi „Budapesti Napló“ kiadóhivatala **József-körút 18. sz.**
 Aki mind a négy sorozatot egyszerre hozza, az 45 helyett 50 képet kap.

Erzsi néni Szakácskönyvei
 A legpompásabb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a szakácsművészet egy-egy ágát merítik ki részletezően és ezidő szerint páratlanul állanak a szakácsművészet irdalomban.
A hal és vadlele készítése című kötet közel 400 receptet a legkülönbözőbb halak, nemkülönböző rök, tengeri rök, csirák, békák előkészítéséről. — Ára köve 2 korona.
A tézárk könyve. Főtt és sült tézárk készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: borba való tézárk, gombócok, metélek, galuska és retesek, pudingok, kockok és kecsenyák, crémek, toriak, tea-sütémények, cukor- és gyümölcsöztök. — Ára köve 2 kor.
 Hogyan kell főzni? A gyümölcs, főzések stb. befütt készítésének gyakorlati kézikönyve. Ára köve 2 korona.
 Megrendelhet: Lampel Róbert (Wodiner F. és Fia) és. és kir. könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy-ut 21. Kap- ható minden könyvkoreskedésben.

BUTOR részletfizetésre!
 Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház- férfiak, valamint más hiteleképes egyének ked- vező fizetési feltételek mellett kapnak szá- lárd gyártmányú asztalos- és kárpito- zott butorokat.
Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.
 Árjegyzéket 35 kor. levéljegyz beküldése ellen bér- mentve küld fennit cég B. osztályra.
SARKANYDEZSŐ
 ÉLSŐ RANGU- GYIPŐ RAKTÁRA BUDAPEST
 NY. Kossuth Lajos-utca 2 SZ.
 ALAPITOTT 1880.
 ELISMERT ÉLEGES KÉSZÍTMÉNY
 OLCSÓ SZABOTTÁRAK
 VÉPES ARJEGYZÉK DÍJTALANUL KÜLDÉTIK.
 NŐI-URI-ÉS GYERMEK-LABELLI...
 TELEFON: 921.

Titkos betegségek
 gyógyítására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi ta- pasztalatai alapján
Dr. FABINYI J.
 v. kórházi orvos, specialista
 gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: húgycsőfőtyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacos borbajokat és az ünferfőrtetés támadt ledbetegségeket.
 Meglepe az eredmény férfily gyengeségénél (impo- tentia) ugy fiatal, mint öregeknél egyénekénél. Biztos siker folytan a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánat a gyógyeszer.
 Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Bóhány-utas sarok, I. emelet).
 Bejárát a lépcsőnél. Külön várótermek.
 Rendelés délelőtt 9-3-ig. este 6-8-ig.

PAPIER WLINSI
 Több mint 30 esztendőre csatlakozatlan szer, hogy a mell bántalmait, náthát, nyakfájást, rheumatiz- must, toszaggyatást a leggyorsabb módon gyógyítsuk. Tanak a Wlinsi nevet kéri.
Paris, 31 Rue de Seine, Paris.
 Kapható Budapeston Török Józsefnél.

Agulár Dávid Fia Bpest, Deák-tér 6. Király-utca sarok.
 Magyarország egyedüli cipőgyára, mely 1 évi írásbeli jótállást vállal minden cipőért, mely az általa feltöltött Gumi-köndőccsel kezeve lesz. Minden cipőhöz 1 Gumi-kenet is ingyen. Vidékre 5 Kérvé képes árjegyzékem ingyen. Mértéknek elegendő, ha a lábalt barátságosan egy paplira alá lerajzoltatik.
 Férfi vixbör sima cipő, erős 3.50
 Férfi vixbör, finom kivitt 3.50
 Férfi legf. vix fűzős cipő, gavalle 3.40
 Férfi legf. vix fűzős cipő, elegáns 3.80
 Divatos barna bagaria fűzős, elegáns 4.-
 Legf. szalonlak fűzős v. cuqos 4.50
 Párisi divat box calve-bör fűzős, elegáns 3.-
 Női zergebör fűzős v. cuqos, erős 3.50
 Női zergebör gombos, elegáns 3.50
 Divatos barna fűzőscipő, finom 3.-
 Salonnak fűzős v. cuqos, elegáns 3.50
 Párisi divat box calve-bör fűzős v. gum- bos, feltöltő elegáns 4.-
 Gyermekcipő 1 évől 3-ig 1.20
 3 évől 5-ig 1.50, 5 évől 8-ig 1.80, 8 évől 10-ig 2.- frt.
 Nem megfelelő cipőt kicserélek, vagy a pénzt vissza- adom.

GUMMI- és halhólyag különlegesek.
 valódi francia és angol gyártmány. Tuntis- jeseu biztos és ártalmatlan. Tuntis- gum 1, 2, 3, 4, 5, 6 forintra. Pessarium ocu- sium 1.50 frttól 3.50 frt-ig. Kapható a Magyar Orvosi Múszertárban Budapest, Kerepesi-ut 32. a Rókus kórházal szemben.
 Árjegyzék ingyen, zárt borítékban. 10 frttal megrendelésnél 20% engedmény.

Minden szöveges hirdetésnek... 4 fill. Vastagabb betűkkel 6 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szerkesztés bérletét kell megfizetni.

Apró hirdetéseket... 4 fill. Vastagabb betűkkel 6 fill.

Brener nővérek... Engelman Mór... Franke Pál...

Eckstein Bernát... Fischer J. D... Goldberger A. V...

Leopold Gyula... Messer Rudolf... Mezei Antal...

Sikráy Samu... Kernberg Rozália... Ifj. Nagel Ottó...

Hemetsch A. J... Rohonczy Ilona... Szántó Mór...

Sopronyi V... Toldi Lajos... Zipszer és König...

Deutsch Miksa... Weitzenfeld Jakab... Goldgruber Mór...

Görg rabszolga... Swindl 30... Sport-hölgy...

24 éves... Anna... Melyik hölgy... Földbírók... Kereslet...

Utcali lakást... Utcali lakást... Utcali lakást...

Utazók

kerestetek kedvet... Tars... Utcali lakást...

Papirkerekedő... Ház... Szép utcai lakást...

Ház... Szép utcai lakást... Ház...

A Svábgye... Okleveles nevelő... Gadai István...

Társ kerestetik! 5000rt betéttel... Kínálat...

Nyelv-mester... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Cimbalomtanító

vidékre intelligens... Kerekpárosok... Hölgyek Gyermeké...

Hölgyek Gyermeké... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kiadó szoba

A Kerespet-utca... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó szabónő

Kifutó szabónő... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Zsaket 2 frt

Zsaket 2 frt... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Villatellkek

Villatellkek... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Nincs ember

Nincs ember... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Aki lakást keres... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...

Kifutó... Kifutó... Kifutó...